

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI (KORE DİLİ VE EDEBİYATI)
ANABİLİM DALI

KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİK VE KORECE ÖĞRETİMİ

Yüksek Lisans Tezi

Pınar ALTUNDAĞ

Ankara-2007

**T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI (KORE DİLİ VE EDEBİYATI)
ANABİLİM DALI**

KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİK VE KORECE ÖĞRETİMİ

Yüksek Lisans Tezi

Pınar ALTUNDAĞ

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. M. Ertan GÖKMEN

Ankara-2007

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI (KORE DİLİ VE EDEBİYATI)
ANABİLİM DALI

KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİK VE KORECE ÖĞRETİMİ

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. M. Ertan GÖKMEN

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

İmzası

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Tez Sınavı Tarihi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

1. GİRİŞ

1.1. TEZİN ADI.....	i
1.2. TEZİN KONUSU.....	i
1.3. TEZİN AMACI.....	i
1.4. TEZİN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI.....	ii
1.5. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	ii
1.5.1 KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK	ii
1.5.2. KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİMSEL YETERLİLİK	iv
1.6. TEZİN BÖLÜMLERİ.....	v
2. BÖLÜM: KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİK.....	1
2.1. KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİK.....	1
2.1.1. KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİK UNSURLARI.....	6
2.2. KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİMSEL YETERLİLİK.....	12
2.2.1. KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİMSEL YETERLİLİK BİLEŞENLERİ	19
2.3. KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK GELİŞME MODELİ (KDGM).....	24
2.3.1. KDGM UYUM AŞAMALARI.....	25
3. BÖLÜM YABANCI DİL ÖĞRETİMİ VE KÜLTÜR ÖĞRETİMİ.....	30
3.1. DİL ÖĞRETİMİ VE KÜLTÜR ÖĞRETİMİ.....	30
3.2. DİL VE KÜLTÜR.....	30
3.3. YABANCI DİL ÖĞRETİMİ VE KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİK.....	32
3.3.1. YABANCI DİL EĞİTİMİNDE KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİĞİN ÖNEMİ.....	34

3.4. KÜLTÜR ÖĞRETİMİNİN AMACI.....	37
3.4.1. KÜLTÜR ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILABİLECEK SORUNLAR.....	39
3.5. KORECE VE KÜLTÜR ÖĞRETİMİ.....	41
3.6. TÜRKİYE’DE KORECE ÖĞRETİMİ.....	42
4. BÖLÜM: ANKET İNCELEMELERİ.....	45
4.1. GENEL ANKET İNCELEMELERİ.....	45
4.1.1. BİRİNCİ SINIFLARIN ANKET İNCELEMELERİ.....	46
4.1.2. İKİNCİ SINIFLARIN ANKET İNCELEMELERİ.....	51
4.1.3. ÜÇÜNCÜ SINIFLARIN ANKET İNCELEMELERİ... ..	55
4.1.4. DÖRDÜNCÜ SINIFLARIN ANKET İNCELEMELERİ	59
4.2. GRUPLANDIRMALI ANKET İNCELEMELERİ.....	63
4.2.1. DİL ANKETİ İLE İLGİLİ GRUPLANDIRMA.....	64
4.2.2. COĞRAFİ KONUM ANKETİ İLE İLGİLİ GRUPLANDIRMA.....	64
4.2.3. TARİH ANKETİ İLE İLGİLİ GRUPLANDIRMA.....	65
4.2.4. GENEL KÜLTÜR ANKETİ İLE İLGİLİ GRUPLANDIRMA.....	65
4.3. ANKET GRAFİKLERİ VE GRAFİK YORUMLARI.....	66
4.4.KÜLTÜR İLE İLGİLİ ANKETLERİN İNCELENMESİ.....	85
SONUÇ.....	107
KAYNAKÇA.....	112
EKLER.....	118
ÖZET.....	126
SUMMARY.....	127

ÖNSÖZ

Kültür, tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada ve sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünüdür. Her toplumun da kendine özgü bir kültürü ve değer yargıları bulunmaktadır. Günümüzde toplumlar arasındaki bu ilişkiler giderek artmakta ve bu artışa paralel olarak da karşılıklı iletişimin etkili bir biçimde sağlanması giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Sağlıklı ve etkili bir iletişim için kültürlerarası yeterliliğe ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle yabancı dil eğitiminde, öğrencilerin farklı bir dili tam anlamıyla öğrenebilmeleri için kültürlerarası yeterlilik gerekliliklerini sağlamaları gerekmektedir.

Bu çalışmada asıl amaç, Kore kültürü ve Türk kültürü karşılaştırılarak, uygulanan kimi anketler aracılığı ile Bennet (1998)'in geliştirdiği model çerçevesinde yabancı dil olarak Korece öğrenen öğrencilerin kendi kültürleri ile Kore kültürünü hangi ölçüde bağdaştırabildiklerini saptayabilmek ve iki kültür arasındaki farklılıkların ve benzerliklerin Korece öğrenimine olumlu ya da olumsuz etkilerini belirlemeye çalışmaktır.

Son olarak; bu tezin başlangıcından itibaren bugüne kadar bana her anlamda destek veren, beni yüreklendiren ve konu hakkındaki düşünce ve bilgilerini benimle paylaşarak çalışmanın sonlandırılmasına büyük katkıları olan değerli hocam Yrd. Doç. Dr. M. Ertan GÖKMEN'e; Kore'den geldiği günden itibaren bana her anlamda

yardımcı olan, özellikle Korece kaynak tarama ve araştırma konusunda rehberlik yapan değerli hocam Dr. Hara YU'ya; göstermiş oldukları sağduyu ve sonsuz anlayış için aileme; tezin düzenleme aşamasında benden yardımlarını esirgemeyen eşim Hüseyin ALTUNDAĞ'a ve son olarak tezin veri toplama aşamasında anketleri cevaplandıran Kore Dili ve Edebiyatı öğrencilerine sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Bu tez onların sayesinde hazırlanmıştır.

1. GİRİŞ

1.1. TEZİN ADI

Bu tezin adı “Kültürlerarası Yeterlilik ve Korece Öğretimi”dir.

1.2. TEZİN KONUSU

Yapılacak araştırmanın konusu birincil olarak, Bennett’in geliştirdiği model çerçevesinde Koreceyi yabancı dil olarak öğrenen Türk öğrencilerin kendi kültürleri ile Kore kültürünü hangi ölçüde bağdaştırabildiklerini saptayabilmek, ikincil olarak ise iki kültür arasındaki farklılıkların ve benzerliklerin Korece öğrenimine olumlu ya da olumsuz etkilerini belirlemeye çalışmaktır.

1.3. TEZİN AMACI

Türkiye’de Türkçe ve Korece’nin karşılaştırmalı ele alındığı çalışmalar sınırlı olmakla birlikte, bu iki dilin kültürü ve bu dillerin öğrencilerini doğrudan hedef alan geniş kapsamlı bir çalışma henüz yapılmamıştır. Bu çalışma, Türk ve Kore kültürlerinin karşılaştırılması yanında elde edilecek verilerin dil öğretiminde kullanılacak olması açısından da önem taşımaktadır.

Günümüzde yabancı dil eğitimi ve öğretimi yalnızca dil öğretimi ile sınırlı kalmamakta, kültür eğitimini de kapsamaktadır. Yapılacak olan bu çalışmada dil ve

kültür ilişkisi çerçevesinde Türk-Kore kültürünün benzer ve farklı yönlerini belirleyebilmek ve elde edilen bu verilerden yola çıkarak dil öğretimi için geliştirilebilecek yöntemlere katkıda bulunabilecek sonuçlara ulaşabilmektir.

1.4. TEZİN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI

Yapılacak olan çalışmada kültürlerarası duyarlılık bağlamında Türk ve Kore kültürlerinin benzerlikleri ve farklılıkları saptanarak, bu saptamalar sonucunda elde edilecek verilerin incelenmesi esas alınacaktır.

Araştırmaya Türkçe öğrenen Koreli öğrenciler ve onların dil öğrenimi sürecindeki gelişimleri dahil edilmeyecektir. Araştırmada örneklem grubu Korece öğrenmekte olan Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Kore Dili ve Edebiyatı öğrencileri ile sınırlandırılacak ve uygulanan anketler aracılığı ile bu öğrencilerin Korece seviyeleri göz önünde bulundurularak sınıflandırılacak ve analiz edilecektir. Anketlerin yorumlanmasında Bennet (1998)'in geliştirmiş olduğu model örnek alınacaktır.

1.5. KURAMSAL ÇERÇEVE

5.1. KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK

Bir dili öğrenmek o dili yalnızca konuşabilmek anlamına gelmemektedir. Dilin tam anlamıyla öğrenilebilmesi ve öğrenilen dilde yeterli olunabilmesi için kültür ve dil eğitiminin birbirine paralel olarak yapılması gerekmektedir. Kültürel duyarlılık,

yalnızca eğitim alanını değil çok kültürlülüğün var olduğu her alanı içine alan kapsamlı bir çalışma alanıdır.

Bennett'in geliştirdiği kültürlerarası duyarlılığı ve kültür öğreniminde bireyin tepkisini belirlemeye yönelik bir kuram olan *Kültürlerarası Duyarlılık Gelişmeli Modeli* (The Developmental Model of Intercultural Sensivity, DMIS), kültürlerarası farklılığın birey üzerindeki etkilerini ve farklı kültüre bakışını betimlemeye yönelik bir kuramdır.

Kültürlerarası Duyarlılık Gelişmeli Modeli, bireyin ya da bireylerin başarılı bir kültürel duyarlılığı elde etmek için yapması gereken temel kuralları belirlemektedir. Bu kurallar *etnosentrik* (ethnocentric) ve *etnorelatif* (ethnorelative) olarak iki gruba ayrılırlar. Etnosentrik yani bireyin kendi kültürünü merkez olarak kabul etmesi kendi içinde aşağıdaki gibi ayrımlanmaktadır:

1. *Reddetme* (Denial)
2. *Savunma* (Defense)
3. *Küçümseme* (Minimization)

Etnorelatif yani kendi kültürünü de diğer kültürler ile bağdaştırabilme ise:

1. *Kabullenme* (Acceptance)
2. *Adapte Olma* (Adaptation)
3. *Tamamlık* (Integration) gibi unsurlardan oluşmaktadır.

5.2. KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİMSEL YETERLİLİK

Kültürlerarası iletişimsel yeterlilik¹, yine kültürlerarası duyarlılıkla yakından ilişkili bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. İletişimsel uzmanlık farklı kültürlerle etkileşim içinde bulunabilme ve bu etkileşimlerde sağlıklı bir iletişim sağlayabilmeyi gerektirmektedir.

KİY birbiriyle bağlantılı karmaşık unsurlardan meydana gelmektedir. Bu unsurlar, etkili iletişim sağlayabilmek için bireyin hoşgörüsü, karşı kültüre ilgi ve merak, açık görüşlülük, kendini karşısındakinin yerine koyabilme, belirli ölçüde kabul etme gibi birtakım davranış ölçütlerini içinde barındırmaktadır. KİY birçok bileşeniyle karmaşık bir olgudur. Gökmen (2005)'te, Bennett'a göre KİY'nin bileşenleri aşağıdaki gibi verilmektedir:

- Özellik çeşitliliği: en çok değinilen özellikleri, *esneklik* (flexibility), *huy* (humor), *sabır* (patience), *açıklık* (openness), *ilgi* (interest), *merak* (curiosity), *empati* (empathy), *belirsizlik karşısındaki tolerans* (tolerance for ambiguity) ve *yargının bekletilmesi* (suspending judgment)'dir.

- KİY beceriyi 3 alanda ele almaktadır:

1. İlişkiler kurma ve sürdürme becerisi
2. En az kayıp ve bozulma ile iletişim kurma becerisi
3. Karşılıklı ilgi ve gereksinimleri karşılamak için işbirliği yapma becerisi.

- KİY'nin dört boyutu bulunmaktadır. Bunlar:

¹Kültürlerarası İletişimsel Yeterlilik kısaca KİY olarak belirtilecektir.

1. *Bilgi* (knowledge)
2. *(Olumlu) Davranışlar* ((positive) attitudes)
3. *Yetenekler* (skills)
4. *Uyanıklık* (awareness).

6.1. TEZİN BÖLÜMLERİ

Tez toplam olarak üç ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde tezin kuramsal çerçevesini oluşturan temel kavramlar ve modeller ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Genel anlamda kültürlerarası yeterlilik açıklanarak, daha sonra Bennett'in geliştirdiği kültürlerarası duyarlılığı ve kültür öğreniminde bireyin tepkisini belirlemeye yönelik bir kuram olan *Kültürlerarası Duyarlılık Gelişmeli Modeli* (The Developmental Model of Intercultural Sensivity, DMIS) açıklanmıştır.

İkinci bölümde birinci bölümdeki açıklamalar paralelinde, dil öğretimi ve kültür öğretimi hakkında açıklamalar yapılmıştır. Kültür öğretiminin amacının ve yabancı dilde kültürlerarası yeterliliğin gerekliliğinin vurgulandığı bu bölümde etkili bir Korece eğitimi verilebilmesi için uygulanabilecek kimi öğretim stratejileri açıklanmıştır.

Son bölümde ise uygulanmış olan anketler incelenerek bu anketlerden elde edilen veriler yorumlanmıştır. İki farklı türde uygulanan anketlerin ilki öğrencilerin bilgilerini, ikincisi ise öğrencilerin Kore kültürü hakkındaki görüşlerini test etmeye yönelik olarak hazırlanmıştır.

2. BÖLÜM

KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİK

2.1. KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİK

Kültür (culture), tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada ve sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünüdür. Her toplumun kültürü farklı olduğundan, var olan tek bir kültürden bahsetmek mümkün değildir. Aynı toplum içinde yaşayan bireylerin bile kendi aralarında kültür farklılıkları olacağını da düşünürsek etkili bir iletişim için belirli ölçüde *kültürel yeterliliğe* (cultural competency) ihtiyaç duyulmaktadır. İçinde bulunduğumuz çağ artık çok uzak sayılan mesafelerin bile yakınlaştığı ve iç içe olduğu bir dönem haline gelmiştir. Dolayısı ile artık her toplumdan ve her kültürden bireyler birbirleri ile *iletişim* (communication) içinde bulunmaktadırlar. Toplumlar arasındaki bu ilişkiler giderek artmakta ve bu artışa paralel olarak da karşılıklı iletişimin etkili bir biçimde sağlanması giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bunun bir doğal sonucu olarak da, karşılıklı iletişimin etkili bir biçimde sağlanabilmesi için bireyler ve dolayısıyla kültürlerarasında tam donanımlı ve karşıt kültürler kapsamında yeterlilik düzeyi yüksek bireylere ihtiyaç duyulmaktadır.

Kültürlerarası iletişim (intercultural communication) kavramını incelemeyen önce iletişimin gerekliliğinden bahsetmek daha doğru olacaktır. İletişim, iki farklı bireyin bulunduğu her ortamda ihtiyaç duyulmaktadır. Gereksinimlerimizi

karşlamak için ve sosyal hayatımızı sürdürebilmek için diğer bireylerle ilişki, iletişim içinde bulunuruz.

Bireyler yaşamlarını tek başlarına sürdürmeleri mümkün olmadığından, sürekli farklı bireylerle iletişim içinde bulunurlar. Bu karşılıklı iletişimin ve etkileşimin sonucunda doğal olarak ya da yönlendirilmiş olarak ortaya çıkan davranışlarımızı Samovar & Porter (1991:7) “diğer bireylerin alacağı ve cevap vereceği cevaplar” olarak tanımlamaktadır.

Bireylerin, toplumsal olarak mesajlaşma olarak da adlandırabileceğimiz bu davranışları kimi zaman bilinçli, kimi zaman da bilinçsiz olabilmektedir. Örneğin, bireyler kimi durumlarda kendi kontrolleri dışında saçlarıyla oynayabilirler, tırnaklarını yiyebilirler ya da konuşurken ellerini hareket ettirebilirler. Bilinçsiz olarak yapılan bu hareketlerin hepsi karşılıklı iletişimde mesaj niteliğindedir ve kimi anlamlar taşırlar. Yine bir bireyin, herhangi bir sebepten ötürü utanma durumunda yüzünün kızarması da bilinçsiz olarak gerçekleştirilen davranışlara örnek olarak verilebilmektedir. Sonuçta bilinçli-bilinçsiz, kasten ya da istemdişi yapılan tüm davranışlar karşıdaki bireyi de ilgilendirir. Bu da iletişimin varlığını göstermektedir. “İletişim, herhangi bir bireyin herhangi bir zamanda gerçekleştirilen davranışa karşı tepki vermesi ya da karşısındaki bireyden almış olduğu tepkilerdir.” Samovar & Porter (1991:7)

Yukarıdaki tanımlamaların ışığında iletişim farklı bireylerle ilişki içinde bulunduğumuzda aldığımız ya da verdiğimiz mesajlar ve tekrar bu mesajlara verilen tepkilerden oluşan bir döngüdür. Farklı kültürlere sahip bireyler arasında da bu işlem aynı biçimde gerçekleştirilmektedir. Bireyler sözlü ya da sözsüz olarak birbirlerine

karşılıklı olarak mesajlar vermektedirler. Bu da kültürlerarası iletişimin gerçekleşmesini sağlamaktadır.

Kültürlerarası iletişim, farklı kültürlere farklı dünya görüşlerine sahip bireylerin iletişiminin etkili bir şekilde gerçekleşebilmesini sağlamaktadır. Kültürlerarası iletişimde farklı kültürlere ait bireyler arasında kültürel açıdan kimi uzlaşmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Samovar & Porter (1991:342)'ye göre, kültürlerarası iletişim, bireyin yalnızca kendi kültürünü bilmesi ve değil aynı zamanda karşıdaki bireyin kültürünü de en az kendi kültürü kadar bilmesini gerektirmektedir. Bununla birlikte karşıdaki birey de aynı şekilde farklı bir kültürü anlayabilmeli ve gerektiğinde kabul edebilmelidir. İyi ve etkili bir kültürlerarası iletişimin tek taraflı olarak gerçekleşmesi mümkün olmamaktadır. Bireylerin karşılıklı iletişim içinde buldukları süre boyunca karşılıklı olarak anlayışlı ve uyumlu olmaları gerekmektedir.

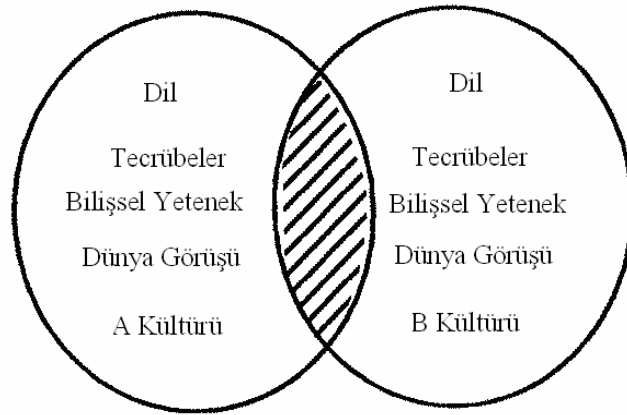
Kim, (2004:9)'a göre, *kültürlerarası iletişim* (intercultural communication) kavramı ilk olarak literatürde 1959 yılında Edward T. Hall'ın "The Silent Language" adlı eserinde kullanılmakta ve Hall kültürlerarası iletişimi "*farklı kültürdeki bireyler arasındaki iletişim* " olarak tanımlamaktadır.

Kültürlerarası iletişimin literatürdeki tanımlarını düzenleyecek olursak; kültürleri farklı olan, mesajı veren ve mesajı alan bireyler arasında yüz yüze yapılan etkileşimler sonucunda farklı kültürler arasında bağlantılar kurarak kimi uzlaşmaları gerçekleştiren ve kültürleri birleştiren düşünce yapısıdır şeklinde tanımlanabilir.

Kim(2004)'de Gudykunsy (1985)'e göre, *kültürlerarası iletişim* (intercultural communication) ve *karşıt kültürel iletişim* kavramları (cross-cultural communication) karşılaştırılarak her ikisinin de iletişimin için kültürü kavrama açısından ortak

noktaları olan en önemli iki unsur olarak verilmiş; *kültürlerarası iletişim* (intercultural competence) iki farklı kültüre sahip bireyler arasındaki ilişkiyi incelerken *karşıt kültürel iletişim* ise A kültürü ile B kültürünün değer yargılarını, dil ve düşünce yapısı gibi değerlerinin ne ölçüde değişik ya da benzer olduğunu ve ayrıca her iki kültürün *iç kültürel iletişimi* (intracultural communication) ile karşılaştırılmasıdır olarak tanımlanmıştır.

Tanımlardan da anlaşılacağı gibi kültürlerarası iletişimde en önemli amaç, farklı kültüre sahip bireyler arasında yeterli ve etkili bir iletişim sağlamaktır. Tam olarak etkili bir iletişimin sağlanması ilişki içinde bulunan farklı kültüre sahip olan bireylerin birbirini anlaması ve alışveriş içinde olması gerekmektedir. Kim (2004)'e göre Dodd (1982)'de "kültürlerarası iletişimde karşılıklı ilişki içinde bulunan bireyler, *gönderici* (sender) ve *alıcı* (receiver) olmakta ve bu gönderici ile alıcı arasında gönderilen *mesajları kodlayan* (encoding) ve bu *kodları çözümlleyen* (decoding) olmak üzere bir ilişki bulunmaktadır." şeklinde açıklanmıştır. Bireyler sürekli olarak bir kültür ilişkisi içerisinde bulunmaktadır. Bu ilişkinin ne ölçüde etkili olduğu etkileşim içinde bulunulan kültürü ne kadar anladığına ve hangi ölçüde kabul ettiğine bağlıdır. Dodd (1982)'de bu ilişki aşağıdaki şema ile belirtilmiştir.

Şekil-1 Kültürlerarası iletişimde farklı kültürlerin etkileşimleri

Şemadan da anlaşılacağı gibi herhangi iki kültür arasındaki ilişki, bu kültürlerin benzer ya da farklı yönlerine bakılarak yorumlanabilmektedir. Söz konusu iki kültür arasında benzer noktaların fazla olması bu iki kültürün birbirine yakınlığını göstermektedir. Şemadan da anlaşılacağı gibi taralı olan ortak alanın genişlemesi kültürlerin birbirleri ile benzer olduğu anlamına gelmektedir.

Bu verilerden yola çıkarak iki kültür arasında ortak nokta ne kadar fazla olursa söz konusu kültürleri benimsemiş olan bireylerin de birbirlerine uyum sağlamaları ve diğer kültürü anlayabilmeleri o ölçüde kolaylaşacaktır.

Kültürlerarası iletişim, farklı kültürlerle iletişim içinde bulunan her birey için gerekli ve bununla birlikte birçok alanda önemli yer tutan bir unsurdur. Bu gereklilik yalnızca eğitim alanında ya da sadece iş alanı ile sınırlı kalmayan geniş bir alanı kapsamaktadır. Argyle (1991:32)'de bu alanlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Turistler: İlk olarak, turistler kültürlerarası iletişime ihtiyaç duyarlar. Turistlerin kısa süreli ziyaretlerinde o ülkenin yemekleri, ulaşım şartları, alışveriş vb. gibi belli bazı konularda bilgi sahibi olmaları gerekmektedir.
- İş gezisi ya da eğitim amaçlı olarak farklı bir ülkeyi ziyaret eden bireyler: Bu bireyler belli bir süre için bulunacakları yerlerde genellikle kendi vatandaşlarının yaşam çevrelerinde ya da otellerde kalmaktadırlar. Bu bireyler turistlerden farklı olarak belli bir amaçla farklı bir ülkede buldukları için nadir de olsa belli ölçüde o ülkenin dilini konuşabilmektedirler.

- İş ya da eğitim amacıyla farklı bir ülkede uzun süre kalan çalışanlar ya da öğrenciler: Bu bireyler uzun süre bulunmaları gerektiği için o ülkenin bireyleri ile ilişki içinde bulunmaları gerekecektir. Bu durumda olan bireylerin, buldukları ortamda varlıklarını sürdürebilecekleri derecede dil bilgisine ve kültürel bilgiye sahip olmaları gerekmektedir.
- Farklı bir ülkeye göç etmiş ya da belli nedenlerden dolayı farklı bir ülkede yaşamak zorunda olan bireyler: Bu bireyler sosyal ortamda aktif olarak yer alacakları için yeterli ölçüde dil bilgisine sahip olmalı, yaşam tarzlarını ve alışkanlıklarını yeni kültüre göre ayarlamaları ve bu kültüre uyum sağlamaları gerekmektedir.
- Buldukları ortamda farklı kültüre ait bireylere iletişim içinde bulunabilecek bireyler: Bazı durumlarda bireyler girdikleri yabancı kültürel alanda kendisinden önce yaşamaya başlayan ve o kültüre ait olmayan yabancılarla da iletişim içinde bulunabilirler.

2.1.1. KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİK UNSURLARI

Farklı bir dili dolayısıyla farklı bir kültürü öğrenen ve farklı kültürlerle iletişim içinde bulunan bireyin öncelikle sahip olması gereken bazı unsurlar bulunmaktadır. Birey öncelikle kendinden ve kendi alışık olduğu kültürden farklı bir kültürle karşı karşıya olduğunun *farkında* (aware) olmalıdır. Bireysel olarak geliştirebileceği *farkındalık* (awareness) düzeyi için bireyin öncelikle birtakım özelliklere sahip olması gerekmektedir.

Kültürlerarası yeterlilikte (intercultural competence) bireyin öncelikle sahip olması gereken önemli unsurlardan ikisi, *kültürel farkındalık* (cultural awareness) ve *bireysel farkındalıktır* (personal awareness).

Matveev ve Milter'a (2004)'e göre, kültürlerarası yeterlilik üç ana unsuru gerektirmektedir. Bunlar, yeterli *kültürel bilgi* (cultural knowledge), *yetenek* (skills) ve *kişilik uyumudur* (personality orientation). Bu üç unsur hem birbirlerini tamamlamakta hem de birbirleri arasında bir diğerini destekleyici unsurlar içermektedirler. Birey, kültürlerarasındaki farklılıkları anlayabilmeli, iki kültür arasında iletişimsel bir bağ kurabilmeli ve gerektiğinde öğrendiği kültüre kendisini uydurabilmelidir.

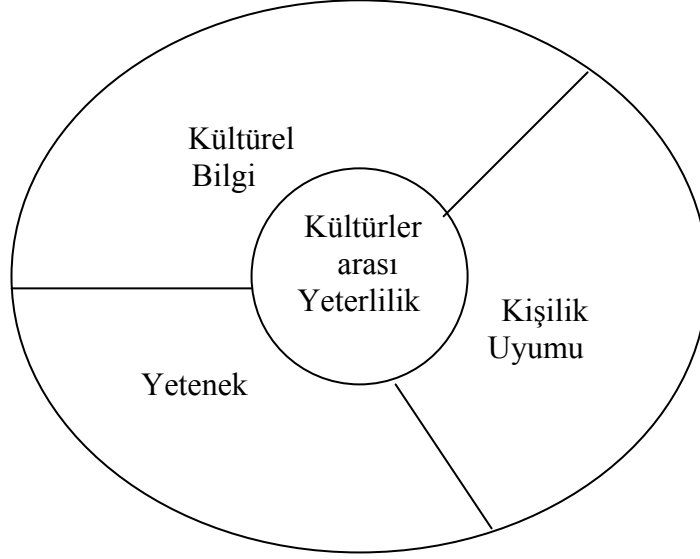
- ***Kültürel Bilgi (Cultural Knowledge):*** Kültürel bilgi, belli bir kültür için öngörülen genel bilgi veya bu kültürün belli bir bölümünü içine alan özel bilgi ya da bireyin kendi kültürü ile ilgili bilgi birikimini içermektedir. Birey farklı kültürlerle ilişkilerinde, kültürler arasındaki farklılıkları kabul edebilmeli, ortaya çıkabilecek olası yanlış anlaşılmaları çözmeye *esnek* (flexible) olabilmeli ve tüm bunları yaparken diğer kültürdeki bireylerle iletişimde olabildiğince rahat olabilmelidir.
- ***Yetenekler (Skills):*** Yetenek, bireyin kültürlerarası etkileşimlerinde değişik kültürlerde etkili ve doğru davranışlarını içine alır. Bu unsur, bireyin etkileşim içinde bulunduğu ortamdaki bireylerle olan davranışlarını irdelemekte ve bireyin farklı ortamlarda farklı kültürlerle nasıl bir ilişki kurması gerektiği ile ilgilidir. İçinde bulunulan ortama

hangi ölçüde uyum sağlayabildiğini, bu ortamı ne ölçüde anlayabildiğini ve ne denli etkin bir iletişim içinde olduğunu belirlemektedir. Yetenek geliştirmekte ulaşılabilecek hedef, iletişim içinde bulunan toplumun yapısını ve işleyişini anlayabilmek ve diğer bireylerle iletişim içinde kendine düşen görevi yerine getirebilmektir.

- ***Kişilik Uyumu (Personality Orientation):*** Kişilik uyumu, bireyin farklı kültürlere olan bakış açısının duygusal ve fiziksel tepkilerle ortaya konulması anlamına gelmektedir. Kişilik uyumunda birey, kendini etkileşim içinde olduğu kültürdeki bireylerin yerine koymaya çalışmaktadır. Bireyin farklı kültürleri anlayabilmesi ve kendini o kültürdeki bireylerin yerine koyabilmesi için belli bir dünya görüşüne sahip olması gerekmektedir. Bireyin sahip olduğu bakış açısı ve dünya görüşü ait olduğu kültürden ve yaşadığı çevreden etkilenecek şekilde şekillenir. Bireyin dünya görüşü ne kadar geniş olursa kendini farklı bireylerin ve farklı kültürlerin yerine koyması da o ölçüde kolay olacaktır. Kişilik uyumunda bireyin bu gereklilikleri sağladığı ölçüde farklı kültüre uyum sağlayabilmesinin daha da kolaylaşacağı kabul edilmektedir.

Matveev ve Mitler(2004), kültürlerarası yeterliliği farklı kültürlerden gelen bireylerden oluşan bir grup üzerinde incelemişler ve yukarıdaki unsurları buna göre belirlemişlerdir.

Matveev ve Milter'in yaptığı çalışmada yukarıda belirtilen bu üç unsur birbirini tamamlayan ve bütünleyen unsurlar olarak belirtilmiş ve bu unsurlar aşağıdaki gibi bir çizim üzerinden anlatılmıştır.

Şekil-2 Kültürlerarası yeterliliği sağlayan üç ana unsur

Bu çizimdeki verilere dayanarak, kültürlerarası yeterliliğin tam olarak sağlanabilmesi için yukarıda belirtilen ve birbirlerini tamamlayan üç unsur gerekmektedir. Belli ölçüde yeterliliğe ulaşabilmek için öncelikle belli bir kültürel bilgiye sahip olmak gerekmektedir. Kültürel bilgi bireyin doğduğu andan itibaren yaşadığı toplumda edindiği ve tecrübe ettiği birikimlerdir. Birey sosyal hayatında farklı bireylerle iletişim içinde bulunarak ve yaşadığı olayları tecrübe ederek belli bir bilgi birikimine sahip olmaktadır. Bu da kişinin dünya görüşünü ve farklı kültürlerle olan bakış açısını belirlemektedir. Kültürel bilgi, kişilik uyumu ile desteklendiği ölçüde bireyin toplumsallaşması ve içinde bulunduğu kültür çevresinin bir ögesi olması sürecine olumlu katkılar sağlamaktadır. Diğer önemli unsurlardan birisi de

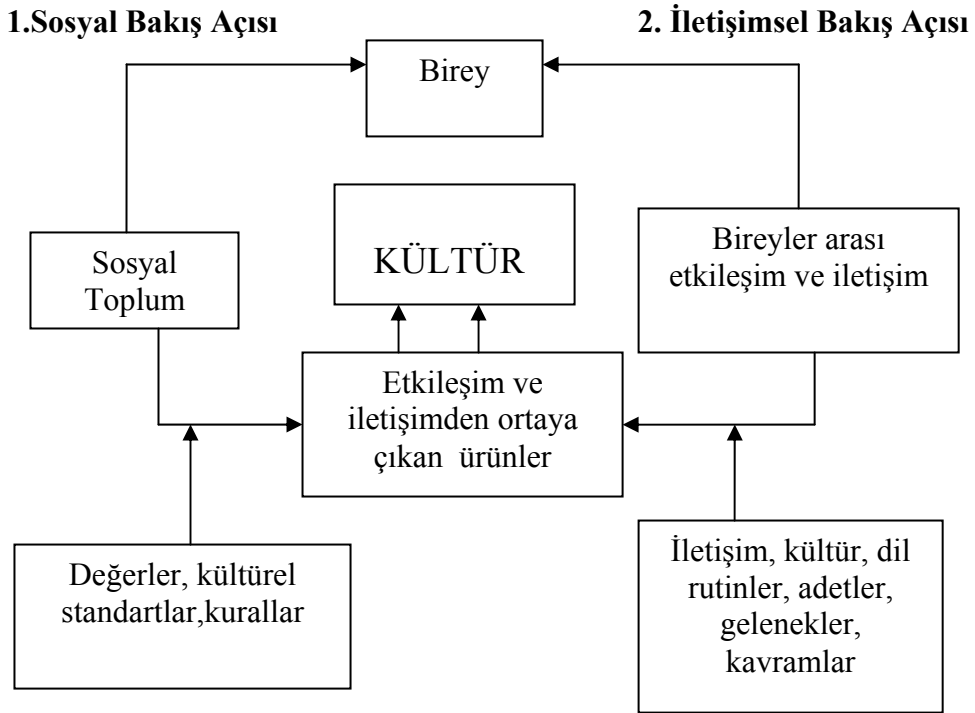
kişilik uyumdur. Belli bir dünya görüşüne ve kültürel bilgi birikimine sahip olan birey, sahip olduğu birikimle doğru orantılı olarak çevresine uyum sağlamaktadır. Kişilik uyumu, bireyin ilişki içinde bulunduğu diğer bireylerin kültürlerini kabul edebilmesi ve bu kültürlere belirli ölçülerde uyum sağlayabilmesi anlamına gelmektedir. Bu aşamada diğer iki unsuru da destekleyici bir unsur olarak yetenek devreye girmektedir. Bireyin kültürler arası anlamında tüm özellikleri bir arada tutabilecek ve uygulayabilecek beceriye ve bilince sahip olması gerekmektedir.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi kültürlerarası yeterliliği oluşturan bu üç alt ulam birbirini tamamlamakta olup kültürlerarası yeterliliğin sağlanabilmesi için gerekli olan unsurlar olarak değerlendirilebilmektedirler. Bu gerekliliklerden herhangi birinin sağlanamaması durumunda tam anlamıyla etkili bir iletişimin gerçekleşmesi mümkün olamamaktadır.

Günümüzde bilim ve teknoloji alanındaki gelişmelerin de etkisiyle ülkeler arasındaki mesafeler giderek azalmakta ve dolayısıyla gerek toplumlar gerekse bireyler arasındaki ilişkiler daha kapsamlı bir hale gelmektedir. Toplumsal ve bireysel yaklaşma da diyebileceğimiz bu gelişmeler sonucunda kültürlerarası iletişimde yeterliliğin gerekliliği önem kazanmaktadır. Farklı dili konuşan ve farklı kültürlere sahip olan bireylerin etkili bir iletişim sağlayabilmeleri ve birbirlerini kültürel anlamda tam olarak anlayabilmeleri ilk etapta kolay olmamaktadır. Bu bağlamda kültürlerarası yeterlilik, karşılıklı etkileşim tabanında “diğer”lerini tanıma ve anlama, birey ile “diğer” leri (other) arasında etkin bir iletişim için bir köprü işlevi görmektedir. Bu yüzden ki kültürlerarası yeterlilik, bireyin kendi kültürü dışında farklı kültürlerin de var olduğunu kabul etmesini ve bu kültürlere saygı göstermesini,

bu kültür ya da kültürlerle kendi kültürü arasındaki farklılıkları kavrayabilmesini ve gerektiğinde belirli ölçüde kabul ederek uyum sağlayabilmesini gerektirmektedir.

Kaikkoen(1997:48)'e göre; kültür, bireyler arasında kurulan iletişimde bireylerin birbirlerini etkilemeleri sonucunda öğrenilmektedir. Kültür, bireylerin sosyal ortamdan ya da farklı bireylerden etkilenmeleri ve bu etkileşimden ortaya çıkan sonuçlardan oluşmaktadır. Birey, kendi ait olduğu kültürden almış olduğu değer yargıları, kültürel ölçütleri ya da kimi kuralları, ilişkide bulunduğu bireyle, toplumla ve onların sahip olduğu normlarla karşılaştırarak farklı kültürü edinmeye ve öğrenmeye çalışmaktadır. Bu ilişki Kaikkoen(1997:48)'de aşağıdaki gibi şekillendirilmiştir.

Şekil-3 Kültürün iletişime etkileri

Bhawuk ve Brislin'e göre, "Başka bir kültürde etkili olabilmek için bazı gereksinimler bulunmaktadır. Bunlar; diğer kültürlerle etkileşim içinde olmak, diğer

kültürleri anlamak için duyarlı olmak ve diğer kültürlere ve o kültürün bireyelerine saygılı olduğunun göstergesi olarak gerektiğinde davranışlarını değiştirmeye hazır olmak gerekmektedir. Bu nitelikleri özetleyebilecek en uygun kelime *kültürlerarası duyarlılıktır* (intercultural sensivity).”

2.2. KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİMSEL YETERLİLİK

Kültürlerarası iletişimsel yeterlilik konusuna değinmeden önce kültür ve iletişimin birbirine olan gerekliliğinden bahsetmek daha doğru olacaktır. Kültür ve iletişim birbirini tamamlayan iki olgudur. Bireyler iletişim kurmayı öğrenirken bunu kültürün etkisinde yapmaktadırlar. Kültür yaşamımızın tüm oluşumu ve olgularını tümünü kapsayan bir modeldir.

Kültür, Güvenç (1999:95)’de şu temel kavramlar karşılığında kullanılan soyut bir sözcük olarak verilmiştir.

- Bir toplumun ya da bütün toplumların birikimli uygarlığı,
- Belli bir toplumun kendisi,
- Bir dizi sosyal süreçlerin bileşkesi,
- Bir insan ve toplum kuramıdır.

Kültür öğrenilir ve nesilden nesile aktarılır. Bu nedenle kültür toplumsaldır, süreklidir ve yayılımcıdır. Farklı bireyleri bir araya getirdiği için bütünleştiricidir. Kültür, toplumların kimliğini belirleyen ve her toplumu farklı kılan soyut bir öğedir.

Herhangi bir kültürün, oluşmasında ve şekillenmesinde bireylerin kendilerini ifade edebilmeleri için gereksinim duydukları bazı sosyo-kültürel öğeler

bulunmaktadır. Bu ögeler, kültürün var olmasında ve bireyin yaşamında kültürün var olmasını sağlayan ögeler olarak bilinmektedirler. Bu ögeler Samovar &Porter (1991:14)'de :

- *Algılama* (Perception)
- *Sözlü Dil İşlemleri* (Verbal Processes)
- *Sözsüz Dil İşlemleri* (Nonverbal Processes) olarak belirtilmiştir.

Birbirinden bağımsız gibi görünen fakat esasında birbirini tamamlayan bu ögeler bir araya geldiklerinde kültürlerarası iletişimin en önemli bileşenlerini oluşturmaktadırlar. Samovar ve Porter (1991:14)'de bu ögeler, *birbirleriyle bağlantılı ve düzgün bir biçimde çalışabilmek için birbirlerine ihtiyaç duyan bir sistemin parçaları* olarak betimlenmiştir.

Kültürlerarası iletişim kavramını daha detaylı olarak açıklamak için yukarıda belirtilen ögelerin açıklanması faydalı olacaktır.

- ***Algılama (Perception)***: En genel tanımıyla algı, bir bireyin dış çevreden gelen uyarıcıları kendi içinde sınıflandırması ve değerlendirmesi demektir. Sosyal açıdan düşünüldüğünde, bireyin etkileşim içinde bulunduğu dış dünyadan gelen fiziksel olguları kendi içinde anlamlı bir biçimde ifadelendirmesi ve tecrübe etmesi anlamına gelmektedir. Burada vurgulanması gereken en önemli unsur, algının da bireyin içinde bulunduğu kültüre göre şekillenmesi ve olguların bu kültür etkisinde yorumlanmasıdır. “Genellikle bireylerin dünyayı algılayış biçimlerine göre davrandıkları kabul

edilir ve bu davranışlar kültürel deneyimlerin bir parçası olarak öğrenilmektedir.” Samovar & Porter (1991:14)

Bu nedendir ki, farklı kültürlere ait bireylerin aynı durumu ya da aynı olguyu algılama ve değerlendirme biçimleri farklıdır. Değerlendirmede asıl ölçüt, kültürün bireye öğrettikleri ve kazandırdıklarıdır. Samovar & Porter, (1991:14)'de olguların farklı kültürlerde nasıl yorumlandıkları örneklerle belirtilmiştir. “Amerikalılar herhangi bir eşyanın öncelikli ölçütü boyutu ve maddi değeri olurken Japonlar için bu ölçüt rengi olabilmektedir. Ya da Amerikan ve Çin kültürleri ele alındığında her iki kültüründe bir hayvan olarak kabul ettikleri köpeğin çağrışımları farklı olmaktadır. Örneğin Amerikalılar için evcil, sevimli ufak ve tatlı bir ev hayvanı olarak kabul edilen bu köpek Çinliler için bir Pazar gününde yenilebilecek lezzetli bir et olgusunu çağrıştırabilir.” şeklinde açıklanmıştır.

Örneklerden ve açıklamalardan da anlaşıldığı gibi algı kavramının içerisinde *sosyal algı* (social perception) yer almaktadır. Sosyal algı içerisinde, o bireylerin inançları, değer yargıları, davranış biçimleri, dünya görüşü gibi bireylerin yaşam biçimini belirleyen birçok unsuru içinde barındırmaktadır. Birey, dünya görüşünü içinde bulunduğu toplumun değer yargıları ve düşüncelerini göz önünde bulundurarak bu unsurlara paralel olarak oluşturur.

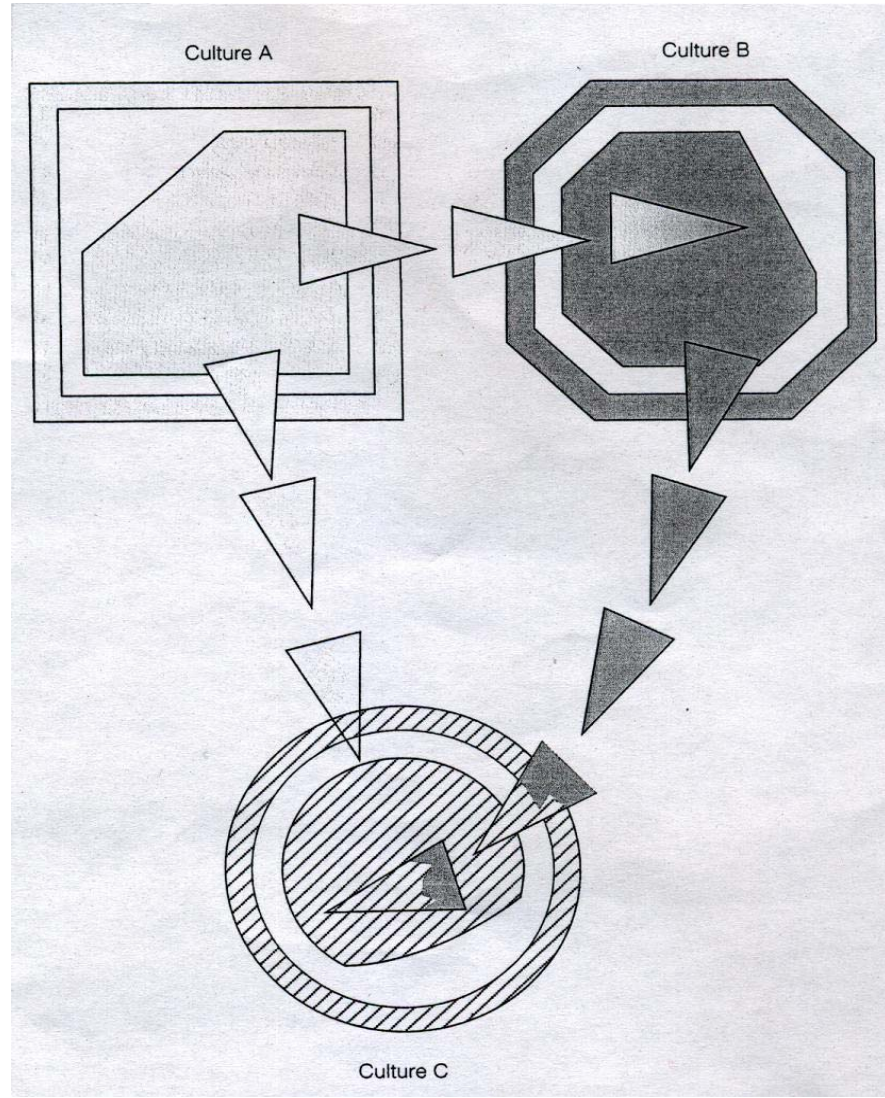
- **Sözlü Dil İşlemleri (Verbal Processes):** Sözlü dil, bireylerin gerek toplum içinde birbirleriyle gerekse kendi iç dünyalarında kendilerini ifade edebilmek için yapmış oldukları birtakım bireysel faaliyetleri içine almaktadır. Bilindiği gibi dil iletişimi sağlayan en önemli araçtır. Dil bir anlamda sembollerin ifade edilmesi anlamına gelmektedir. Her kültürde farklı olan bu semboller dil aracılığı ile ifade edilerek bireyler arasındaki iletişimin

gerçekleşmesini sağlamaktadırlar. Bu açıklamalardan, aynı kültürün bir parçası olan bireylerin düşünceleri de tamamen aynı olmalıdır gibi bir anlam da çıkarılabilmektedir. Tüm bireylerin aynı düşünce yapısına sahip olmaları kuşkusuz mümkün olmayacaktır. Bu noktada dil, bireylerin düşünce ve duygularını aktarmasına ve dolayısıyla çevresi ile iletişim kurmasına olanak veren en önemli araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu etkenler doğrultusunda sözlü dilin gerek aynı kültür içinde gerekse kültürlerarası iletişimdeki vazgeçilmez unsurlardan birisi olduğu daha açık ve net olarak anlaşılmaktadır.

- **Sözsüz Dil İşlemeleri (Nonverbal Processes):** Sözsüz iletişim, söz ile ifade edilmeyen fakat içerisinde derin anlamları barındıran bir iletişim aracıdır. Sözsüz iletişimin içine mimikler, yüz ifadeleri, göz kontağı, beden dili, hatta bireyin giyimi, dış özellikleri ve tavırları da girmektedir. Her kültürün sözsüz iletişim biçimi kendine özgüdür ve bir kültürde kabul gören bir davranış biçimi farklı bir kültüre yabancı gelebilmektedir. Örneğin, Korelilerin yemek yerken ağızlarını şapırdatması Kore kültüründe yemeğin lezzetli olduğunun bir göstergesi iken aynı davranış biçimi Batı kültüründe görgü kurallarına uymayan bir davranış olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, beden dili de her kültürde farklıdır ve farklı olarak algılanır. Bir kültürde anlamı olan herhangi bir hareket ya da mimik başka bir kültürde hiçbir anlam ifade etmeyebilir.

Birbirini tamamlayan ve kültürlerarası iletişimi sağlayan tüm bu unsurlar, kültür ile iletişimi kapsayan *kültürlerarası iletişim* yani daha açıklayıcı belirtilecek olursa, herhangi bir kültüre ait olan bireyin verdiği mesajın, farklı bir kültüre sahip

olan kişi tarafından tam olarak anlaşılabilmesi demektir. Bireylerin bu tarz bir iletişim durumunda birbirlerini anlayabilmeleri ve tam bir iletişim sağlayabilmeleri kolay olmamaktadır. Bu noktada bireylerin ait oldukları kültür söz konusu iletişimde çok önemli rol oynamaktadır. Çünkü kültür bireyin tüm sosyal ve bireysel davranışlarını belirlemekte ve bireyin dünya görüşünü oluşturmaktadır. İletişim içinde bulunan bireyler doğal olarak birbirlerini etkileyeceklerdir. Samovar ve Porter (1991:11)'de *Kültürlerarası İletişim Modeli* (Model Of Intercultural Communication) üç farklı geometrik şekille temsil edilmiştir.

Şekil-4 Farklı kültürlerin etkileşimleri sırasında birbirlerine etkileri

Kültürlerarası etkileşim ve bu iletişimde ortaya çıkan ürün ve mesajların yorumlanabilmesi yukarıdaki şemada anlatılmaktadır. Birbirinden farklı olan üç kültürün birbirleri ile iletişimlerini ve bu iletişimden nasıl etkilendiklerini ifade eden bu şemada her kültür farklı bir geometrik şekille ifade edilmiştir. Şemada A ve B kültürleri mesafe itibariyle birbirine yakın ve şekil itibariyle benzer, C kültürü ise diğer iki kültüre göre mesafe olarak daha uzak ve daha farklı bir şekil ile gösterilmiştir. Kutucuklarla resmedilen kültürlerin içindeki bu şekillerle benzer olarak çizilen şekiller ise o kültüre ait bireyleri temsil etmektedirler. Şekilden de anlaşıldığı gibi birey ait olduğu kültürün izlerini taşımaktadır. Buna rağmen şekiller tamamen aynı değildir. Bu da bireyin kendi kültüründen büyük oranda etkilenmesinin yanında bireysel olarak kendi farklılıklarının olduğunu ifade etmektedir.

Şemada kültürlerin oluşturdukları ürünler, düşünce yapıları ya da yorumlamalar ok işaretleri ile gösterilmektedir. İletişim süresince farklı bir kültüre maruz kalan ve bu kültüre göre yorumlanan mesajlar iletişim içinde bulunan kültürden etkilenecektir. Mesajın farklı kültürlerde farklı şekillerde algılanması ve farklı olarak yorumlanması, bireyin dünya görüşü ve yaşam tarzına, bununla birlikte kültürlerarasındaki farklılıklara bağlı olarak değişmektedir.

Farklı bir dili konuşabilmek ya da o dilin anadili konuşucusu ile iletişim kurabilmek; o kültürün içine girebilmek anlamına gelmektedir. Farklı bir kültürle iletişimde asıl amaçlanan söz konusu dilde kendini ifade edebilmek ve o kültürü anlayabilmek, etkili ve yeterli iletişim sağlayabilmektir. *Kültürlerarası iletişimsel yeterlilik* (intercultural communicative competence), başka kültüre sahip insanlarla, onların dillerinde etkili ve uygun bir biçimde iletişim kurma becerisidir. “Farklı diller

ve kültürlerle iletişim içinde olmak *Kültürlerarası iletişimsel yeterliliği* geliştirmek için eşsiz bir fırsattır.” (Fantini,2001:1)

Birey genellikle öğrendiği dilden ve o dilin kültüründen etkilenmektedir. Öğrenilen dil ve ilişki içinde bulunulan kültür bireyin davranışlarının biçimlenmesine ve dünya görüşünün şekillenmesine yardımcı olmaktadır. Kültürlerarası iletişimde yeterliliğe ulaşma kısa sürede gerçekleşebilecek ve hemen uygulanabilecek bir uyum süreci değildir. Bu süreç, iletişim süresince bireyin içinde bulunduğu şartlar ve bireyin uyum çabalarına göre farklılıklar göstermektedir. Bireyin kişilik uyumu özellikleri ve içinde bulunduğu şartlara göre bu süreç uzayabilir, kısalabilir ya da zaman zaman duraklayabilir. Burada kişilik uyumu ile kastedilen aslında o bireyin karşısındaki kültürü hangi amaçla algıladığı ve kabul ettiğidir. Birey o kültürün gerçek anlamda bir parçası olmak isteyebilir, o kültürü yalnızca belli ölçülerde kabullenebilir ya da yalnızca hayatta kalabilecek ve o kültürde var olabilecek kadar algılamak isteyebilmektedir.

Kim (2004:14)’de Acton ve Felix(2001:22)’e göre farklı bir kültüre alışmanın dört farklı basamağı olduğundan bahsedilmiştir. Bu basamaklar:

- **Turist (Tourist):** Yeni bir kültüre yaklaşmanın ve bu kültüre alışmanın ilk basamağı olarak görülen bu aşamada birey ya da bireyler sadece kendisine öğretilen basit ve temel dilsel bilgiyi kullanmaktadır. Bu aşamada birey olası kültür şokları yaşayabilmektedir. Birey iletişim içinde bulunduğu kültürü kendi kültürel deneyimlerine uyarlayarak anlamaya çalışmaktadır.
- **Ayakta Kalma (Survivor):** İkinci basamak olarak tanımlanan bu aşamada birey iletişim içinde bulunduğu toplumun diline ve kültürüne belli ölçülerde

hakimdir. Birey o toplum içinde var olabilecek ve gereksinimlerini sağlayabilecek şekilde iletişim kurmaktadır. Bireyin ayakta kalmak ve var olmak amacıyla “pigin²” olarak tanımlanan karma bir dili kullanmaktadır.

- **Göçmen (Immigrant):** Bireyin anadili eğitimini aldıktan sonra farklı bir dili doğru ve akıcı bir şekilde konuşarak, içinde bulunduğu topluma ve kültürüne uyum sağlamayı başardığı aşama olarak kabul edilmektedir.
- **Vatandaş (Citizen):** Bireyin farklı bir dili neredeyse anadili gibi düzgün ve akıcı konuşabildiği basamak olarak kabul edilmektedir. Bu aşamadaki bir birey hedef kültürdeki deneyimleri sayesinde sosyal anlamda da rahat ve sorunsuz bir şekilde yaşamını sürdürebilmektedir.

Kültürlerarası iletişimi sorunsuz olarak gerçekleştirebilmek ve iletişimde belli bir uzmanlığa erişebilmek uzun zamanda gerçekleşen zor bir dönemdir. Bireyin ait olduğu kültür, sosyal çevresi ve dünya görüşü; farklı bir kültürü anlamasında, bu kültürü benimsemesinde ve bu kültüre uyum sağlayabilmesinde önemli rol oynamaktadır.

2.2.1. KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİMSEL YETERLİLİK BİLEŞENLERİ

Byram(1997:48)'e göre kültürlerarası iletişimsel yeterlilik birbirini tamamlayan bileşenlerden oluşmuştur. Bu bileşenler:

² **Pigin:** Türkçe’de literatürde piçin ya da karma dil olarak tanımlanmaktadır. Çeşitli dillerin karışımından oluşan dil. Karma diller, yeterince gelişmemiş bir aşamada bulunan çeşitli toplulukların, ülkelerine gelen gelişmiş topluluklardan bireylerle daha kolay ilişki kurabilmek, alışveriş yapabilmek vb. Nedenlerle onların dillerinden büyük ölçüde öge almaları sonucu oluşmuştur. (Vardar,2002)

1. ***Dilsel Yeterlilik (linguistic competence)***: Yazılı ve sözlü dili anlayabilecek ve yorumlayabilecek standart dilbilgisel yeteneğe sahip olmaktır. Birey herhangi bir dilde kendini tam olarak ifade edebilmek için o dilin dilbilgisel kurallarını ve dilsel özelliklerini iyi bilmesi gerekmektedir. Yazılı ve sözlü dilde kendini ya da fikir ve düşüncelerini ifade edemeyen bir bireyin tam anlamıyla iletişim kurabilmesi mümkün olmayacaktır.
2. ***Toplumbilimsel Yeterlilik (Sociolinguistic competence)***: Bir konuşucu tarafından üretilen (anadili konuşucusu olsun ya da olmasın) dile konuşucunun kabul ettiği, konuşucuyla karşılıklı aktarılan ya da açık hale getirilen anlamı verme yeteneğidir.
3. ***Söylem Yeterliliği (Discourse competence)***: Bir konuşucunun ait olduğu kültürün geleneklerine uyumlu olan veya belli amaçlarla kültürlerarası metin olarak iletilen tek taraflı ya da karşılıklı konuşma metinlerinin üretimi ve yorumlanması için stratejiler bulma, kullanma ve iletme yeteneğidir.
4. ***Kültürlerarası Yeterlilik (Intercultural competence)***: Kültürlerarası uzmanlık daha önce de bahsedildiği gibi³ başka kültüre sahip insanlarla, onların dillerinde etkili ve uygun bir biçimde iletişim kurma becerisidir. Byram, bu bileşenden bahsederken *iletişime* ait dilbilimsel olgulardan çok, *kültürlerarası iletişimde* beceri, bilgi ve davranışlar üzerinde yoğunlaşmıştır.

³ Kültürlerarası uzmanlık konusunda ayrıntılı bilgi için bkz. Sayfa: 8-12.

Byram (1997:34)'de, kültürlerarası yeterliliği özellikle eğitim düzleminde ele alınırken beş farklı boyutta incelenmektedir. Bu boyutlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

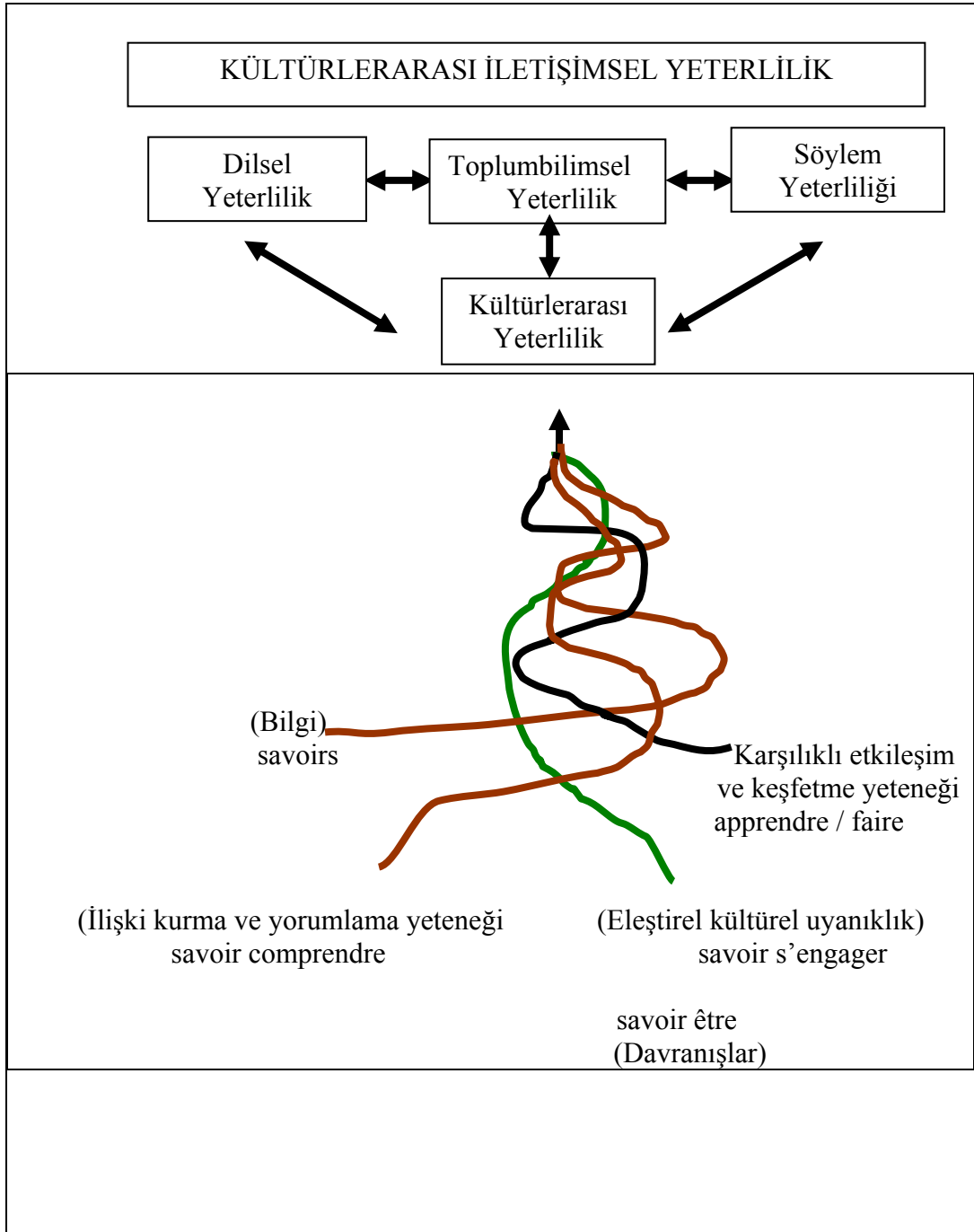
	Yetenek (Skills) <i>(İlişki kurma ve yorumlama yeteneği)</i> <i>(savoir comprendre)</i>	
Bilgi (Knowledge) <i>(savoirs)</i>	Eğitim(Education) <i>Siyasi eğitim/Eleştirel kültürel uyanıklık</i> <i>(savoir s'engager)</i>	Davranışlar (Attitudes) <i>Davranışlar</i> <i>(savoir être)</i>
	Beceri (Skills) <i>Karşılıklı etkileşim ve keşfetme becerisi</i> <i>(savoir apprendre / faire)</i>	

Tablo-1 Kültürlerarası yeterliliğin boyutları

- **Davranışlar (attitudes):** Bireyin kendi hakkında ve diğer kültürler hakkındaki şüphe ve inanmazlıkları ortadan kaldırabilmek için duyulan merak ve o kültüre karşı açıklık ve kendini hazırlama.
(savoir être)
- **Bilgi (knowledge):** Bireyin ait olduğu kendi sosyal grupları ve bu grupların üretimleri ile ilişki içinde bulunduğu ülke ile kendi ülkesine ait uygulamalar. Toplumsal ve bireysel ilişkiler.*(savoirs)*
- **İlişki kurma ve yorumlama yeteneği (skills of interpreting and relating):** Farklı bir kültürdeki herhangi bir olayı ya da olguyu anlayabilme yorumlayabilme ve daha sonra kendi kültüründe var olan dökümanlarla bunları ilişkilendirebilme becerisi. *(savoir comprendre)*

- ***Karşılıklı etkileşim ve keşfetme yeteneği (skills of discovery and interaction)***: Farklı kültüre ait yeni bilgi ve becerileri edinebilme ve edinilen bu bilgileri eşzamanlı olarak verimli iletişim ve etkileşim sınırları içerisinde işlemeylebilme ve kullanma becerisi. (*savoir apprendre/faire*)
- ***Eleştirel kültürel uyanıklık/siyasi eğitim (critical cultural awareness/political education)***: Bireyin eleştirel değerlendirme becerisi ve belirgin ölçüt perspektifi temelinde kişinin kendi ülke ve kültürü ile diğer ülke ve kültürlerdeki uygulamalar ve üretimler (*savoir s'engager*)

Byram'ın bu değinilen beş boyut çerçevesinde önerdiği kültürlerarası iletişimsel yeterlilik modeli aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Şekil 4 Byram'ın kültürlerarası iletişimsel yeterlilik modeli

2.3. KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK GELİŞME MODELİ (KDGM)

Daha önceki konularda da vurgulandığı gibi, bir dili öğrenmek o dili yalnızca konuşabilmek anlamına gelmemektedir. Dilin tam anlamıyla öğrenilebilmesi ve öğrenilen dilde yeterli olunabilmesi için kültür ve dil öğretiminin birbirine paralel olarak yapılması gerekmektedir. Kültürel duyarlılık, yalnızca eğitim alanını değil çok kültürlülüğün var olduğu her alanı içine alan kapsamlı bir çalışma alanıdır. *Karşı-kültürel* (cross-cultural) araştırmaların gerekliliği de bu alandaki çalışmaların hız kazanmasına zemin hazırlamıştır.

Bu alanda yapılan çalışmalar çerçevesinde Milton Bennett, geliştirdiği kültürlerarası duyarlılığı ve kültür öğreniminde bireyin tepkisini belirlemeye yönelik bir model olan *Kültürlerarası Duyarlılık Gelişmeli Modeli* (The Developmental Model of Intercultural Sensivity, DMIS), ile kültürlerarası farklılığın birey üzerindeki etkilerini ve farklı kültürlere bakışını betimlemeye çalışmaktadır. Bennett (1993) tarafından geliştirilen bu modelde, asıl amaç bireylerin farklı kültürlere bakış açılarını inceleyebilmektir. Bu modelde bireyin kültürel anlamdaki deneyimleri arttıkça kültürlerarası ilişkilerdeki edinimi de o derece artmaktadır.

Mitchell Hammer(1998), Milton Bennett ile birlikte oluşturduğu bu modelde bireylerin ya da grupların kültürel farklılıklara karşı uyumlarını ölçebilmek için *kültürlerarası gelişim envanteri*⁴ (Intercultural Development Inventory-IDI)'ni geliştirmiştir. KGE, 60 maddelik yazılı olarak uygulanabilen bir test metodudur ve *Kültürlerarası Duyarlılık Gelişmeli Modeli*'nin aşamalarını ölçümlemektedir.

Kültürlerarası iletişimsel yeterliliği ölçmeye dayalı olan diğer testler, *kriter-referanslı* (criterion-referenced)'dir ve söz konusu anketleri yanıtlayan bireylerin

⁴ Tezin bundan sonraki bölümlerinde kültürlerarası gelişim envanteri KGE olarak verilecektir.

yanıtlarının ya da davranışlarının uyumunu kültürlerarası edinç⁵ ile ilgili olarak ele almaktadır. Bu tarz anketlerin ya da testlerin sonuçlarının güvenilirliği tam olmamaktadır. *Teori esash* (theory-based) IDI geçerli bir psikometrik bir döküman için bilimsel bulgular ortaya koymaktadır.

Kısacası IDI birey davranışlarından çok bilişsel yapıyı ölçmeye dayalı olduğu için daha duyarlı daha sabit ve daha genellenebilir sonuçlar vermektedir. Bu nedenle bu modelde daha güvenilir ve daha somut sonuçlar elde edilmektedir.

Bu modeli daha ayrıntılı incelemek için Kültürlerarası Duyarlılık Gelişmeli Modeli'nin uyum aşamalarını açıklamak gerekmektedir.

2.3.1. KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK GELİŞME MODELİ UYUM AŞAMALARI

Bennett ve Hammer (1998)'de bu model iki farklı bağlamda incelenmektedir. Bu aşamalardan ilki bireyin kendi kültürünü merkez kabul eden *etnosentrik* (ethnocentrik) oryantasyon, ikincisi de bireyin kendi kültürünü diğer kültür bağlamlarında değerlendirdiği *etnorelatif* (ethnorelative) oryantasyondur.

Etnosentrik oryantasyonda birey için kendi kültürü temeldir ve var olan diğer kültürler bireyin kültüründen etkilenmektedirler. Dolayısıyla iletişim içinde

⁵ Gökmen (2005)'te "Kültürlerarası İletişimsel Edinç" terimi kullanılırken, Gökmen (2007)'de "Kültürlerarası İletişimsel Uzmanlık" terimi kullanılmıştır. Bu çalışma kapsamında Gökmen (2007)'deki Kültürlerarası İletişimsel Uzmanlık" (KİU) yerine Kültürlerarası İletişimsel Yeterlilik terimi kullanılacaktır.

bulunulan kültürleri kabullenme durumu olmamaktadır. Etnosentrik oryantasyon üç farklı bölümden oluşmaktadır.

1. **Reddetme (Denial):** Kültürel farklılığı *reddetme* (denial), kişinin kendi kültürünü tek doğru kültür olarak değerlendirmesi demektir. Birey dış kültüre tamamen kapalı durumdadır ve her türlü etkiye karşı savunma konumundadır. Bu durumdaki bireyler farklı kültürlerle iletişim içinde bulunmayı kesinlikle reddetmektedirler. Var olan kültürlerini tek doğru kültür olarak kabul ettikleri için kısıtlı bir dünya görüşüne sahiptirler ve sosyal anlamdaki davranışları da bu yöndedir. “Sonuç olarak, kültürel fark, ya tam anlamıyla deneyimlenmemiştir ya da bireyin konumu “yabancı” veya “göçmen” gibi, bir düzlemde yer almaktadır. Reddetme basamağında olan kişiler, eğer kendilerini etkilerse, bunu agresif bir biçimde ortadan kaldırma eğiliminde olsalar bile, genelde, kültürel farklılıkla ilgili değildir. Bennett (1993), kültürel farklılığı, *reddetme* ile, tek kültür temelli sosyalleşmenin tipik kusurlu bir durumu olarak açıklamaktadır.” (Gökmen,2005:6)

2. **Savunma (Defense):** Bu aşamada birey içinde bulunduğu kültürü en doğru kültür olarak gördüğü için bir savunma mücadelesine girer. Bennett ve Hammer (1998)’de Dünya “biz” ve “onlar” olarak organize edilmiştir. “Biz”, hükmeden, “onlar” ise, hükmedilendir. Savunma eğilimi içinde olan kişiler, kültürel farklılık tarafından tehdit edilmektedirler ve diğer kültürlerin yarattığı tehlikenin farkındadırlar.

Böyle bir durumda farklı kültürdeki bireylerin konumunun hiçbir önemi yoktur. Farklı kültürdeki bireylerin, misafir, konuk ya da yeni üye olmalarının herhangi bir önemi yoktur. Bu aşamada kendi kültüründen farklı bir kültür her zaman için tehdit unsuru olmaktadır.

3. ***Küçümseme (Minimization)***: Küçümseme, bir bireyin kendi kültürüne ait dünya görüşünün evrensel olduğunu kabul ettiği durumdur. Bu durumda birey var olan diğer kültürleri kabul etmemekle birlikte bu kültürleri önemsiz ve gereksiz olarak değerlendirmektedir. Farklı kültürlerle iletişim içinde oldukları durumlarda söz konusu kültürle kendi kültürleri arasında bir benzerlik kurma eğilimi gösterirler. Bu benzerlikleri de kendi kültürlerine uydurabilmek ve bunun için ısrarcı olmak bu eğilimin temelini oluşturmaktadır. Her zaman bir tehdit unsuru olarak görülen farklı kültürler, baskın olan kültüre uydurularak tehdit unsuru olmaktan çıkmaktadırlar.

Bu üç farklı eğilimden de açıkça anlaşılacağı gibi etnosentrik oryantasyonda, bu aşamadaki bireylerin kendi kültürünün doğruluğunu ve evrenselliğini savunduğu ve etkileşim içinde bulunan diğer kültürleri ya tamamen reddetme ya da kendi kültürüne uyacak şekilde değiştirmeye yöneldiği belirgin biçimde betimlenmektedir. Ayrıca bu üç basamakta gözlemlenen bireysel kültürlerarası duyarlılık düzeylerindeki gelişme belirtilmektedir.

Bireyin kendi kültürünü diğer kültür bağlamlarında değerlendirdiği *etnorelatif* (ethnorelative) oryantasyon da kendi içinde üç farklı bölüme ayrılmaktadır.

1. ***Kabul Etme (Acceptance)***: Bireyin kendi kültürünü, var olan diğer kültürlerin de içinde bulunduğu bir bütünün parçası olarak kabul etmesi anlamına gelmektedir. Bu görüşe sahip olan bireyler yaşadıkları çevrede kendi kültürleri dışında farklı kültürler olduğunu kabul etmektedirler. Bu eğilimde farklı kültürlerdeki bireylere ve o bireylerin kültürlerine karşı saygı gösterilmektedir. Bu bireyler farklı kültürleri tehdit unsuru olarak görsele de o kültüre her zaman merak duymakta ve saygı göstermektedirler. “Burada çözülmesi gereken esas konu “değer göreceliği”dir. Kültürel bağlamdaki değerlerin göreceliğini kabul etmek için, insanların böylesi bir görecelik içinde etik bağlantının nasıl oluşturulacağını anlaması gerekmektedir”.(Gökmen, 2005:7)

2. ***Uyum (Adaptation)***: Uyum, başka bir kültürü algılama ve algılanan kültüre uyum sağlamaya çalışmak anlamına gelmektedir. Bu bireylerin geniş bir dünya görüşüne sahiptirler. Farklı kültürlerle ait görüşleri tanımlayarak bu görüşlere uyum sağlayabilme özelliğine sahip bu bireyler kendilerini başkalarının yerine koyabilme yeteneğine de sahip bireylerdir. “*Uyma* sürecindeki kişi, “başka gözler aracılığıyla” dünyaya bakabilmekte ve başka kültürde daha etkili iletişim sağlayabilmek için davranışlarını değiştirme eğiliminde olabilmektedir.” Bennett ve Hammer(1998).

3. **Tamamlık (İntegration):** Bireyin deneyimlerinin, farklı kültürlere ve bu kültürlerin dünya görüşlerine dahil olma ya da dışına çıkma durumlarını kapsayan bir eğilim olarak karşımıza çıkmaktadır. “*Tamamlık* konumundaki kişi, kendi *kültürel özgünlüğü* (cultural marginality) ile ilgili konularla uğraşmaktadır. Bu basamak, kültürlerarası edinç açısından, bir çok durumda *uyma*’dan daha iyi değildir, ancak, baskın olmayan azınlık gruplarında, uzun süreli sürgünlerde ve *küresel göçebelerde* (global nomads) yaygındır.” (Gökmen, 2005:7)

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi etnorelatif oryantasyon kapsamına giren bireyler farklı kültürlerin varlığı kabul edebilecek gelişmeyi göstermektedirler. Bu süreçteki gelişme basamakları incelendiğinde birey ya da bireyler farklı kültürleri ve dünya görüşlerini reddetme eğiliminden tamamen çıkmaları ile birlikte ilişki içinde buldukları bu kültürlere belli ölçülerde uyum sağlama eğilimi içinde bulunmaktadır.

Kısaca özetlenecek olursa; en genel anlamıyla etnosentrik oryantasyon, farklı kültürleri yadsıma ve onlardan kaçınmayken; etnorelatif oryantasyon, farklı kültürleri araştırma bulma, bu kültürlerin varlığını belirli ölçülerde kabullenme ya da uyum sağlama anlamına gelmektedir.

3. BÖLÜM

YABANCI DİL ÖĞRETİMİ VE KÜLTÜR ÖĞRETİMİ

3.1. DİL ÖĞRETİMİ VE KÜLTÜR ÖĞRETİMİ

Yabancı dil öğretiminde en önemli amaç, farklı bir dilde doğru ve akıcı bir şekilde düşüncelerini ifade edebilmek ve sağlıklı bir iletişim sağlayabilmektir. Önceki konularda da özellikle belirtildiği gibi, farklı bir dili tam anlamıyla konuşabilmek ve o dili anlayabilmek için o dilin kültürü hakkında da bilgi sahibi olmak gerekmektedir. Bir toplumun kültürü o toplumun diline de yansımaktadır ve bu nedenle yabancı dil öğrenilirken, öğrenilen dilin kültürü hakkında da bilgi sahibi olmak gerekmektedir.

Bu nedenle yabancı dil öğretimi ve kültür öğretimini bir arada gerçekleştirmek gerekmektedir.

3.2. DİL VE KÜLTÜR

Dil ve kültür toplumun temellerini oluşturan en önemli iki unsurdur. Bu iki unsur arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır. Kültür, bir toplumun düşünce yapısını, değer yargılarını, yaşam biçimini oluştururken; dil, bu değer yargılarının ve düşüncelerin ifade edilmesini sağlamaktadır. Öyle ki, bir kültürün o toplumun bireyleri tarafından yaşatılabilmesi ve gelecek nesillere aktarılabilmesi için gerekli olana en önemli unsurlardan birisi dildir.

Dil bir toplumun kültürel ürünüdür ve bu dile o toplumun kültürü etki etmektedir. Bireyler dil aracılığı ile iletişim kurarlar ve kültür alışverişi yaparlar. Song Gee-Chol (2004)'e göre bir kültüre sahip olmak iletişime sahip olmaktır ve iletişime sahip olmak da dile erişmektir.⁶ olarak tanımlanarak, kültürün dil ile ifade edilebileceği belirtilmiştir. Bu bilgilere dayanarak söyleyebiliriz ki, dil kültürün bir parçasıdır ve dil olmadan kültür ifade edilemez. Dili olmayan bir kültür ya da kültürden etkilenmeden oluşan bir dil de düşünülemez.

İmer (1990:9)'da dilin gelişimi ve kültürle etkileşimi, "W. Von Humboldt (1767-1835), dilin gelişmesini toplumda olan değişmeler, kültür ve düşünce alanındaki gelişmelerle açıklamaktadır" şeklinde belirtilmiştir. Yeryüzünde geçmişten bu yana var olan dillerin tümü, tamamen kültürün ve düşünce yapısının ifadesi olarak ortaya çıkmıştır. Herhangi bir kültüre ait değer yargıları ve düşünce yapısı dilin şekillenmesini ve o dilin diğer dillerden farklı olmasını sağlamaktadır. Örneğin Eskimolarda "kar" ile ilgili birçok farklı kelime bulunurken farklı bir dilde bu kavram tek kelime ile ifade edilebilmektedir. Bu da yaşam koşulları ve hayat tarzının kültüre, kültürün de dile etkisini açıkça gözler önüne sermektedir.

Birbirleri ile bu denli yakın ilişki içinde bulunan dil ve kültür, yabancı dil öğretiminde de birbirleri ile bağlantılı olarak gerçekleştirilmelidir. Herhangi bir toplumun değer yargıları ve düşünce yapısı hakkında bilgisi olmayan bir bireyin o toplumun dilini tam ve etkili olarak öğrenebilmesi ve o dilde yeterli olabilmesi mümkün olmayacaktır.

⁶ Song Gee-Chol (2004)'te yer alan bu tanımlamanın asıl İngilizce metni Duranti, A, 1997: 332'de yer almaktadır.

3.3. YABANCI DİL ÖĞRETİMİ VE KÜLTÜRLERARASI

YETERLİLİK

Kültürlerarası yeterlilik yalnızca eğitim alanını değil insanların sosyal ortamda ilişki içinde bulunduğu çok geniş bir alanı kapsamaktadır. Gerek sosyal bilimler, gerek eğitim, gerek ülkeler arasındaki siyasi politik ve diplomatik ilişkilerde ve gerekse profesyonel anlamda iş ilişkilerinde kültürlerarası yeterliliğin önemi yadsınamaz ölçüdedir. Buradan yola çıkarak söyleyebiliriz ki, iletişimin ve insan ilişkilerinin var olduğu her alanda kültür alışverişine, buna bağlı olarak da kültürlerarası yeterliliğe ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak bu yeterliliğin sağlanması durumunda etkili bir iletişim gerçekleştirilebilmektedir.

Bir kültürün en önemli ve en gerekli unsuru olmakla birlikte o kültürün karakterini ortaya koyan en önemli özelliğin dil olduğu bilinmektedir. Dil ait olduğu toplumun yüzyıllar boyunca ürettiği ve sahip olduğu kültürünü, tarihini ve düşünce tarzını, dinini, soyut ve somut tüm özelliklerini betimleyen bir olgudur. Bu bakımdan dil bir toplumun sosyo-kültürel ve tarihsel birikimi açısından vazgeçilemez bir başvuru kaynağıdır. Kültür kendisini dil ile ifade etmekte ve dil aracılığı ile hayat bulmaktadır. Bir kültürün yazılı ve sözlü dilde ifade edilebilmesi dil aracılığı ile gerçekleşmektedir. Bu nedenle, bireyin iletişim içinde bulunacağı kültürün diline belirli bir ölçüde hakim olabilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, bireyin *bilişsel yetenekleri* (cognitive ability) ve *dünya görüşü* (world view) de ilişkilerinde önemli bir rol oynamaktadır. Kültürlerarası yeterlilik, “kişinin kendi dünya görüşü sınırlarını aşmak için bir şans sunmaktadır. Başka

kültürleri deneyimlememiş ya da başka bir dil aracılığıyla iletişim kurmanın zorluğunu yaşamamış birisi, genelde, içinde var olduğu çevre konusunda da duyarsızdır.” (Gökmen,2005:3) Bireyin dünya görüşü ve ilişki içinde bulunduğu ortama uyum sağlayabilmesi o bireyin daha önceki deneyimleri ve tecrübeleri ile doğru orantılıdır. Yalnızca kendi kültürünü benimseyen birey farklı bir ortamda değişik kültürler ile ilişkide bulunduğu bu farklı durumu kabullenmekte zorluklar yaşayacaktır. Kişinin kendi dünya görüşünü genişletebilmesi için, farklı bir kültürün içine girmesi ve değişik görüşleri benimseyebilmesi gerekmektedir. Bu açıdan düşünüldüğünde, kendi düşünce sınırlarını belirlemiş ve bu sınırların dışına çıkmayı başaramayan bireyler, yalnızca farklı kültürlerdeki bireylerle değil kendi kültüründeki diğer bireylerle de iletişim sorunu yaşamaktadırlar. Kendi kültüründeki bireylerle sağlıklı bir içkültürel iletişim kuramayan bir bireyin farklı kültürlere girebilmesi ve etkili bir iletişim sağlayabilmesi mümkün değildir. Birey yalnızca, yukarıda belirtilen gereklilikleri sağlaması durumunda etkili ve başarılı bir iletişim sağlayacaktır.

Kültürlerarası yeterliliğin gerek eğitim gerekse diğer alanlardaki önemi ve gerekliliği, bu alanda birçok çalışmanın da yapılmasına neden olmuştur. Buna bağlı olarak bu konunun daha iyi kavranabilmesi ve özellikle eğitim alanında kullanılabilmesini de sağlamak amacıyla çalışmalar yapılmıştır ve günümüzde de halen yapılmaktadır.

Yabancı dil öğretiminde dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, dil ve kültür kavramlarının ilişkilendirilerek dil eğitiminin gerçekleştirilmesine olanak sağlayan yöntemlerin geliştirilmesidir. Yeni bir yabancı dil öğrenirken anadili konuşucularını taklit etmek ve dilsel ifadeleri olduğu gibi kullanmak kalıcı ve etkili bir öğrenimi

gerçekleştirmek için yeterli görülmemektedir. Yabancı dil öğretiminde esas hedef, herhangi bir dilin kültürel özelliklerini de öğrencilere kavratmak, kendi kültüründen farklı ya da denk özellikleri öğrencilere öğretmek ve öğrencilerin bu bağlamda yetkin olmalarını sağlamak, tüm bu bileşenlere paralel olarak öğrencinin dili etkin bir biçimde konuşabilmesini sağlamaktır. Bu hedefe ulaşmak için, dil öğretiminde uygulanan anadil konuşucusunu taklit ettirmeye yönelik yöntemler yerine alternatif yöntemler öneren kültürlerarası iletişimsel edinç üzerinde birçok çalışma yapılmakta olduğunu belirten Gökmen (2005:1) bu çalışmalarda, yabancı dil öğrencisinin o dilin anadil konuşucusunu taklit etmesinden çok, dilin ait olduğu kültürün özelliklerini öğrenmenin yabancı dil öğretiminde daha başarılı sonuçlar alınacağına ileri sürüldüğünün altını çizmektedir. Birey öğrendiği yabancı dili konuşurken ve o dile ait sözsöz ifadeleri kullanırken anlayarak ve özümseyerek konuşabilmesi gerekmektedir. Bu şekilde yabancı dili kullanabilen bir birey o dilin kültürünü de belli ölçüde özümsemiş ve kavramış olmaktadır.

3.3.1 YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜRLERARASI YETERLİLİĞİN ÖNEMİ

Kültürlerarası yeterlilik birçok alanda olduğu gibi dil öğretimi alanında da büyük önem taşımaktadır. Dil öğrenmek yalnızca öğrenilen dili belirli kalıpları kullanarak konuşmak anlamına gelmemektedir. Bununla birlikte öğrenilen dilin derinliklerindeki anlamları da kavramak ve özümsemek gerekmektedir. Tam anlamıyla yapılacak dil öğretiminde öğrencinin öncelikle kendi kültüründe yetkin ve farklı kültürleri de algılayabilecek bir kapasiteye sahip olması beklenmektedir.

Burada dil ve kültür arasındaki ilişki bir kez daha gözler önüne serilmektedir. Öğrenci ne öğrendiğini tam olarak kavramak isterken, öğretici de öğrenenin hangi ölçüde kavradığını bilmek ve bunu test etmek istemektedir. Bu noktada iletişimin gerçek ve etkili olmasını sağlayan esas unsur kültürlerarası yeterlilik devreye girmektedir. Farklı bir dilde etkin olmak o dilin gerektirdiği birçok unsuru da sahip olmayı gerektirmektedir. Birey ya da öğrenci farklı bir dünya görüşünü öncelikle algılamak ve kavramak daha sonra da bu algıları kendi dünya görüşü çerçevesinde yorumlamak ve gerektiğinde uyum sağlamakla yükümlüdür. Bunları gerçekleştirebilmek için bireyin, en az kayıp ve en az bozulma ile ilişki kurabilme ve bu ilişkilerini sürdürebilme; ilişki içerisinde bulunurken de etkileşim içinde olduğu birey ya da bireylerle işbirliği içinde olması gerekmektedir.

Sercu (2004)'te günümüz yabancı dil öğretiminin etkili olarak gerçekleştirilmesi ve geliştirilmesi için Byram (1997)'in (bkz.s:26-27) betimlemelerine katkıda bulunarak, kültürlerarası yeterliliğin farklı boyutlarını daha farklı olarak ele almıştır. Üç farklı boyutta ele alınan bu unsurlardan ilki *bilgi* (knowledge), ikinci olarak *beceri ve davranışlar* (skills/behaviour) son olarak da sergilenen *tutum ve davranışlardır* (Attitudes/traits).

- ❖ **Bilgi(Knowledge):** Bilgi öncelikle bireyin sahip olduğu bilgileri yani dünya görüşünü ve ait olduğu kültürün kültürel birikimini kapsamaktadır. Bu boyutta bireyin hem kendisinin hem de ilişki içinde bulunduğu diğer bireylerin bilgi birikimi ve dünya görüşü ele alınmaktadır. Ait olunan kültür, bireyin dünya görüşünün belirlenmesinde çok önemli rol oynamaktadır.
- ❖ **Yetenek ve Davranışlar (Skills/Behaviour):** Başka kültürle iletişim içinde bulunurken o kültüre ait olgu ya da yaşanmışlıkları kavrama ve yorumlama

anlamına gelmektedir. (*savoir comprendre*). Farklı kültür ile iletişim içinde bulunulması durumunda yeni bilgileri alabilecek ve bu bilgileri belli sınırlar çerçevesinde eş zamanlı olarak davranış, tutum ya da dünya görüşüne uydurabilme ve kabul edebilmek için kimi stratejiler geliştirebilme becerisidir. (*savoir apprendre/faire*)

Tüm bunları gerçekleştirilirken, bireyin kültürel farkındalığa (cultural awareness) ve bu farkındalığı eleştirel değerlendirme ve işleme yapabilme becerisine sahip olması gerekmektedir. (*savoir s'engager*)

- ❖ ***Davranışlar/Tutumlar (Attitudes/Traits)***: Farklı kültürlere karşı bireyin sahip olması gereken davranış biçimlerinin belirlendiği boyuttur. Bireyin farklı kültürlere karşı sergilemesi gereken pozitif tutum ve farklı kültürleri öğrenme ve bu kültürleri kavrayabilmek için sahip olduğu merak ve öğrenme duygusudur. (*savoir être*)

Yukarıda bahsedilen gereksinimler ve davranış biçimleri yalnızca yabancı dil öğretimi alanında değil, iletişimin var olduğu her alanda ihtiyaç duyulan unsurlardır. Tam ve etkili bir yabancı dil öğretimi için bahsedilen bu unsurların gerekliliğinin önemi göz ardı edilememektedir. Daha önce sadece kelime ve dilbilgisine dayalı olarak verilen yabancı dil eğitimi, içinde bulunduğumuz dönemin şartları gereğince artık çok daha geniş bir çalışma alanı haline gelmiştir. Yabancı dil öğretiminde artık yalnızca dil öğretimi yapılmamakta bununla birlikte kültür eğitimi ile paralel olarak gerçekleştirilmektedir. “Kültür öğretiminin amacı *yabancı kültüre aşinalık* (familiarity with foreign culture) olmaktan çıkmış *kültürel farkındalık* (cultural awareness) ve daha sonra *kültürlerarası iletişimsel yeterlilik* (intercultural communicative competence) olarak değişmiştir.” (Sercu;2004:76)

Etkili ve kalıcı bir yabancı dil öğretiminin sağlanabilmesi için, yalnızca dilbilgisi kurallarını öğretmek ve kelime hazinesini geliştirmek yeterli değildir. Kültür öğretiminin dil öğretimindeki önemi burada tekrar karşımıza çıkmaktadır. Birey ya da bireyler öğrendikleri dilin kültürünü ve yaşam tarzını da dil ile birlikte öğrenmesi durumunda öğrenilen dil çok daha doğal ve etkili olarak öğrenilecektir.

3.4. KÜLTÜR ÖĞRETİMİNİN AMACI

Kültür eğitiminin asıl amacı; hedef dilin değer yargıları, düşünce tarzı, toplum yapısı, yaşam tarzı kısacası o toplumun özelliklerini anlamak ve kavrayabilmektir. Etkili bir dil öğretimi ancak bu yolla gerçekleştirilebilmektedir.

Bir toplumun yaşayış biçimi, düşünce yapısı, değer yargıları yani kısacası kültürü o toplumun diline de yansımaktadır. Birbiri ile iç içe olan bu iki unsurun da öğretimi birbirine paralel olarak gerçekleştirilmelidir. Yabancı bir dili tam ve etkili olarak öğrenmek için o dilin kültürünü de anlayarak ve belirli oranlarda kabul ederek öğrenmek gerekmektedir.

Yabancı dil öğretiminde uygulanması gereken kimi genel ilkeler bulunmaktadır. Bu ilkelere birkaçı Demirel (1990:26-27)'de aşağıdaki gibi belirtilmiştir:

1. Öğrencilerin yeni dil alışkanlıklarını sağlamasına yardımcı olunması
2. Amaç dilin o dili ana dili olarak konuşan kişilerin konuştuğu gibi öğretilmesi.
3. Öğretilen dilin kültürünün de öğretilmeye çalışılması.

Açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, yabancı dil eğitiminde göz ardı edilmemesi gereken en önemli konu kültür öğretimidir. Kramsch (1993)'de de *dil öğretimi kültür öğretimidir* (teaching language is teaching culture) olarak tanımlanmış ve kültür öğretiminin önemi vurgulanmıştır.

Etkili ve yeterli bir yabancı dil öğretiminde öncelikle öğrencinin öğrendiği dilin kültürüne aşina olması gerekmektedir. Bunun en önemli nedeni o dilin ait olduğu kültürden doğmuş olmasıdır. Dil, kültürün ifade edilmesini sağlayan en önemli araç olarak bireyler arası iletişimde önemli rol oynamaktadır. Türköz (2003:8)'de Song Gee-Chol(1998)'e göre yabancı dil olarak Korece öğretimindeki kültür öğretimine dayalı asıl hedefler aşağıdaki gibi belirtilmiştir.

- Dil ile ilgili olan kültürel özellikleri anlama
- Toplumsal ve kültürel geçmiş ve dilsel ifadeleri anlama
- Kelimelerin içerdiği anlamı ve dilsel ifadelerini anlama
- Öğrenilen dilin sosyal, kültürel yapısı ve tarihini anlama
- Kendi dili ve öğrenilen dilin sosyal ve kültürel yapılarını karşılaştırabilme.

Yabancı dil öğretiminde yukarıda belirtilen hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için; öğrenciye, hedef dilin sosyal, kültürel yapısını, değer yargılarını, dünya görüşünü belirli ölçülerde benimseyebilmesine yardımcı olacak şekilde eğitim vermek gerekmektedir. Bu şekilde öğrenciye hedef dil sevdirilerek, öğrencinin dile ve kültüre olan ilgisi ve merakı arttırılmaya çalışılmalıdır. Kültür öğretiminde asıl önemli olan nokta, öğrencinin kendi dilini ve kültürünü öğrendiği dil ile karşılaştırarak ve bir bütün olarak değerlendirmesidir. Etkili bir

kültür öğretiminde öğrenci kendi kültürünü yadsımamakla birlikte yeni kültürün kimi özelliklerini kabul etmeli, kimi özelliklerini ise belirli ölçülerde kabul edebilmelidir.

3.4.1. KÜLTÜR ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILABİLECEK SORUNLAR

Etkili bir kültür öğretiminde göz ardı edilmemesi gereken kimi noktalar bulunmaktadır. Unutulmaması gerekir ki, her toplumun ve her bireyin bir kültürü vardır ve bu kültürler farklılıklar göstermektedir. Bu nedenle farklı bir kültür öğrenilirken kültürel anlamda bir değişimi kabullenmek gerekmektedir.

Özellikle eğitim alanında, yabancı dil öğretimi sırasında karşılaşılan en önemli sorunlardan biri, öğrencilerin *kültürel değişime* (cultural change) bireylere göre değişkenlik gösteren bir ölçüde kimi zaman uyum sağlamaya hazır olmamalarından kaynaklanmaktadır. Yeni ve farklı bir kültür ile karşılaşan öğrenciler, bu kültürün değerlerini kabullenmekte ve anlamakta zorlanmakta, buna bağlı olarak da tüm bu etkenler dil öğrenimini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Örneğin, Türk kültüründe dinsel nedenlere bağlı olarak kabul görmeyen “domuz” olgusu, Kore kültüründe iyi olarak algılanmakta ve hatta domuz şans ve bereket anlamlarına gelmektedir. Bunun da bir sonucu olarak, Türk öğrencilerin Korece’de domuz ile ilgili iyi anlamlar içeren kimi deyimleri ve deyişleri öğrenirken zorlanmalarının ya da bu deyimlerin anlamlarını kabullenememelerinin nedenini kültür farklılığının dildeki yansımalarına bağlayabiliriz.

Yabancı dil öğreniminde karşılaşılan diğer bir sorun ise *kültür şoku* (culture shock)'dur. Kültür şoku genellikle bulunduğu ortamdan ayrılarak farklı bir kültür ortamına giren bireylerde görülmektedir. Öğrencinin kendi ülkesinde farklı bir dili öğrenirken yaşadığı kültür şoku bu tanımlamadan daha farklı bir biçimde öğrenciye yansımaktadır. Öğrenciler buldukları ortamdan ayrılmamakta ve günlük yaşamlarında öğrendikleri bu yabancı dili kullanmak zorunda olmamaktadırlar. Bu nedenle kültür şokunu kendi ülkesinden farklı bir ülkede yaşayan bir bireyden daha farklı olarak tecrübe etmektedirler. Öğrenciler farklı bir toplumda yaşamak zorunda olmasalar bile farklı bir kültürü anlamaya çalışmakta ve bunun sonucunda da zorluk çekmektedirler. Örneğin Korelilerin sabah kahvaltısında peynir yememeleri, Kore kültürünü hiç bilmeyen ya da yeni öğrenen öğrenciler için kabullenmesi zor durum olabilmektedir. Bu durumların bireylere göre farklılık gösterebileceğinin de unutulmaması gerektiğini belirtmekte fayda vardır.

Kültür öğretiminde karşılaşılabilecek kültürel değişime uyum sağlayabilme ve kültür şoku sorunlarının çözüme ulaştırılabilmesi aşamasında hem öğrenciye hem de eğitime büyük görev düşmektedir. Öğrenilen yabancı dilin kültürüne uyum sağlanabilmesi ve bu kültürün değer yargılarının özümsebilmesi için öğreticinin o kültürü öğrenciye sevdirebilmesi ve öğrenciyi o kültürü öğrenmeye güdüleyebilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte öğrencinin de yeni bilgileri öğrenmeye istekli ve yeni kültürü gerektiği ölçüde kabullenmeye hazır kapasitede olması beklenmektedir. Bu konu kültür öğretiminin amacı başlıklı konuda daha ayrıntılı olarak açıklanacaktır.

3.5. KORECE ÖĞRETİMİ VE KÜLTÜR ÖĞRETİMİ

Yabancı dil olarak Korece öğretiminde de, göz ardı edilmemesi gereken konulardan biri de dil öğretiminin kültür öğretimi ile paralel olarak yapılması gerektiğidir. Öğrencinin dili tam anlamıyla öğrenebilmesi ve kendini rahat bir şekilde ifade edebilmesi için öncelikle Kore kültürünü her açıdan anlayabilmesi ya da belirli ölçülerde kabul edebilmesi gerekmektedir. Türközü (2003:10)'a göre, Kim Jeon-Seok (1997)'de, Korece öğretiminde özellikle öğretilmesi gereken kimi unsurlar vardır. Bu unsurlar:

1. Günlük hayatta kullanılan kültürel unsurları, selamlaşma, teşekkür etme, özür dileme gibi temel dilsel kullanımlar.
2. Atasözü, deyim, kültürle ilgili olan kimi deyişler ve söylemler gibi özel anlamlar içeren kimi dilsel öğeler.
3. Saygılı ve normal konuşma dili
4. Kore'nin tarihi, sosyal ve kültürel yapısı, siyasi ve ekonomik yapısı gibi konularda bilgi sahibi olabilmesi için bir takım temel bilgilere sahip olması,
5. Kültür, sanat, mimari alanda bilgi sahibi olmaları ve bu alanlardaki kimi sanatçıları ve eserleri hakkında bilgi sahibi olmaları gibi unsurlardır.

Öğrenciye yukarıdaki unsurlar göz önünde bulundurularak uygulanan bir öğretim ile Kore ve Kore kültürü hakkında tam bir kültür öğretimi verilebileceği önerilmektedir.

3.6. TÜRKİYE'DE KORECE ÖĞRETİMİ

Türkiye'de Korece öğretimi 1989 yılından itibaren başlamıştır. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde 1989 yılından günümüze Korece eğitimi aktif olarak devam etmektedir. Bununla birlikte 1998 yılında Kayseri Erciyes Üniversitesi'nde de kurulmuş olan Kore Dili ve Edebiyatı bölümü de 2003 yılından beri aktif olarak eğitim vermektedir.

Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nde verilmekte olan Korece eğitiminde öğrenciler, toplam dört yıl olan eğitim süresince dil, tarih, edebiyat ve kültür alanlarında eğitim almaktadırlar.

İlk iki sene dilbilgisi ve hancha⁷ öğretimi yapılmakta daha sonraki iki yılda da öğrencilere özellikle Kore edebiyatı ve Kore tarihi hakkında eğitim verilmektedir. Bununla birlikte belirli seviyede Korece dil bilgisine sahip olan öğrencilerin dil seviyeleri çeviri dersleri ile desteklenerek güçlendirilmektedir. Ankara Üniversitesi'nde yapılan Korece öğretimini ve verilen dersleri anlatan tablo bir sonraki sayfada gösterilmiştir.

⁷ Hancha: Korece'de bulunan Çince kökenli kelimelere hancha denilmektedir. Eski Çince karakterleri ile yazılan hanchalar Korece kelimelerin büyük bir kısmını oluşturmaktadırlar. Hancha'ların bilinmesi özellikle yüksek Korece'nin anlaşılmasında büyük yarar sağlamaktadır.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ		
DİL ve TARİH COĞRAFYA FAKÜLTESİ		
DERS PROGRAMI		
	I. YARIYIL	II. YARIYIL
I. Sınıf	<ul style="list-style-type: none"> • Dilbilgisine Giriş • Sesbilgisine Giriş • Hangıl • Sözdizimine Giriş 	<ul style="list-style-type: none"> • Temel Dilbilgisi • Temel Ses Bilgisi • Temel Sözdizimi • Korece Kompozisyonuna Giriş
II. Sınıf	<ul style="list-style-type: none"> • Dilbilgisi 1 • Tümce Kalıpları • Korece Konuşma Dili • Hanca'ya Giriş 	<ul style="list-style-type: none"> • Sözcük Bilgisi • Yazılı Anlatım Yöntemleri • Hancha • Dilbilgisi
III. Sınıf	<ul style="list-style-type: none"> • Yüksek Koreceye Giriş • Yazılı Anlatım • Kore Tarihi • Eski Çağ Kore Edebiyatı 	<ul style="list-style-type: none"> • Yüksek Korece • Çeviri Bilgisi • 20. yy Kore Tarihi • Çağdaş Kore Edebiyatı
IV. Sınıf	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozisyon Teknikleri • Çeviri • Şiir Çözümlemesi • Modern Kore 	<ul style="list-style-type: none"> • Karşılaştırmalı Anlambilim Çalışmaları • Sözlü Anlatım • Roman Çözümlemesi • Araştırma Yöntemleri

Tablo-2 Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Ders Programı

Tablodan da anlaşılacağı gibi öğrenciler ilk iki yıl özellikle dilbilgisi alanında eğitim görmekte, iki yıl sonunda dil bakımından belirli seviyeye ulaşmış olan öğrencilere edebiyat, tarih ve kültür alanında eğitim verilmektedir.

4. BÖLÜM

ANKET İNCELEMELERİ

4.1.GENEL ANKET İNCELEMELERİ

Bu bölümde Kore ve Kore kültürü ile ilgili olan anket uygulamaları yer almaktadır. Yalnızca Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan öğrencilere uygulanan bu anketlerin amacı, Korece öğrenen öğrencilerin Kore dili ve özellikle Kore kültürünü ne ölçüde anlayabildiklerini ve kabul edebildiklerini saptayabilmektir. Anketin uygulandığı öğrencilerin tümü daha önce en az bir yabancı dil eğitimi almış ve farklı kültürleri belirli ölçülerde deneyimlemiş öğrencilerdir. Öğrencilerin büyük bir bölümü daha önceden yabancı dil olarak İngilizce eğitimi almışlardır. Burada belirtilmesi gereken diğer bir önemli unsur, anketin uygulandığı öğrencilerin aldıkları eğitim boyunca esas amaçları Korece ve Kore kültürünü öğrenmek olduğudur.

Ankete 30 kız ve 23 erkek öğrenci olmak üzere toplam 53 öğrenci katılmıştır. Ankete katılan öğrencilerin yaş ortalaması 23'tür. En küçük öğrencinin yaşı 19, en büyük öğrenci yaşı ise 27'dir. Toplam dört sınıfın olduğu gruplandırmalarda öncelikle her sınıf kendi içinde değerlendirmeye alınmış ve daha sonra bu veriler birbirleri ile karşılaştırılarak genel bir veri saptaması yapılmıştır. Ankete cevap veren öğrencilerin içinde Kore'de uzun süre yaşamış olan öğrenci bulunmamaktadır. Ankete katılan öğrencilerin sayılarının dağılımını gösteren tablo aşağıdaki gibidir:

Sınıflar	Öğrenci Sayısı	Cinsiyet	
		Kız	Erkek
I.	22	10	12
II.	11	10	1
III.	10	5	5
IV.	10	5	5
Toplam	53	30	23

Tablo-3 Ankete katılan öğrencilerin dağılımları

Öğrencilerin Kore hakkında bilgilerini ölçmeye yönelik olan bu anketlerde Kore Dili, Kore'nin coğrafi konumu, tarihi ve Kore kültürüne özgü kimi sorular sorularak bu soruların doğruluklarının sorgulanması istenmiştir.

Öncelikle dil ile ilgili sorulan sorularda birinci sınıf öğrencilerinin cevapları aşağıdaki tabloda belirtildiği gibidir.

4.1.1. BİRİNCİ SINIFLARIN ANKET İNCELEMELERİ

1. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	22		
2. Soru	21	1	
3. Soru	19	3	
4. Soru	21		1
5. Soru	15	5	2
6. Soru	22		
7. Soru	19		3
8. Soru	16	1	5
9. Soru	21	1	
10. Soru	21	1	
11. Soru	18	1	3
12. Soru	16	1	5
13. Soru	18	1	3

14. Soru	14	6	2
15. Soru	19	2	1
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	84,84	7,58	7,58

Tablo-4 Birinci Sınıflar Dil Anketi Sonuçları

Yukarıdaki tablodan da görüldüğü gibi birinci sınıf öğrencilerinin soruların tümünün genelinde doğru cevap yüzdesi %84.8, yanlış yüzdesi %7.58 ve sorulara verilen cevaplarda bilmiyorum cevabını verenlerin yüzdesi %7.58 olarak saptanmıştır. Verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin en fazla yanlış cevap verdiği soru %27.2 oranı ile 14. soru olarak saptanmıştır.

1. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	6		16
2. Soru	7	6	9
3. Soru	2	4	16
4. Soru	9	9	4
5. Soru	14	5	3
6. Soru	9		13
7. Soru	10	5	7
8. Soru	22		
9. Soru	22		
10.Soru	1	1	20
11. Soru	12	2	8
12. Soru	5		17
13. Soru	3	9	10
14. Soru	10		12
15. Soru	15		7
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	% 44,55	% 12,42	% 43,03

Tablo-5 Birinci Sınıflar Coğrafi Konum Anketi Sonuçları

Birinci sınıfların coğrafi konum ile ilgili sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde, doğru cevap yüzdesinde bir düşme gözlenirken, yanlış cevap ve bilmiyor yüzdelerinde buna bağlı olarak yükselme saptanmıştır. Bu bölümde en çok yanlış cevap verilen sorular her biri %40.9'luk oranla 4. ve 9. sorular olarak saptanmıştır. Bu bölümde öğrencilerin sorular karşısında kararsız kaldıkları saptanmıştır. Soruların geneli ele alındığında yanlış cevap yüzdesinin neredeyse 4 katı oranında bilmiyorum cevabının verildiği saptanmıştır.

1. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	4	1	17
2. Soru	1	1	20
3. Soru	3		19
4. Soru	19	1	2
5. Soru	5	10	7
6. Soru	21	1	
7. Soru	4	3	15
8. Soru	9	4	9
9. Soru	5	7	10
10.Soru	6		16
11. Soru	9	1	12
12. Soru	11	5	6
13. Soru	12	2	8
14. Soru	13	3	6
15. Soru	4	10	8
16.Soru	16	1	5
17. Soru			22
18. Soru	21	1	
19. Soru	5		17
20. Soru	8	3	11
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	40	12,28	47,73

Tablo-6 Birinci Sınıflar Tarih Anketi Sonuçları

Öğrencilerin tarih bilgilerinin sorgulandığı bu anket birinci sınıfların doğru cevap oranlarının en düşük olduğu anket olarak karşımıza çıkmaktadır. Koreceyi yeni öğrenmeye başlayan birinci sınıfların bilgi olarak en eksik oldukları alan tarih alanıdır. Dilin özellikleri ve Kore'nin kültürel yapısı hakkında genel olarak belli bilgilere sahip olan birinci sınıf öğrencilerinin tarih konusunda çok fazla bilgili olmadıkları anket sonuçları ile daha net olarak saptanmıştır. Öğrencilerin en fazla kararsız kalarak bilmiyorum olarak cevap verdikleri sorular; 1, 2, 3, 7, 9, 10, 11, 17, 19 ve 20 numaralı sorular olarak saptanmıştır.

1. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	14	1	7
2. Soru	3	2	17
3. Soru	2	2	18
4. Soru	22		
5. Soru	21		1
6. Soru	19		3
7. Soru	19	1	2
8. Soru	17		5
9. Soru	12		10
10.Soru	14		8
11. Soru	22		
12. Soru	15		7
13. Soru	3	1	18
14. Soru		1	21
15. Soru	2	5	15
16.Soru	10	3	9
17. Soru	7	3	12
18. Soru	22		
19. Soru	11	9	2
20. Soru	11	1	10
21.Soru	2	7	13
22. Soru	1	5	16
23. Soru	22		
24. Soru	6		16
25. Soru	12	1	9
26. Soru	4	2	16
27.Soru	12		10
28. Soru	3		19
29. Soru	6	1	15
30. Soru	20	1	1
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	50,60	6,97	42,42

Tablo-7 Birinci Sınıflar Genel Kültür Anketi Sonuçları

Kore'nin genel kültürel yapısını konu alan bu ankette birinci sınıf öğrencilerinin doğru cevap verme oranları %50.6 olarak saptanmıştır. Bu ankette öğrencilerin doğru cevap verme oranları ile bilmiyor olarak cevap verme oranlarının

birbirine yakın olduğu gözlemlenmiştir. Birinci sınıf öğrencilerinin genel kültür anketinde en düşük performans göstermesinin nedeni, öğrencilerin Kore kültürü hakkındaki bilgilerinin diğer sınıflara göre daha yetersiz olmasıdır şeklinde açıklanabilmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, birinci sınıfların bilgi ölçmeye dayalı olan anketler içinde en çok doğru cevap verdikleri anket dil ile ilgili olan anket olarak saptanmıştır. Bu sırayı genel kültür, coğrafi konum ve tarih anketleri takip etmektedir.

4.1.2. İKİNCİ SINIFLARIN ANKET İNCELEMELERİ

2. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	11		
2. Soru	11		
3. Soru	5	3	3
4. Soru	11		
5. Soru	4	5	2
6. Soru	11		
7. Soru	9		2
8. Soru	7	1	3
9. Soru	11		
10.Soru	11		
11. Soru	8		3
12. Soru	9	1	1
13. Soru	11		
14. Soru	6	4	1
15. Soru	6	1	4
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	79,40	9,10	11,52

Tablo-8 İkinci Sınıflar Dil Anketi Sonuçları

İkinci sınıflara uygulanan aynı dil testinde öğrencilerin tüm soruların genel ortalamasında doğru yüzdeleri %79.4 olarak saptanmıştır. İkinci sınıfların yanlış

cevap verme oranları birinci sınıflara göre %2 oranında daha fazla olduğu fakat bununla birlikte bilmiyor yüzdesinin ikinci sınıflarda daha düşük olduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin en fazla yanlış cevap verdikleri soru 14. soru, kararsız kalarak bilmiyor olarak cevapladıkları soru ise 15. soru olarak saptanmıştır.

2. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	9		2
2. Soru	4	5	2
3. Soru		3	8
4. Soru	2	7	2
5. Soru	9	1	1
6. Soru	2		9
7. Soru	11		
8. Soru	10		1
9. Soru	11		
10. Soru	2	1	8
11. Soru	4	4	3
12. Soru	5		6
13. Soru		9	2
14. Soru	5		6
15. Soru	5	1	5
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	47,88	18,79	33,33

Tablo-9 İkinci Sınıflar Coğrafi Konum Anketi Sonuçları

Coğrafi konum ile ilgili uygulanan ankette doğru cevap oranı %47.8'de kalırken, bilmiyor yüzdesi %33.3 olarak saptanmıştır. Bu anketteki yanlış cevap yüzdesi %18.7 ile birinci sınıfların yanlış cevap yüzdesine oranla daha fazla olduğu gözlemlenmektedir. Bu ankette öğrencilerin en fazla yanlış cevap verdikleri soru 13. soru, en çok kararsız kalarak bilmiyor olarak cevaplandıkları soru ise 6., 3. ve 10. soru olarak saptanmıştır.

2. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	6		5
2. Soru	9		2
3. Soru			11
4. Soru	10		1
5. Soru	3	4	4
6. Soru	10		1
7. Soru	1	2	8
8. Soru	1	3	7
9. Soru	1	7	3
10.Soru	4		7
11. Soru	2		9
12. Soru	6	1	4
13. Soru	4	3	4
14. Soru	2	5	4
15. Soru	3	6	2
16.Soru	10	1	
17. Soru	2		9
18. Soru	9	1	1
19. Soru	5		6
20. Soru	4		7
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	41,82	15	43,19

Tablo-10 İkinci Sınıflar Tarih Anketi Sonuçları

Öğrencilerin tarih bilgilerini ölçmeye dayalı olarak hazırlanan bu teste ikinci sınıf öğrencilerinin doğru cevap verme yüzdesi %41.8 olarak saptanmıştır. İkinci sınıfların yanlış yüzdesinin birinci sınıflara oranla daha fazla; bilmiyor yüzdesinin ise daha düşük olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin en fazla yanlış yaptıkları soru 9. soru, en fazla kararsız kalarak bilmiyor cevabını verdikleri soru ise 3. soru olarak saptanmıştır.

2. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	10		1
2. Soru	11		
3. Soru	11		
4. Soru	11		
5. Soru	11		
6. Soru	11		
7. Soru	9		2
8. Soru	9		2
9. Soru	6		5
10.Soru	9		2
11. Soru	9		2
12. Soru	9		2
13. Soru	1	1	9
14. Soru		1	10
15. Soru		2	9
16.Soru	5	3	3
17. Soru	2	2	7
18. Soru	10		1
19. Soru	2	5	4
20. Soru	5		6
21.Soru	7	1	3
22. Soru		1	10
23. Soru	11		
24. Soru	6		5
25. Soru	7		4
26. Soru	10		1
27.Soru	10		1
28. Soru			11
29. Soru		3	8
30. Soru	11		
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	61,52	5,76	32,73

Tablo-11 İkinci Sınıflar Genel Kültür Anketi Sonuçları

Kore kültürü hakkındaki genel bilgileri ölçmeye dayalı olan bu ankette beklenildiği gibi ikinci sınıf öğrencilerinin, birinci sınıf öğrencilerine oranla daha fazla soruya doğru cevap verdikleri saptanmıştır. Öğrencilerin en fazla yanlış cevap

verdikleri soru 19. soru, en fazla kararsız kalarak bilmiyor cevabını verdikleri soru ise 28. soru olarak saptanmıştır.

4.1.3 ÜÇÜNCÜ SINIFLAR ANKET İNCELEMELERİ

3. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	10		
2. Soru	10		
3. Soru	7	3	
4. Soru	9	1	
5. Soru	10		
6. Soru	9	1	
7. Soru	8		2
8. Soru	8		2
9. Soru	10		
10.Soru	9		1
11. Soru	9		1
12. Soru	8	1	1
13. Soru	8	1	1
14. Soru	3	4	3
15. Soru	7		3
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	83,33	7,33	9,33

Tablo-12 Üçüncü Sınıflar Dil Anketi Sonuçları

Üçüncü sınıfların dil ile ilgili anketleri incelendiğinde, soruların tümünün genelinde doğru cevap oranı %83 olarak saptanmıştır. Üçüncü sınıf öğrencilerinin yanlış cevap verme oranı %7.3 iken, kararsız kalarak bilmiyor olarak cevap verme oranları %9.3 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin en fazla yanlış cevap verdikleri sorular 7. ve 8. sorular, en çok kararsız kaldıkları sorular ise 14. ve 15. sorulardır.

Bu verilerden yola çıkarak üçüncü sınıf öğrencilerinin sorulara doğru cevap verme oranının ikinci sınıflara göre daha düşükken, ikinci sınıflara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte sorulara verilen bilmiyor cevaplarının yüzdeleri de; birinci sınıflar %7.5, ikinci sınıflar %11.5, üçüncü sınıflar ise %9.3 olarak saptanmıştır.

3. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	3	1	6
2. Soru	4	5	1
3. Soru		3	7
4. Soru	8	2	
5. Soru	9		1
6. Soru	10		
7. Soru	10		
8. Soru	9		1
9. Soru	10		
10.Soru	8		2
11. Soru	5	2	3
12. Soru	4		6
13. Soru		6	4
14. Soru	9		1
15. Soru	10		
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	66	12,67	21,33

Tablo-13 Üçüncü Sınıflar Coğrafi Konum Anketi Sonuçları

Coğrafi konum testinde üçüncü sınıf öğrencilerinin soruların tümünün genelinde doğru cevap verme oranı %66 olarak saptanmıştır. Bu oran aynı zamanda birinci, ikinci ve üçüncü sınıflar doğru cevap verme oranları karşılaştırıldığında en yüksek oran olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu bölümde en çok yanlış cevap verilen soru 13. soru, en çok kararsız kalınarak bilmiyor şeklinde cevaplandırılan sorunun ise 7. soru olduğu saptanmıştır.

3. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	10		
2. Soru	7	2	1
3. Soru	10		
4. Soru	10		
5. Soru	5	2	3
6. Soru	10		
7. Soru	8	1	1
8. Soru	5	5	
9. Soru	6	4	
10.Soru	9		1
11. Soru	10		
12. Soru	9		1
13. Soru	10		
14. Soru	8	2	
15. Soru	2	5	3
16.Soru	10		
17. Soru			10
18. Soru	10		
19. Soru	8	1	1
20. Soru	5	2	3
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	76	12	12

Tablo-14 Üçüncü Sınıflar Tarih Anketi Sonuçları

Tarih bilgilerinin test edildiği bu ankette üçüncü sınıfların anket genelinde doğru cevap verme oranı %76 olarak saptanmıştır. Yanlış cevap ve kararsız yüzdeleri %12'şerlik oranlarla eşit bir dağılım göstermişlerdir. Öğrencilerin en fazla yanlış cevap verdikleri sorular 8. ve 15. sorular, en çok kararsız kalarak bilmiyor olarak cevaplandıkları soru ise %100'lük oranla 17. soru olarak saptanmıştır. Üçüncü

sınıf öğrencilerinin verdiği cevaplar doğrultusunda birinci ve ikinci sınıflarla karşılaştırıldığında en fazla doğru cevap verme, en az yanlış cevap verme ve en az kararsız kalma oranlarının üçüncü sınıflara ait olduğu görülmektedir.

3. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	9		1
2. Soru	9		1
3. Soru	9		1
4. Soru	9		1
5. Soru	10		
6. Soru	10		
7. Soru	9	1	
8. Soru	8		2
9. Soru	10		
10.Soru	8	1	1
11. Soru	10		
12. Soru	10		
13. Soru	1	3	6
14. Soru		6	4
15. Soru	1	5	4
16.Soru	8	2	
17. Soru	4	2	4
18. Soru	10		
19. Soru	7	3	
20. Soru	7	2	1
21.Soru	5		5
22. Soru		1	9
23. Soru	10		
24. Soru	6		4
25. Soru	10		
26. Soru	7		3
27.Soru	7		3
28. Soru	7		3
29. Soru	9		1
30. Soru	10		
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	73,33	8,67	18

Tablo-15 Üçüncü Sınıflar Genel Kültür Anketi Sonuçları

Kore'nin genel kültürü ile ilgili olan bu ankette soruların tümünün genelinde doğru cevap verme oranı % 73 olarak saptanmıştır. Dil bakımından artık belli bir

seviyede olan üçüncü sınıf öğrencilerinin Kore'nin genel olarak kültürel yapısı hakkında da belli bir bilgi birikimine sahibi olmaları beklenmektedir. Buna paralel olarak üçüncü sınıfların soruların genelinde birinci ve ikinci sınıflara oranla doğru cevap verme oranları daha yüksek olarak saptanmıştır. Bu ankette yanlış cevap verme oranı %8,67, kararsız kalarak bilmiyor cevabını verdikleri soruların oranı ise %18 olarak saptanmıştır.

4.1.4. DÖRDÜNCÜ SINIFLAR ANKET İNCELEMELERİ

4. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	10		
2. Soru	10		
3. Soru	7	2	1
4. Soru	9		1
5. Soru	7	2	1
6. Soru	10		
7. Soru	8		2
8. Soru	9		1
9. Soru	10		
10.Soru	10		
11. Soru	9		1
12. Soru	9		1
13. Soru	8	1	1
14. Soru	7		3
15. Soru	7	2	1
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	86,67	4,67	8,67

Tablo-16 Dördüncü Sınıflar Dil Anketi Sonuçları

Uygulanan dil anketinde, beklenildiği gibi en fazla doğru cevap verme oranı %86,67 ile dördüncü sınıflardan elde edilmiştir. Kore dili ve Kore kültürü hakkında en fazla bilgiye sahip olmaları beklenen dördüncü sınıfların dil anketinde birinci sınıflarla neredeyse aynı oranda cevap vermiş olmaları da belirtilmeye değer farklı

bir nokta olmaktadır. Birinci sınıfların bu ankete doğru cevap verme oranı %85.4 olarak saptanmıştır. İki sınıf arasındaki sayısal değerlerin yakınlığının nedeninin, birinci sınıfların dili yeni öğrenmekte olması ve dil hakkındaki bilgilerinin yeni olması olarak açıklanabilmektedir.

4. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	7		3
2. Soru	7	3	
3. Soru	1	3	6
4. Soru	6	2	2
5. Soru	7	1	2
6. Soru	10		
7. Soru	9	1	
8. Soru	10		
9. Soru	10		
10. Soru	6		4
11. Soru	8		2
12. Soru	8		2
13. Soru	2	4	4
14. Soru	4	1	5
15. Soru	10		
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	70	10	20

Tablo-17 Dördüncü Sınıflar Coğrafi Konum Anketi Sonuçları

Coğrafi konumla ilgili ankete verilen cevaplar incelendiğinde yine beklenildiği gibi, tüm sınıflar genelinde en fazla doğru cevap verme oranının dördüncü sınıflardan elde edildiği gözlemlenmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin en fazla yanlış cevap verdikleri soru 13. soru, en fazla kararsız kalarak bilmiyor olarak cevaplandıkları soruların ise 3. ve 14. sorular olduğu saptanmıştır.

Yine en az yanlış cevap verme yüzdesi, %10'luk oranla dördüncü sınıflardan gelmiştir. Burada belirtilmesi gereken diğer önemli nokta, coğrafi konum ile ilgili ankette tüm sınıflar genelinde en yüksek yüzdeye sahip olan bilmiyor olarak cevap verme oranlarının birbirine yakın olduğudur.

4. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	9		1
2. Soru	9		1
3. Soru	8		2
4. Soru	9		1
5. Soru	4	4	2
6. Soru	10		
7. Soru	3	3	4
8. Soru	4	4	2
9. Soru	6	4	
10.Soru	10		
11. Soru	7	2	1
12. Soru	7	2	1
13. Soru	10		
14. Soru	5	2	3
15. Soru	4	6	
16.Soru	10		
17. Soru	3	1	6
18. Soru	9		1
19. Soru	9		1
20. Soru	8		2
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	72	14	14

Tablo-18 Dördüncü Sınıflar Tarih Anketi Sonuçları

Kore tarihi ile ilgili uygulanan bu ankette, öğrencilerin Kore tarihini üçüncü sınıftan itibaren öğrendikleri göz önünde bulundurularak, en fazla doğru cevap verme yüzdesinin üçüncü ve dördüncü sınıflardan elde edilmesi planlanmaktadır. Bu varsayıma paralel olarak, bu ankette Kore tarihi dersini almakta olan üçüncü

sınıfların %76'lık bir oranla en fazla doğru cevap verdikleri, dördüncü sınıfların ise %72'lik bir oranla ikinci sırada oldukları saptanmıştır. Dördüncü sınıfların bu anketin genelinde en fazla yanlış cevap verdikleri soru 15. soru, en fazla kararsız kalarak bilmiyor olarak cevap verdikleri soru ise 17. soru olarak saptanmıştır.

4. Sınıflar	Doğru	Yanlış	Bilmiyor
1. Soru	9	1	
2. Soru	10		
3. Soru	10		
4. Soru	10		
5. Soru	10		
6. Soru	10		
7. Soru	9		1
8. Soru	9		1
9. Soru	10		
10. Soru	8	2	
11. Soru	9	1	
12. Soru	10		
13. Soru	4		6
14. Soru		6	4
15. Soru	2	3	5
16. Soru	9	1	
17. Soru	5	3	2
18. Soru	10		
19. Soru	7	2	1
20. Soru	8		2
21. Soru	7		3
22. Soru	4	3	3
23. Soru	10		
24. Soru	4	1	5
25. Soru	9		1
26. Soru	8		2
27. Soru	9		1
28. Soru	5		5
29. Soru	9		1
30. Soru	10		
	Doğru Yüzdesi	Yanlış Yüzdesi	Bilmiyor Yüzdesi
	78	7,67	14,33

Tablo-19 Dördüncü Sınıf Genel Kültür Anketi Sonuçları

Bilgi ölçmeye dayalı olarak uygulanan son anket olan genel kültür anketinde, en fazla doğru cevap verme oranının dördüncü sınıflardan gelmesi beklenmektedir.

Dilbilgisi açısından belli bir seviyede olan dördüncü sınıfların, Kore kültürü hakkında da diğer sınıflara göre daha fazla bilgi birikimine sahip olmaları gerektiği öngörülmektedir. Bu öngörüye paralel olarak dördüncü sınıfların %78'lik oranla en fazla doğru cevap verme oranına sahip oldukları saptanmıştır.

Bununla birlikte en fazla yanlış cevap verme oranına beklenilenin aksine, %8.6 ile üçüncü sınıfların, üçüncü sınıfları takiben %7.6 ile dördüncü sınıfların sahip olduğu saptanmıştır.

Sorulara kararsız kalarak bilmiyor cevabının verildiği en düşük oranın %14.3 ile dördüncü sınıfların, en yüksek oranın ise %42.4 ile birinci sınıfların olduğu saptanmıştır. Bu ankette yanlış cevap oranının fazla olup bilmiyor cevap oranının düşük olmasının nedeni, öğrencilerin bireysel başarılarına bağlı olarak bu oranların değişebilmesine bağlanabilmektedir.

4.2. GRUPLANDIRMALI ANKET İNCELEMELERİ

Bu bölümde; dil, coğrafi konum, tarih ve genel kültür olmak üzere dört gruptan oluşan anketlerin her biri kendi içinde benzer nitelikli sorularla gruplandırılarak, bu gruplandırmalardan elde edilen veriler analiz edilecektir. Yine bu bölümde de öncelikle her sınıf kendi içinde değerlendirilecek daha sonra da bu değerlendirmelerden elde edilen veriler karşılaştırılarak genel bir sonuç değerlendirmesi yapılacaktır.

4.2.1. DİL ANKETİ İLE İLGİLİ GRUPLANDIRMA

	I. Grup	II. Grup	III. Grup
Soru Numaraları	1,2,3,4,5,6,8,14,15	7,9,12	10,11,13
Toplam Soru Sayısı	9	3	3

Tablo-20 Dil Anketi Gruplandırmaları

Dil ile ilgili uygulanan ankette kendi içinde toplam üç grup oluşturulmuştur. İlk grupta, Kore alfabesi ve Korece'nin dilsel özellikleri ile ilgili olan sorular yer almaktadır. İkinci bölümde yer alan üç soru, Kore alfabesinin diğer Uzakdoğu dilleri ile olan ilgisi ve Korece'nin genel yapısının test edilmesine ilişkin soruları ve son olarak üçüncü bölümde yer alan sorular ise Kore alfabesinin tarihi ile ilgili olan soruları kapsamaktadır.

4.2.2 COĞRAFİ KONUM ANKETİ İLE İLGİLİ GRUPLANDIRMA

	I. Grup	II. Grup	III. Grup
Soru Numaraları	1,2,3,4,5,6,14,	5,7,8,12,13	9,10,11,15
Toplam Soru Sayısı	7	5	4

Tablo-21 Coğrafi Konum Anketi Gruplandırmaları

Bu bölümde de anket kendi içinde yine üç farklı grupta incelenmiştir. İlk grupta, Kore'nin jeopolitik konumu ile ilgili sorular yer almaktadır. İkinci bölümde Kore'nin jeolojik yapısı ve iklimi ile ilgili sorular yer almakta ve son olarak üçüncü bölümde ise Kore ile ilgili temel bilgilerin bulunduğu sorular (başkenti, eski adı vb...) yer almaktadır.

4.2.3. TARİH ANKETİ İLE İLGİLİ GRUPLANDIRMA

	I. Grup	II. Grup	III. Grup
Soru Numaraları	1,2	3,5,6,11,15,16,18,19,20	4,7,8,9,10,12,13,14,1
Toplam Soru Sayısı	2	9	9

Tablo-22 Tarih Anketi Gruplandırmaları

Tarih bölümünde diğer bölümlerde olduğu gibi üç farklı gruplandırma yapılmıştır. Burada ilk gruplandırmada Korelilerin yaratılış efsanesi ile ilgili sorular yer almaktadır. İkinci grupta, Kore'nin genel tarihi ve durumu hakkında sorular yer alırken, son grup olan üçüncü grupta ise, tarihi (özellikle yakın tarihi) hakkındaki bilgilerin sorgulandığı sorular yer almaktadır.

4.2.4. GENEL KÜLTÜR ANKETİ İLE İLGİLİ GRUPLANDIRMA

	I. Grup	II. Grup	III. Grup	IV. Grup
Soru Numaraları	1,2,3,4,5,6,10, 12,18,29,30	13,17,19,21,2 3,24,27,28	7,8,9,14,26	11,15,16, 20,22,25
Toplam Soru Sayısı	11	8	6	6

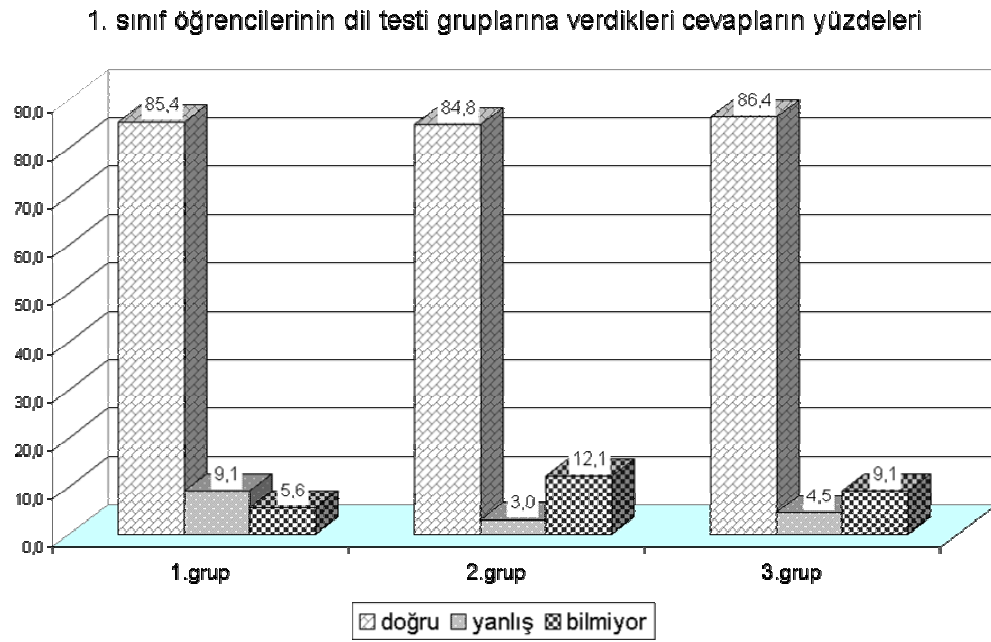
Tablo-23 Genel Kültür Anketi Gruplandırmaları

Bilgi ölçmeye dayalı anketlerden sonuncusu olan genel kültür ile ilgili ankette dört farklı gruplandırma yapılmıştır. İlk bölümde Kore kültürünün temellerini oluşturan genel bilgiler yer almaktadır. İkinci grupta Kore hakkındaki popüler bilgilerin bulunduğu sorular bulunmaktadır. Üçüncü bölümde, Kore'nin geleneksel bir takım seremonileri ve Kore kültürünün başlıca unsurlarını kapsayan öğelerin

bulunduğu sorular yer alırken, son bölümde ise, günümüz modern Kore’si hakkında genel bilgileri içeren sorular yer almaktadır.

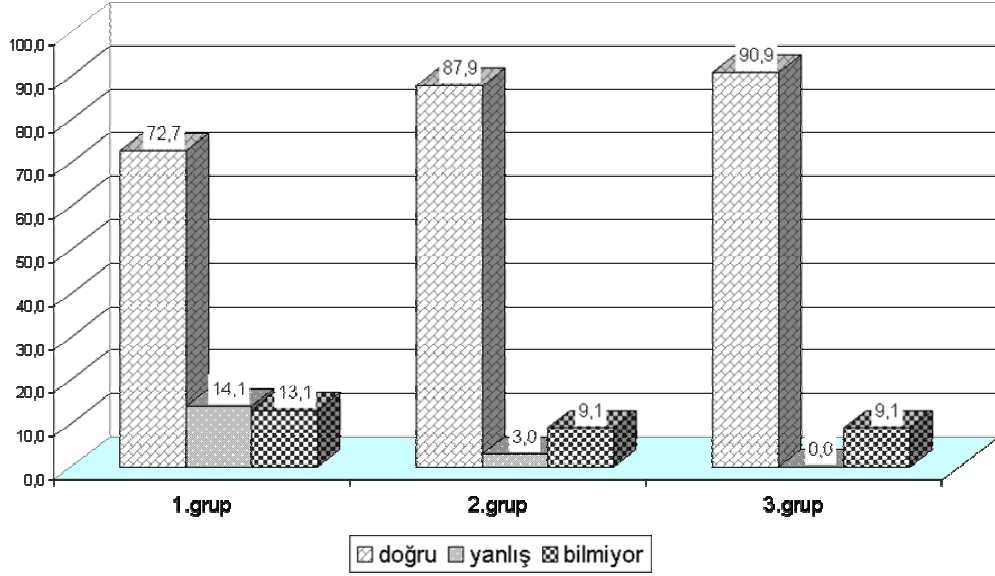
4.3. ANKET GRAFİKLERİ VE GRAFİK YORUMLARI

Her bir anketin kendi içinde gruplandırılarak incelendiği bölümlerdeki veriler değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

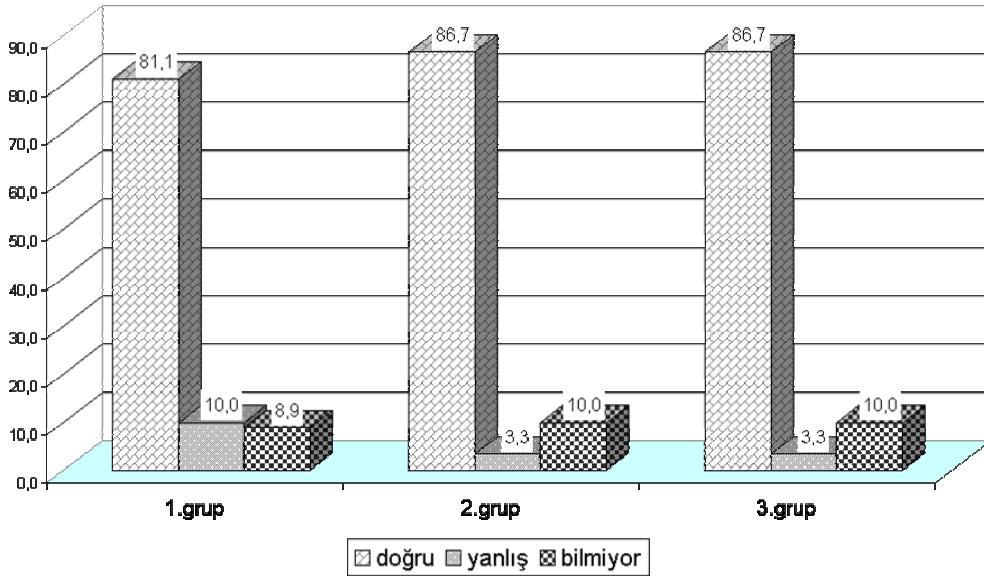
Grafik-1 Birinci Sınıflar Dil Anketi Sonuçları

2. sınıf öğrencilerinin dil testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

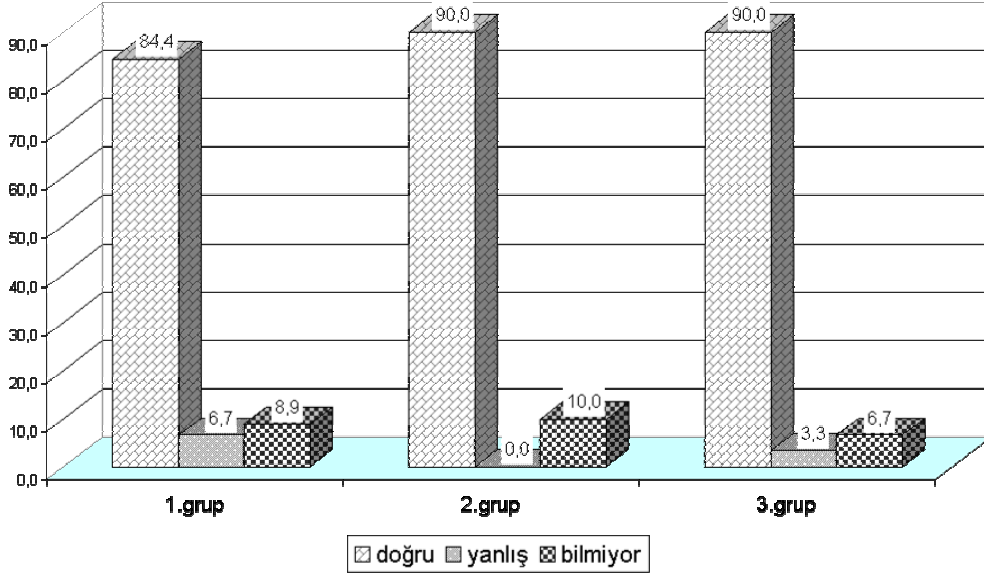
Grafik-2 İkinci Sınıflar Dil Anketi Sonuçları

3. sınıf öğrencilerinin dil testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

Grafik-3 Üçüncü Sınıflar Dil Anketi Sonuçları

4. sınıf öğrencilerinin dil testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

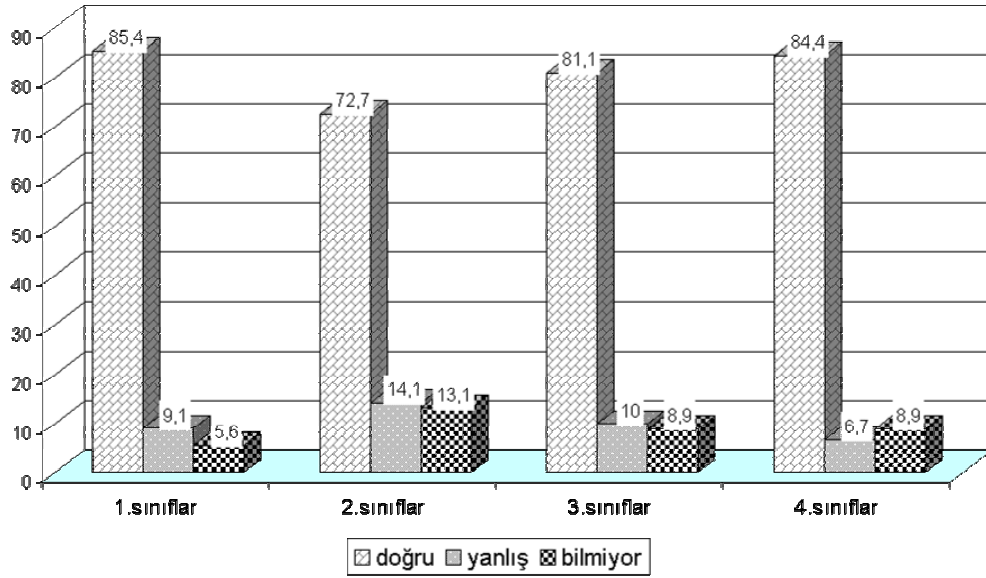

Grafik-4 Dördüncü Sınıflar Dil Anketi Sonuçları

Yukarıda grafiklerden de anlaşılacağı gibi, gruplandırmalarda genel ortalamalar düşünüldüğünde sorulara en fazla doğru cevap ve en az yanlış cevap veren sınıfın dördüncü sınıflar olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte birinci grupta en fazla doğru cevap verme oranının birinci sınıflardan elde edildiği saptanmıştır. Bunun sebebini birinci sınıfların, Kore alfabesi ve Korece'nin dilsel özellikleri hakkındaki bilgileri yeni öğrenmiş olmalarına bağlayabiliriz.

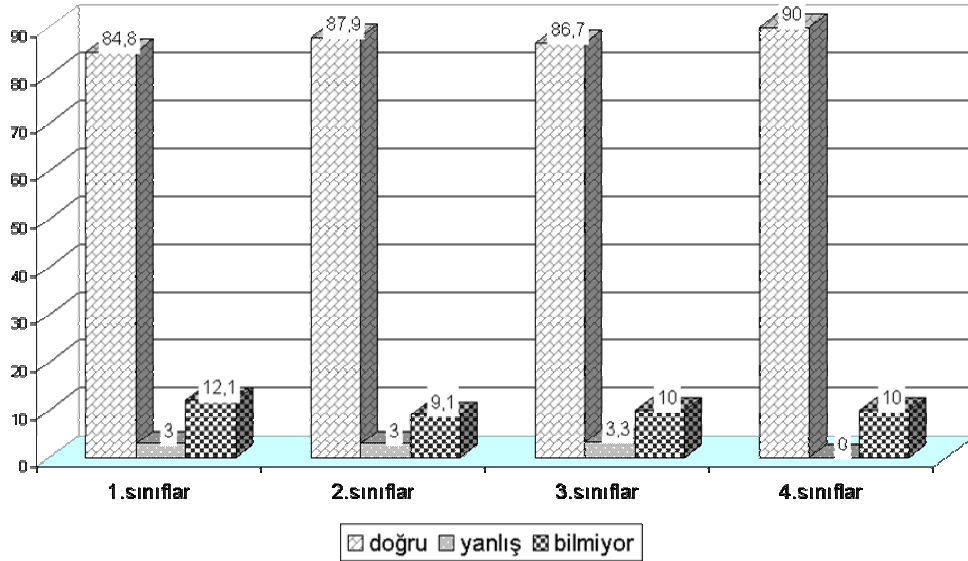
Bu gruplandırmalar ışığında anketlerdeki ayrı ayrı soru gruplarına göre dört sınıfın vermiş olduğu cevapların karşılaştırmalı grafikleri aşağıda verilmiştir.

1. grup dil sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

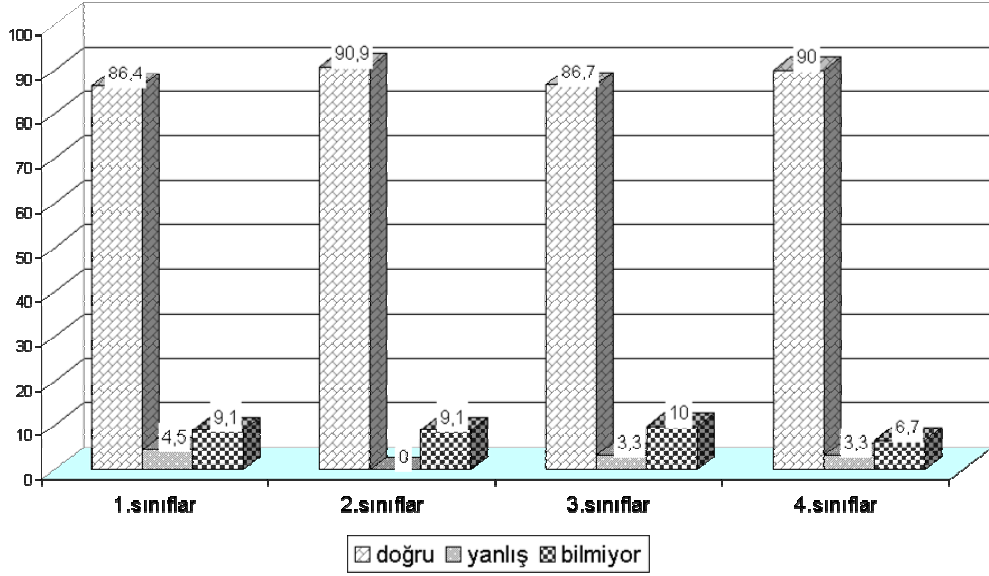
Grafik-5 Dil Anketi 1. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

2. grup dil sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

Grafik-6 Dil Anketi 2. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

3.grup dil sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

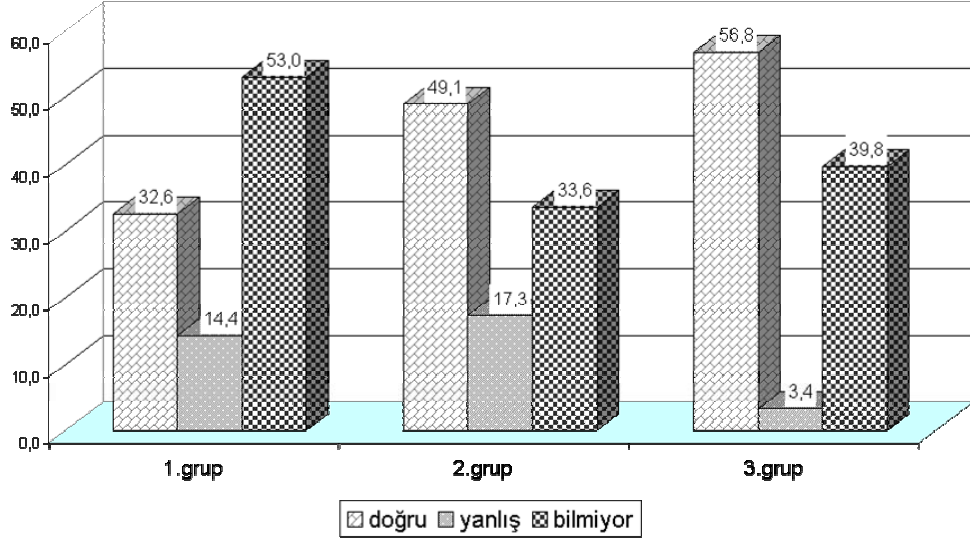

Grafik-7 Dil Anketi 1. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

Dil ile ilgili bilgi ölçmeye dayalı bu ankete verilen cevaplarda doğru cevap oranının yüksek olduğu, bununla birlikte kararsız kalınarak bilmiyor şeklinde cevaplanan soruların oranlarının yanlış cevap oranlarına göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Uygulanmış olan anketlerde, en fazla doğru cevap ve en az yanlış cevap verme oranının dördüncü sınıflardan alınması beklenmektedir. Bu beklentinin en önemli nedeni dördüncü sınıf öğrencilerinin Korece seviyelerinin diğer sınıf öğrencilerine göre daha fazla olmasıdır. Bununla birlikte birinci sınıf öğrencilerinin de bu ankete yüksek oranda doğru cevap vermesi beklenmektedir. Bu beklentinin nedeni ise birinci sınıfların genel olarak Kore Dili hakkındaki bilgilerinin taze olmasıdır. Bu ankete verilen cevaplar değerlendirildiğinde beklenen sonuçlarla elde edilen sonuçlar arasında büyük oranda sapmaya rastlanmamıştır.

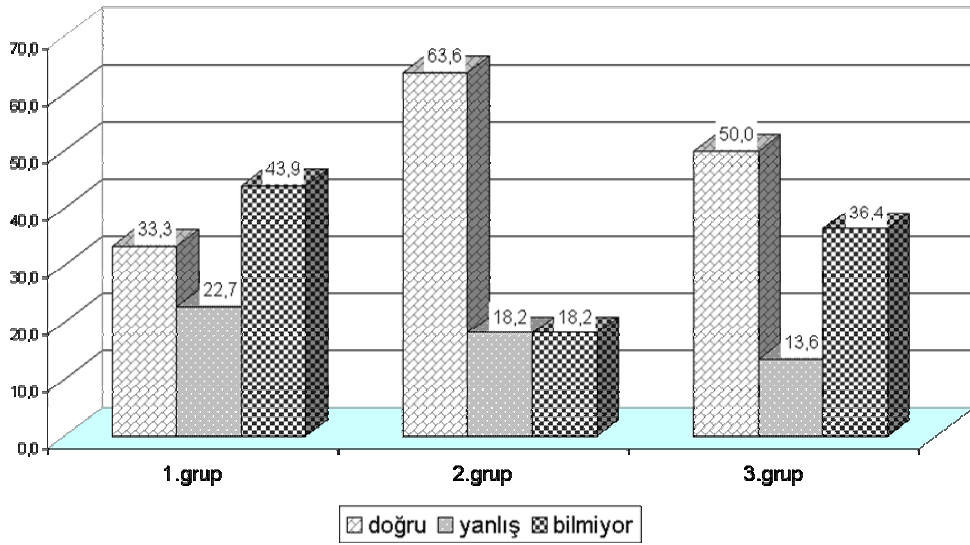
İkinci olarak, uygulanmış olan coğrafi konum anketinde elde edilen sonuçların grafikleri aşağıda verilmiştir.

1. sınıf öğrencilerinin coğrafi konum testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

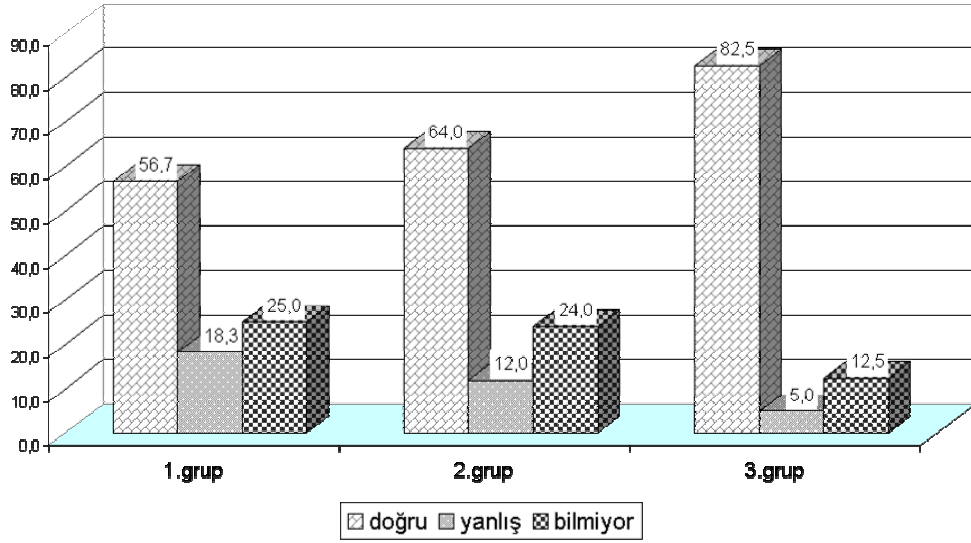
Grafik-8 Birinci Sınıflar Coğrafi Konum Anketi Sonuçları

2. sınıf öğrencilerinin coğrafi konum testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

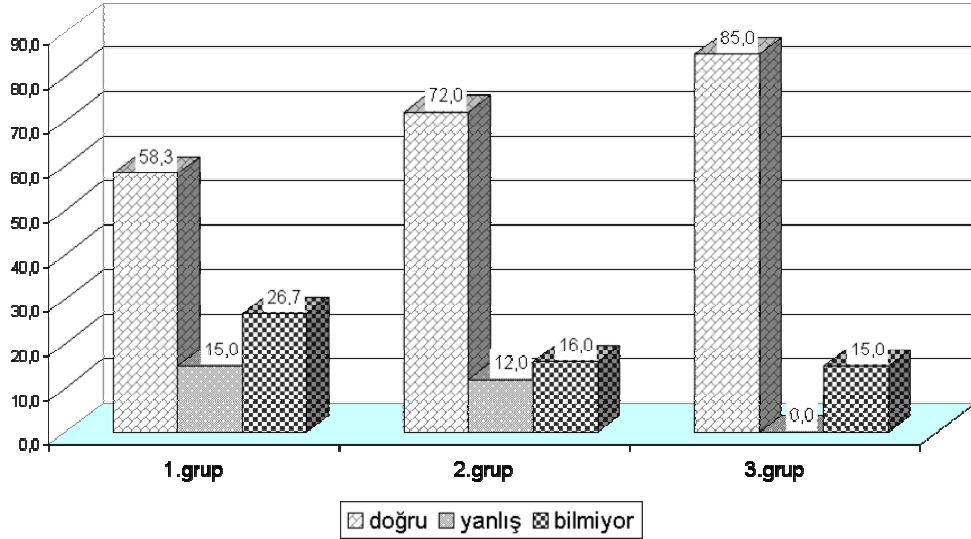
Grafik-9 İkinci Sınıflar Coğrafi Konum Anketi Sonuçları

3. sınıf öğrencilerinin coğrafi konum testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

Grafik-10 Üçüncü Sınıflar Coğrafi Konum Anketi Sonuçları

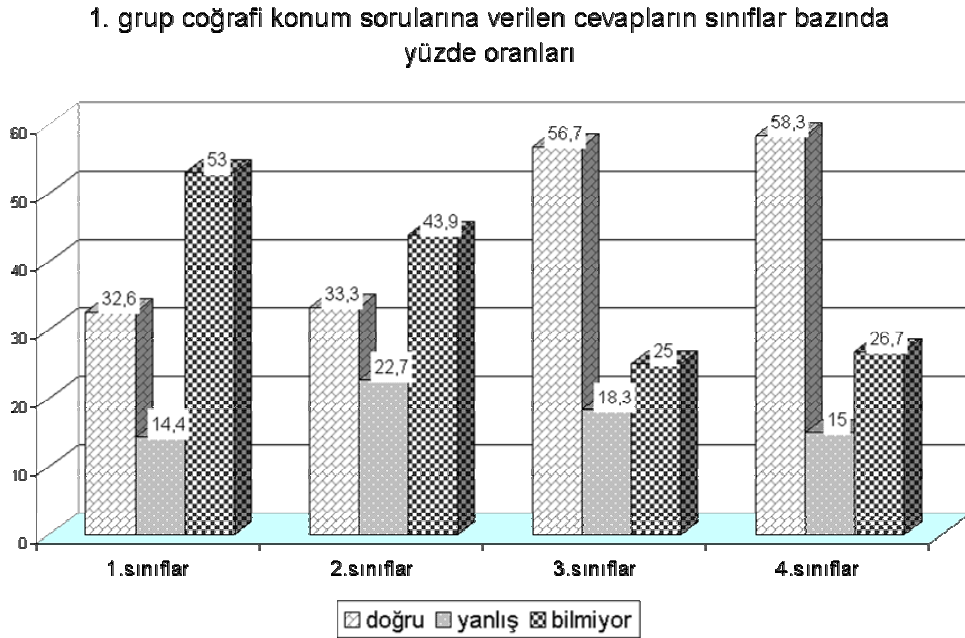
4. sınıf öğrencilerinin coğrafi konum testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

Grafik-11 Dördüncü Sınıflar Coğrafi Konum Anketi Sonuçları

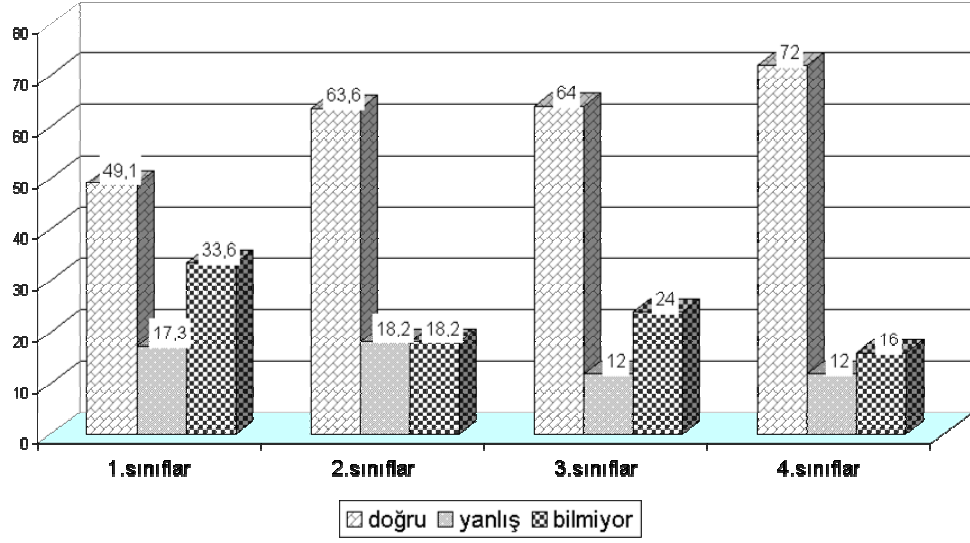
Grafiklerdeki veriler değerlendirildiğinde, soruların genelinde en fazla doğru cevabı veren sınıfın yine dördüncü sınıflar olduğu saptanmıştır. Burada göze çarpan en belirgin nokta, ikinci sınıflar ile birinci sınıflar arasındaki fark olarak karşımıza çıkmaktadır. İkinci sınıf öğrencilerinin birinci ve üçüncü grup sorularında doğru cevap verme oranlarının birinci sınıf öğrencilerinin cevaplarına göre daha az olduğu gözlemlenmektedir. Bununla birlikte ikinci sınıf öğrencilerinin yanlış cevap verme oranlarının birinci sınıfların yanlış cevap verme oranına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Bu farklılığı, öğrencilerin verdiği cevapların bireysel başarılarına bağlı olarak değişim göstermesine bağlayabiliriz.

Dört sınıfın vermiş olduğu cevapların gruplara göre karşılaştırmalı grafikleri aşağıda verilmiştir.

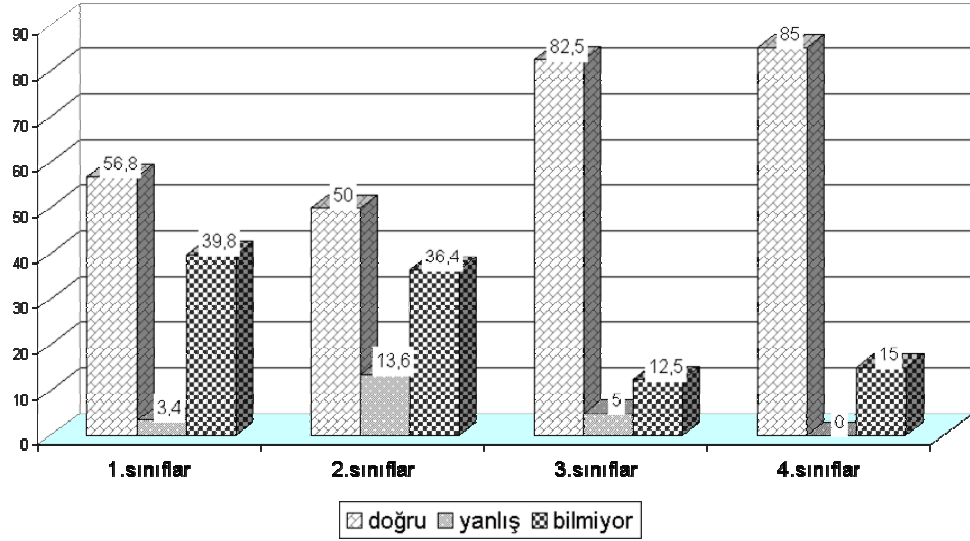
Grafik-12 Coğrafi Konum Anketi 1. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

2. grup coğrafi konum sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

Grafik-13 Coğrafi Konum 2. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

3. grup coğrafi konum sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

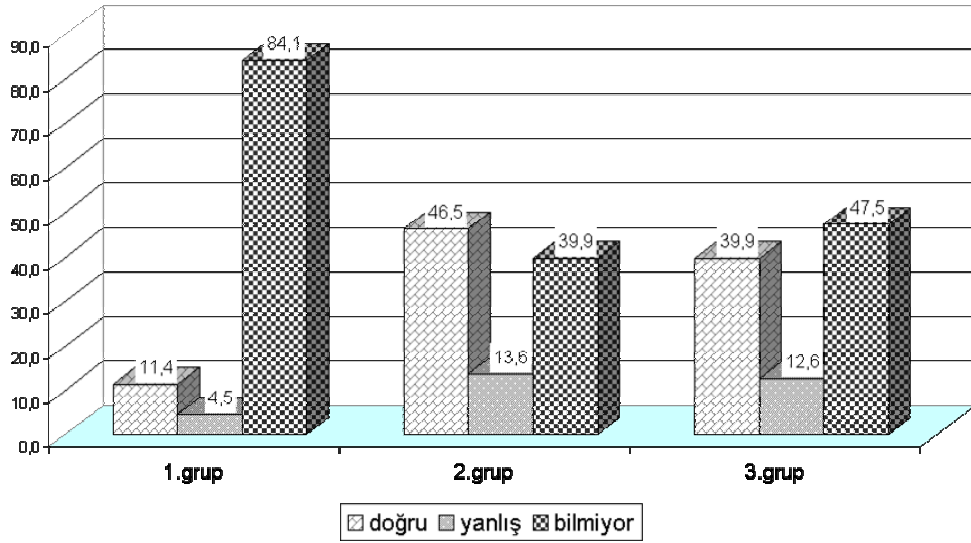

Grafik-14 Coğrafi Konum 3. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

Tezin ikinci bölümünde belirtilen ders programı incelendiğinde (bkz. s:48), öğrencilerin tarih ve coğrafya konularındaki eğitimlerini üçüncü sınıftan itibaren almaya başladıkları anlaşılmaktadır. Bu bilgi ışığında, özellikle üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin bu anketlerdeki sorulara verdikleri cevapların doğruluk oranının daha fazla olması beklenmektedir. Anket sonuçları değerlendirildiğinde, birinci ve ikinci sınıflar arasındaki fark dışında, beklenen sonuçlar ile elde edilen sonuçlar arasında bir sapma görülmediği gözlemlenmiştir.

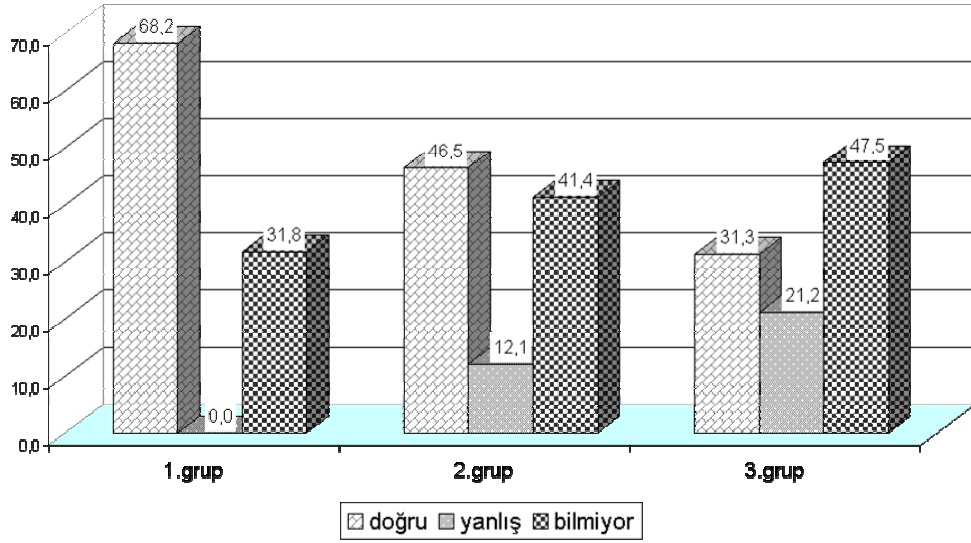
Tarih ile ilgili uygulanan anketin sonuçlarını gösteren tablolar aşağıda belirtilmiştir.

1. sınıf öğrencilerinin tarih testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

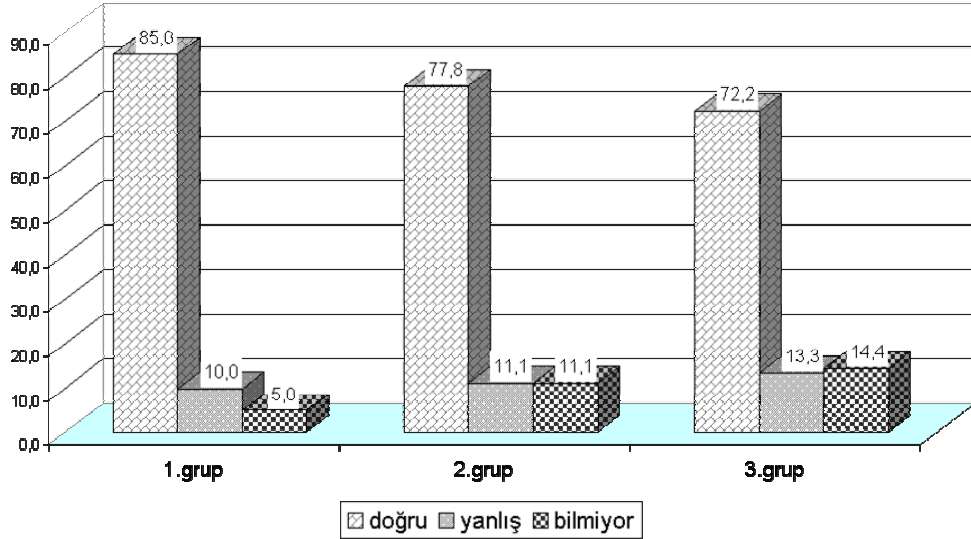
Grafik-15 Birinci Sınıflar Tarih Anketi Sonuçları

2. sınıf öğrencilerinin tarih testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

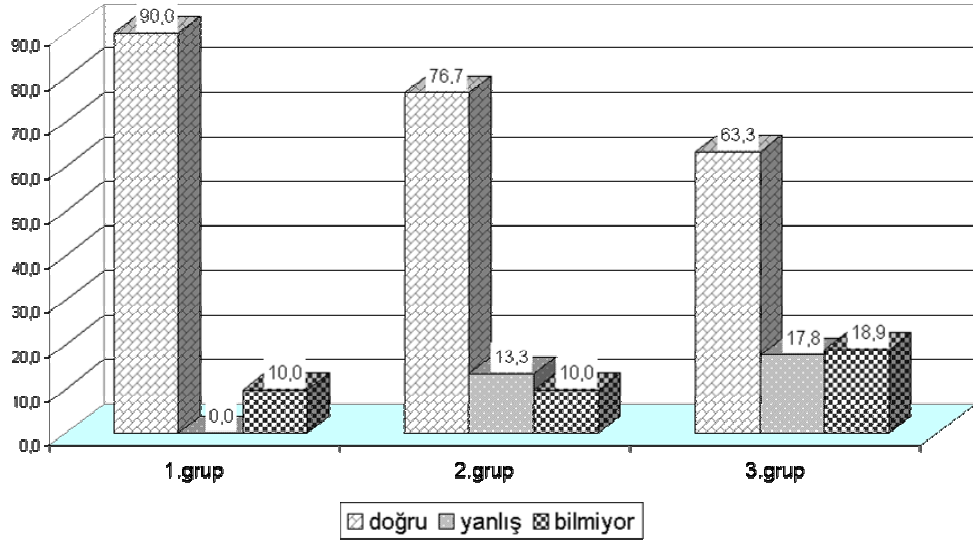
Grafik-16 İkinci Sınıflar Tarih Anketi Sonuçları

3. sınıf öğrencilerinin tarih testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

Grafik-17 Üçüncü Sınıflar Tarih Anketi Sonuçları

4. sınıf öğrencilerinin tarih testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

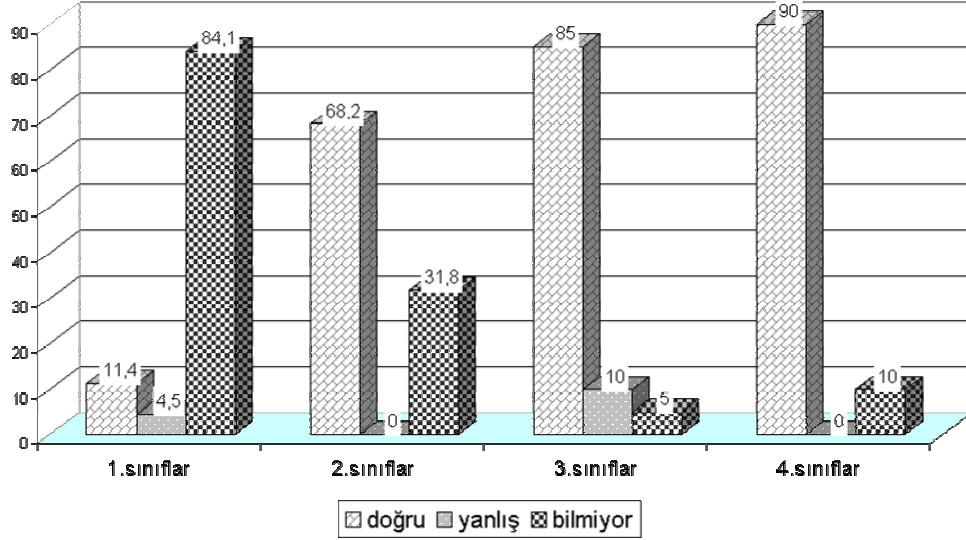

Grafik-18 Dördüncü Sınıflar Tarih Anketi Sonuçları

Tarih anketine verilen cevaplar incelendiğinde en fazla doğru cevapların üçüncü ve dördüncü sınıflardan geldiği saptanmıştır. Birinci grupta yöneltilen sorulara dördüncü sınıflardan yanlış cevap gelmemiş fakat kararsız kalınarak bilmiyor cevabının verildiği oranın üçüncü sınıfların bilmiyor oranının iki katı olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte ikinci ve üçüncü grup sorulara verilen cevaplar değerlendirildiğinde en fazla doğru cevabın üçüncü sınıflardan geldiği saptanmıştır. Bunun nedenini üçüncü sınıfta tarih dersinin işlenmeye başlanmasına bağlanabilir. Birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin yanlış ve bilmiyor yanıtlarının fazla olmasının nedeni de bu öğrencilerin henüz tarih konusunda öğretim görmeye başlamamış olmalarıdır şeklinde açıklanabilmektedir.

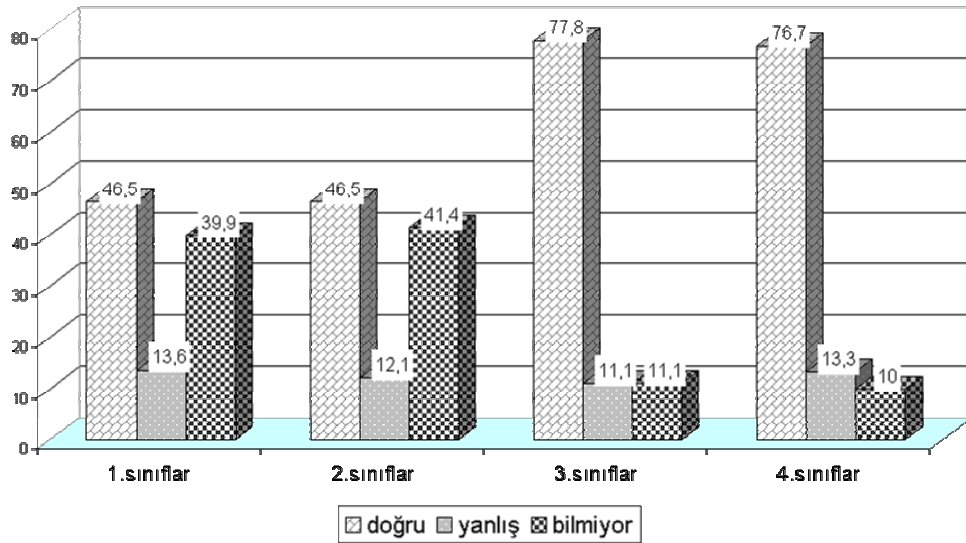
Dört sınıfın vermiş olduğu cevapların gruplara göre karşılaştırmalı grafikleri aşağıda verilmiştir.

1. grup tarih sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

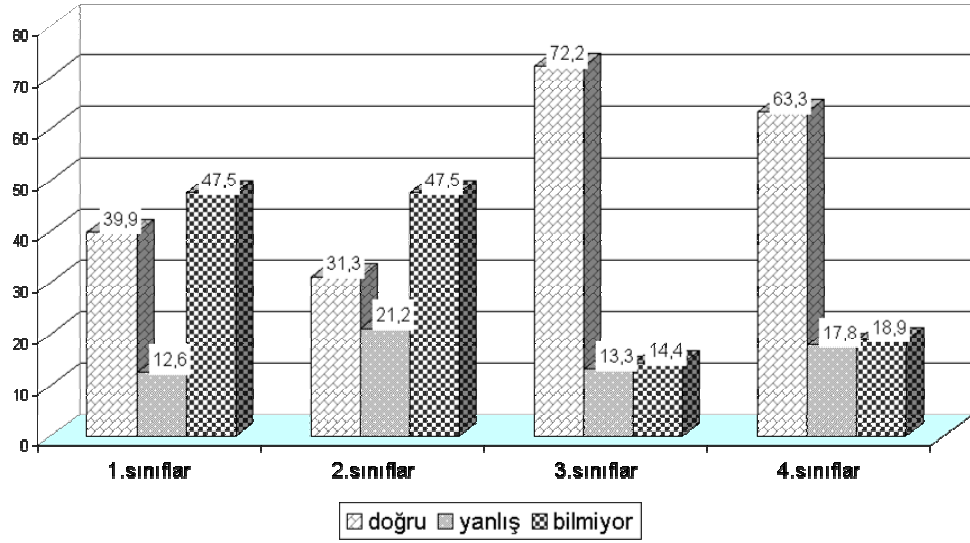
Grafik-19 Tarih Anketi 1. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

2. grup tarih sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

Grafik-20 Tarih Anketi 2. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

3. grup tarih sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

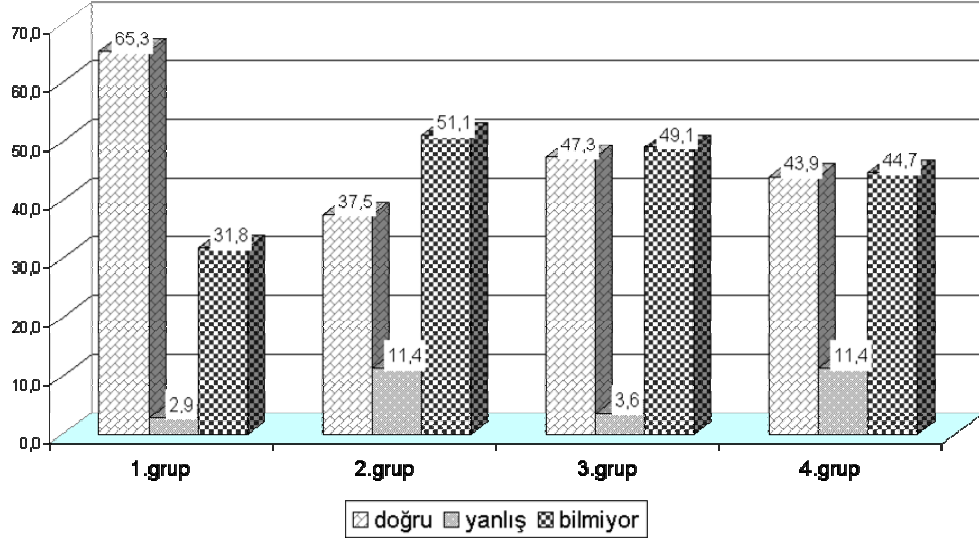

Grafik-21 Tarih Anketi 3. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

Kore tarihi hakkında detaylı bilgiye sahip olmayan birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin bu anketlerde doğru cevap oranlarının düşük olması beklenmektedir. Bu ankette özellikle üçüncü sınıf öğrencilerinden en yüksek oranda doğru cevap gelmesi beklenmektedir. Bunun nedeni ise, bu öğrencilerin Kore tarihi hakkında öğrendikleri bilgilerin dördüncü sınıflara göre daha taze olmasıdır. Anket sonuçları incelendiğinde, en fazla doğru cevap oranının üçüncü sınıflardan geldiği görülmektedir. En az doğru cevap oranının ikinci sınıflardan geldiği gözlemlenirken, birinci sınıfların doğru cevap oranının daha yüksek olması öğrencilerin bireysel başarılarına bağlanabilmektedir.

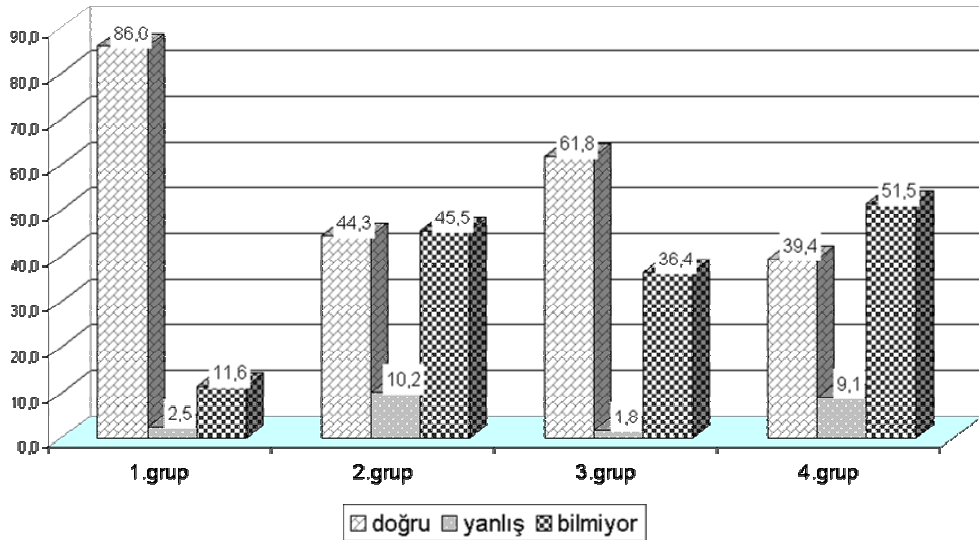
Son olarak genel kültür ile ilgili uygulanan anketin sonuçlarını gösteren grafikler aşağıda belirtilmiştir.

1. sınıf öğrencilerinin genel kültür testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

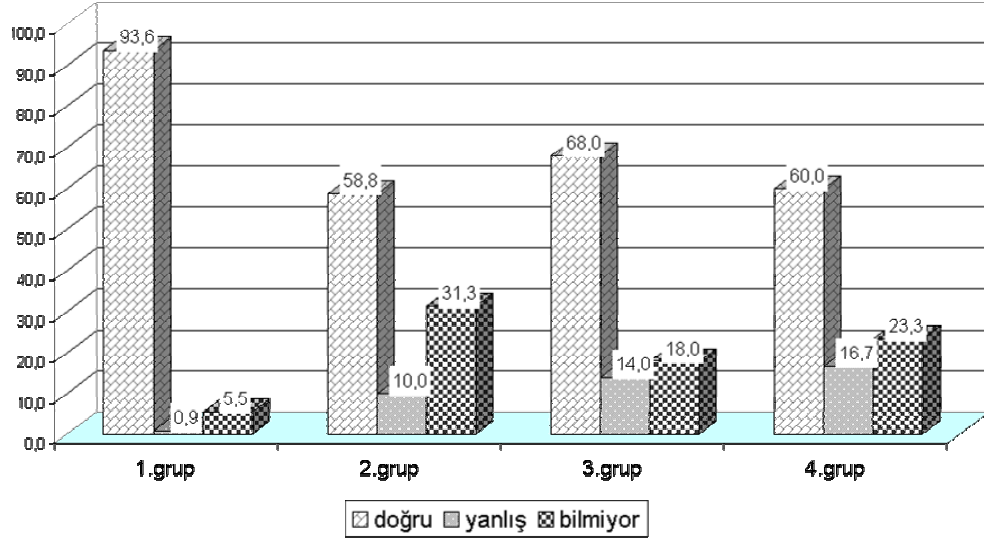
Grafik-22 Birinci Sınıflar Genel Kültür Anketi Sonuçları

2. sınıf öğrencilerinin genel kültür testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

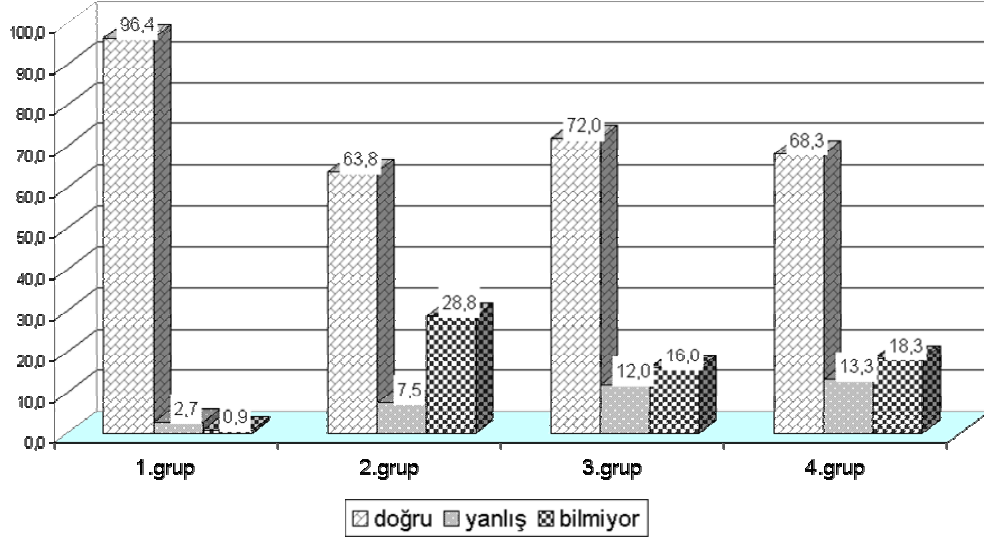
Grafik-23 İkinci Sınıflar Genel Kültür Anketi Sonuçları

3. sınıf öğrencilerinin genel kültür testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

Grafik-24 Üçüncü Sınıflar Genel Kültür Anketi Sonuçları

4. sınıf öğrencilerinin genel kültür testi gruplarına verdikleri cevapların yüzdeleri

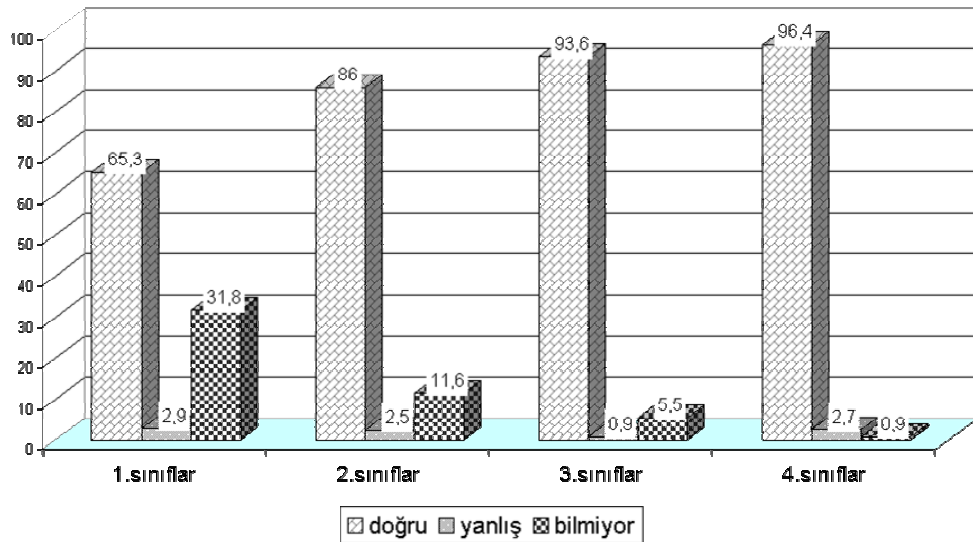
Grafik-25 Dördüncü Sınıflar Genel Kültür Anketi Sonuçları

Genel kültür anketi, soruların içeriği bakımından, öğrencilerin Kore kültürü hakkındaki bilgilerini buna bağlı olarak da Kore kültürüne ne kadar aşina olduklarını ölçmeye dayalı bir anket olarak hazırlanmıştır. Anketin sonuçları incelendiğinde, soruların genelinde en fazla doğru cevabın yine dördüncü sınıflardan geldiği saptanmıştır. Kore kültürünü zaman bakımından en uzun süre öğrenmiş olan öğrencilerin sorulara daha fazla doğru cevap vermeleri beklenmektedir. Beklenen sonuçlar doğrultusunda en fazla doğru cevabın ve en az yanlış cevabın dördüncü sınıflardan geldiği görülmektedir.

Bununla birlikte diğer anketlerde de gözlemlendiği gibi sorulara doğru ve yanlış cevap verme oranları birinci ve ikinci sınıflar arasında beklenilenin aksine farklı bir sapma göstermiştir.

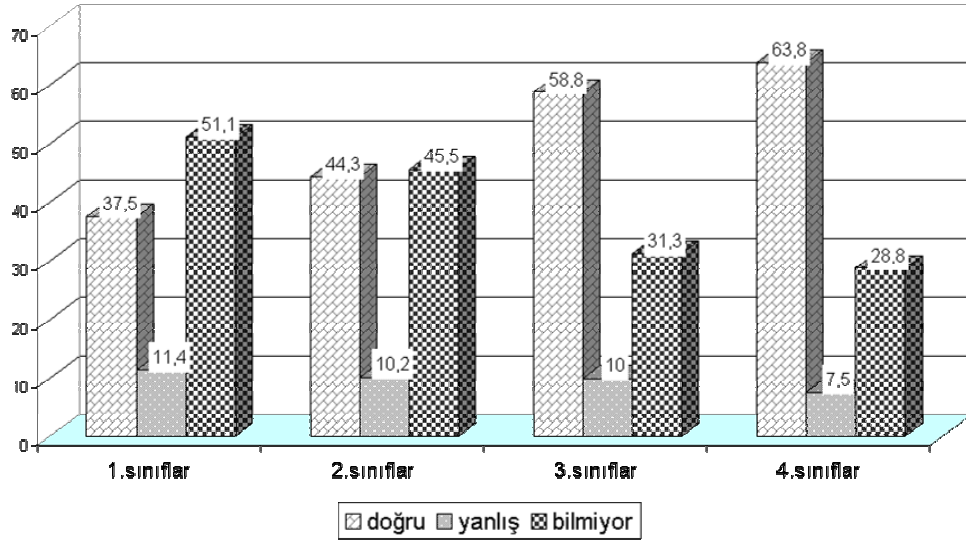
Dört sınıfın vermiş olduğu cevapların karşılaştırmalı grafikleri aşağıda verilmiştir.

1. grup genel kültür sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

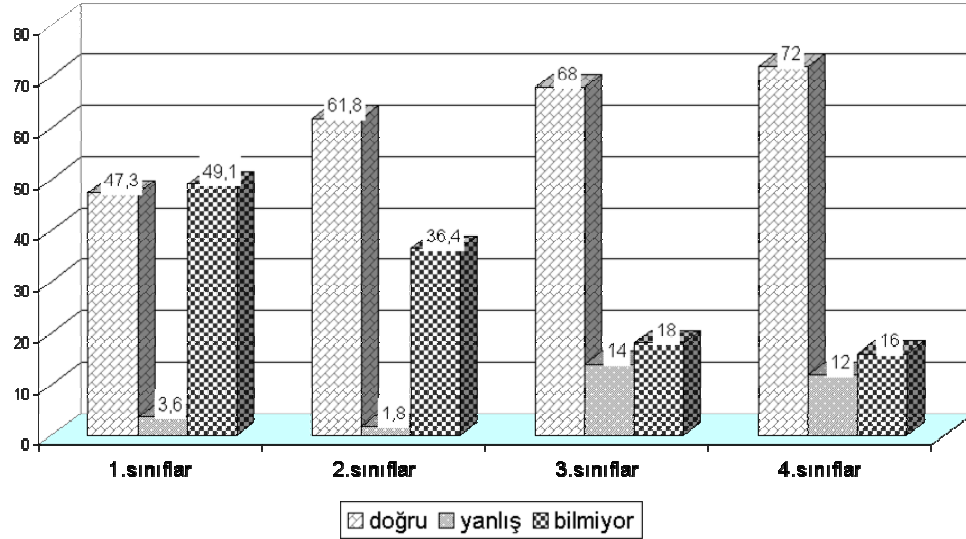
Grafik-26 Genel Kültür Anketi 1. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

2. grup genel kültür sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

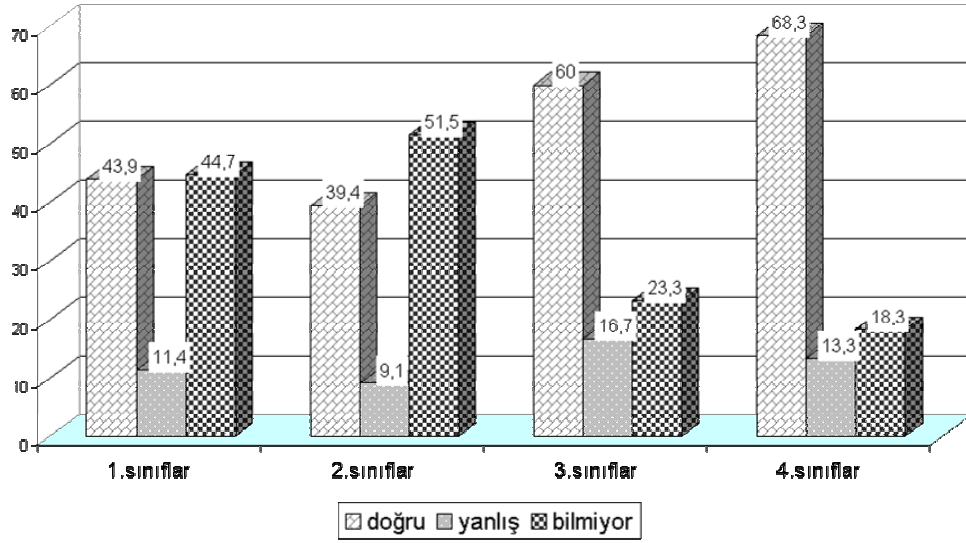
Grafik-27 Genel Kültür Anketi 2. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

3. grup genel kültür sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

Grafik-28 Genel Kültür Anketi 3. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

4. grup genel kültür sorularına verilen cevapların sınıflar bazında yüzde oranları

Grafik-29 Genel Kültür Anketi 4. Grup Sınıflar Bazında Sonuçlar

Bu anketten beklenen sonuç diğer anketlerle de benzer olarak, dördüncü sınıfların en yüksek, birinci sınıfların ise en düşük başarı ortalaması elde etmesidir. Hem dil hem tarih hem de kültürel bilgi bakımından en fazla bilgiye sahip olan sınıf dördüncü sınıftır. Buna bağlı olarak da en fazla doğru cevap oranının dördüncü sınıflardan elde edilmesi planlanmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucunda, genel olarak gruplar bazında en fazla doğru cevap oranlarının dördüncü sınıflardan elde edildiği saptanmıştır. Grafiklerden de anlaşılacağı gibi, Birinci ve ikinci sınıfların bu ankete verdikleri cevaplarda diğer sınıflara oranla daha düşük bir başarı ortalaması elde ettikleri gözlemlenmektedir. Sınıflar bazında karşılaştırmalı grafik sonuçları göz önünde bulundurulduğunda genel başarı oranlarında, ikinci sınıfların başarı ortalamasının diğer bazı anketlerde de olduğu gibi birinci sınıflara oranla daha düşük olduğu saptanmıştır. Bu başarı farklılığının, öğrencilerin bireysel başarılarına bağlı olarak ortaya çıktığı söylenebilmektedir. Bu açıklamalara da paralel olarak

beklenen anket sonuçları ile elde edilen anket sonuçları arasında sapma görülmediği gözlemlenmektedir.

4.4. KÜLTÜR İLE İLGİLİ ANKETLERİN İNCELENMESİ

Bu bölümde öğrencilere uygulanan anketlerde yöneltilen soruların doğruluklarının teyit edilmesi istenmemiştir. Ankette Kore kültürüne ait birtakım genel bilgiler verilerek, öğrencilerin belirtilen konulara olan bakış açılarını tespit edilmesi amaçlanmıştır. Yapılan değerlendirmelerde asıl amaç, öğrencilerin Kore kültürünü kendi kültürleri ile karşılaştırarak yapacakları değerlendirme sonucunda farklı bir kültürü kabul edebilirlik seviyelerini belirleyebilmektir. Daha önce de belirtildiği gibi, öğrencilerin asıl amacının Koreceyi ve Kore kültürünü öğrenmek olduğu, sorular değerlendirilirken göz önünde bulundurulacaktır. Ankette yöneltilen sorular için numaralandırılmış beş farklı cevap seçeneği bulunmaktadır. Bu seçenekler;

- 1. Kesinlikle katılıyorum**
- 2. Katılıyorum**
- 3. Olabilir.**
- 4. Katılmıyorum**
- 5. Kesinlikle Katılmıyorum** olarak belirlenmiştir.

Kültür ile ilgili uygulanan bu ankette de diğer anketlerde olduğu gibi örneklem grubunu Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı öğrencileri oluşturmaktadır. Ankete toplam 53 öğrenci katılmıştır. Bu ankette, kimi sorular cinsiyet ayrımı da göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Ankette yaş belirleyici bir rol

oynamamaktadır. Bu ankette de diğer anketlerde olduğu gibi öğrencilerin daha önce den farklı bir yabancı dil eğitimi aldıkları ve farklı bir kültürü belirli ölçülerde deneyimledikleri göz önünde bulundurulacaktır.

Anket incelemeleri ve açıklamaları aşağıda detaylı olarak verilmiştir.

Ankette ilk olarak Korelilerin yemek yerken ağızlarını şapırdatmaları sorulmuştur. Öğrencilerin verdikleri cevabı gösteren tablo aşağıda belirtilmiştir.

1. Koreliler yemek yerken ağızlarını şapırdatırlar.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	-	-		-	2	3	4	1
2	-	-	-	-		1	1	2
3	3	4	3	-	2	1		1
4	2	3	2	-	1	-	-	1
5	5	4	5	1		-	-	-

Tablo-24 1. Soru Cevap Dağılımı

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi özellikle birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin Korelilerin yemek yerken ağız şapırdatmaları durumu kabul edilemeyecek bir durum olarak görülmektedir. Türk kültüründe özellikle yemek yerken ağız şapırdatmak görgü kurallarına uymayan ve çevrede bulunan diğer

insanları rahatsız eden bir durum olması nedeniyle kabul görmeyen bir davranış olarak düşünülmektedir. Fakat Kore kültüründe ağız şapırdatmak, ikram edilen yemeğin lezzetli olduğunu belirtmek için özellikle yapılan bir teşekkür ifadesidir. Dolayısıyla Kore kültüründe ağız şapırdatmanın gerçek anlamını bilmeyen öğrenciler, bu durumu kabullenmekte zorlanmaktadırlar. Yukarıdaki tablo incelendiğinde, özellikle üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin bu durumu tam olarak kabullenmeseler bile belirli ölçülerde anlayış gösterebileceklerini belirtmişlerdir. Tablolarda da görüldüğü gibi üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin içinden bu soruya iki öğrenci dışında 4 ve 5 numaralı seçeneği işaretleyen öğrenci bulunmamaktadır.

2. Koreliler cenazelerde beyaz giyinirler.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	1	-	1	-	1	1	2	1
2	-	1	3	-	3	-	1	1
3	6	6	5	-	1	3	2	2
4	1	1	1	-	-	1	-	1
5	2	4	-	1	-	-	-	-

Tablo-25 2. Soru Cevap Dağılımı

Korelilerin cenazelerde beyaz giyinmeleri, birinci soruda olduğu gibi Türk kültüründe kabul görmemektedir. Kore kültüründe beyaz renk ile özdeşleşen ölüm olgusunun Türk kültüründe ifade edildiği renk siyahtır. İki kültür arasında farklı olan bu durumun anketi cevaplayan öğrenciler bazında kabul edilebilirliğinin beklenilenden daha fazla oranda olduğu saptanmıştır. Sınıfların tümü genel olarak düşünüldüğünde tamamen kabul etme ya da tamamen reddetme cevapları yerine “olabilir” cevabının daha fazla verildiği gözlemlenmektedir. Bu durumu tamamen reddeden öğrencilerin de varlığının yadsımamakla birlikte, öğrencilerin bu soruya daha yaklaşımcı ve uzlaşımıcı cevaplar verdikleri gözlemlenmiştir.

3. Kore’de genç kızlar evlendikten sonra genellikle eşinin ailesiyle birlikte yaşarlar.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	-	-	-	1	-	2	-	1
2	3	6	1	-	1	1	3	3
3	5	6	4	-	-	2	2	1
4	2	-	1	-	4	-	-	-
5	-	-	4	-	-	-	-	-

Tablo-26 3. Soru Cevap Dağılımı

Üçüncü soru olarak verilmiş olan Koreli genç kızların evlendikten sonra genellikle eşinin ailesiyle yaşamaları geleneği Türk kültüründe de yer alan bir kültür ögesi olması nedeniyle, öğrencilerin bu durumu kabullenmekte ya da anlamakta zorluk çekmedikleri saptanmıştır. Kültürel benzerliklerin, hedef kültürü anlamada ve kabullenmede büyük kolaylıklar sağladığı varsayımının doğruluğu bu soruda gözler önüne serilmektedir. Burada belirtilmesi gereken önemli ayrıntılardan biri de bu soruda cinsiyet farklılığının verilen cevaplarda belirli rol oynadığıdır. Gerek Kore kültüründe, gerekse Türk kültüründe evlendikten sonra eşinin ailesiyle birlikte yaşanması bayanlar için kabul edilebilirliği daha zor bir durum olarak düşünülmektedir.

Bu bilgiler ışığında yukarıdaki tablo incelendiğinde, genellikle “kabul edilebilir olarak” verilen cevaplarda, kabul edilebilirlik oranının erkek öğrencilerde daha fazla, kız öğrencilerde daha az olduğu gözlemlenmektedir. Cinsiyet faktörünün etkilerine rağmen, bu soruda kültürel benzerliklerin verilen cevaplara etkisi açıkça gözler önüne serilmektedir.

4. En büyük erkek evlat ileride anne ve babasına bakmakla yükümlüdür.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	3	3	1	1	-	3	3	2
2	3	2	3	-	2	2	-	1
3	3	4	4	-	3		2	2
4	1	3	2	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo-27 4. Soru Cevap Dağılımı

Yine Türk kültürüne yabancı olmayan ve Türk kültüründe de yer alan ataya saygı ve anne babaya bakma yükümlülüğü Kore kültürü ile büyük benzerlikler göstermektedir. Bu soruda da öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğine bireysel olarak farklılıklar dışında, öğrencilerin bu durumu kabullenmekte zorlanmadıkları ve uzlaşımçı cevaplar verdikleri gözlemlenmiştir. Bununla birlikte, cevaplar incelendiğinde üçüncü ve dördüncü sınıfların bu soruya verdikleri cevapların daha uzlaşımçı olduğu saptanmıştır.

5. Kendinden yaş ya da mevki olarak büyük birine her zaman saygılı dil kullanmak gerekmektedir.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	7	7	7	1	4	3	5	2
2	3	1	1	-	1	2	-	3
3	-	4	2	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo-28 5. Soru Cevap Dağılımı

Türk kültüründe de var olan kendinden büyüklere saygı gösterme unsuru, Kore kültüründe konuşma dilinde farklı bir dil kullanımı ile ifade edilmektedir. Türkçede dilsel olarak, büyüklere kullanılan farklı bir dil bulunmamaktadır fakat Türk kültüründe de kendinden yaşça büyük bir bireyle konuşurken gerek dilbilgisel gerekse sözcüksel kimi ekler ya da biçimlerle konuşma biçimi farklılaştırılmaktadır. Bu düşünce ile yetişmiş olan Türk kültürüne ait bir bireyin, Kore kültüründe yer alan bu unsuru anlaması ve kabul etmesinin zor olmayacağı öngörülmektedir. İki kültür arasındaki bu benzerlik, uyum sürecinde kabullenmeyi olumlu yönde etkilemektedir. Yukarıda tablodaki verilerden de anlaşılacağı gibi, bireysel farklılıklar da göz önünde bulundurulmakla birlikte, öğrencilerin tamamının bu kültür unsurunu anlamakta zorlanmadıkları ve kabul ettikleri gözlemlenmektedir.

6. Koreliler yabancılara kişisel sorular sormayı, yakınlık göstergesi olarak kabul etmektedirler.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	2	1	1	-	1	3	2	1
2	2	5	2	-	1	-	-	1
3	2	5	5	-	1	2	2	3
4	2	-	1	-	2	-	1	-
5	2	1	1	1	-	-	-	-

Tablo-29 6. Soru Cevap Dağılımı

Türk kültüründe yabancı bir kimseye kişisel soruların sorulması, kimi zaman kabul gören bir davranış olmamakla birlikte, genellikle samimiyet göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte, bireysel farklılıkları da göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Analizler incelendiğinde, açıklamalara paralel cevapların verildiği görülmektedir. Özellikle birinci sınıflarda hem kabul edilebilir cevaplarının verildiği hem de kabul edilemez cevaplarının verildiği gözlemlenmektedir. Aynı durumun genel olarak diğer sınıf öğrencileri için de aynı olduğu gözlemlenmektedir. Bireysel farklılıkların verilen cevaplarda etkili olmasına rağmen, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin verdikleri cevapların daha uzlaşımçı ve kabul edilebilirlik seviyesinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

7. Bayanlar evlendikten sonra eşinin akrabalarına yaşı kendinden küçük olsa bile saygılı dil kullanmak zorundadırlar.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	-	-	2	-	2	-	2	-
2	2	1	1	-	3	2	1	1
3	3	5	-	-	-	2	2	2
4	2	5	5	1	-	-	-	2
5	3	1	4	-	1	1	-	-

Tablo-30 7. Soru Cevap Dağılımı

Bayanların evlendikten sonra eşinin aile üyelerine yaş farkı gözetmeksizin saygılı dil kullanması gerekliliği Türk kültüründe tamamen aynı şekilde yer almamaktadır. “Erkek üstünlüğünün daha baskın olduğu” olgusunun bir sonucu olarak ortaya çıktığı kabul edilen bu unsur, geleneksel olarak Türk kültüründe de erkek egemenliğinin hakim olması nedeniyle kabul edilebilir bir kültür unsuru olarak değerlendirilebilmektedir. Gerek Kore gerekse Türk kültüründe bu geleneğin değişmeye başladığı da göz önünde bulundurularak bir değerlendirme yapılacak olursa, öğrencilerin bu kültür unsurunu belirli ölçüde kabul ettiği gözlemlenmiştir. Kabul edilebilirlik dereceleri ele alındığında dördüncü sınıfların diğer sınıflara oranla daha uzlaşımçı cevaplar verdikleri gözlemlenmiştir.

8. Koreli bayanlar iyi eğitim almış olsalar bile evlendikten sonra yalnızca eşlerine ve çocuklarına bakmakla yükümlü oldukları için çalışmazlar.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	-	-	-	-	1	-	-	-
2	-	2	-	-	1	-	-	1
3	-	2	-	-	2	-	2	1
4	3	5	3	1	-	4	2	2
5	7	3	7	-	1	1	1	1

Tablo-31 8. Soru Cevap Dağılımı

Ankette yer alan bu soru cinsiyet ayrımı göz önünde bulundurularak hazırlanmış bir sorudur. Anket sonuçlarında, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre bu unsuru kabul etme oranlarının daha düşük olması beklenmektedir. Varsayıma paralel olarak, tüm sınıflar genelinde kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin cevaplarına bakıldığında kabul edilebilirlik oranlarında farklılıklar gözlemlenmiştir. Bireysel farklılık ve cinsiyet faktörleri göz önünde bulundurularak tüm sınıfların cevapları değerlendirildiğinde ise, dördüncü sınıf öğrencilerinin bu unsuru tamamen kabul etmiş olmamakla birlikte Kore kültürüne yaklaşımlarında daha uzlaşımçı bir tavır gösterdikleri saptanmıştır.

9. Kadınlar evlendiklerinde soyadları değişmez.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	5	-	3	-	4	-	3	-
2	3	1	1	-	-	2	-	1
3	1	7	3	1	1	2	2	2
4	1	2	3	-	-	1	-	2
5	-	2	-	-	-	-	-	-

Tablo-32 1. Soru Cevap Dağılımı

Cinsiyet ayrımı göz önünde bulundurularak hazırlanan bu soruda da cinsiyet faktörünün etkisinin verilen cevaplara yansıdığı gözlemlenmiştir. Türk kültüründe yer almayan bu unsurun, özellikle kız öğrenciler tarafından kabul gördüğü gözlemlenmiştir. Tüm sınıfların cevapları genel olarak değerlendirildiğinde, kız öğrencilerin cevaplarının kabul edilebilirlik oranının erkek öğrencilere oranla daha fazla olduğu saptanmıştır. Burada belirtilmesi gereken diğer önemli bir nokta ise, diğer sorularda olduğu gibi dördüncü sınıf öğrencilerinin Kore kültürüne yaklaşımlarında diğer sınıflarla karşılaştırıldığında daha uzlaşımçı bir tavır gösterdikleridir.

10. Ailenin soyunun devam etmesi için erkek çocuk doğurmak gereklidir.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	1	1	1	-	1	-	2	2
2	2	3	1	-	-	3	2	1
3	3	2	4	1	1	1	1	2
4	1	3	-	-	1	1	-	-
5	3	3	4	-	2	-	-	-

Tablo-33 10. Soru Cevap Dağılımı

Ailenin soyunun devam etmesi için erkek çocuk doğurmak gereklidir düşüncesi Türk kültüründe de geçmişten günümüze kadar geçerliliğini koruyan bir düşünce olarak yer almaktadır. Kore kültüründe de yer alan bu unsurun Türk kültürüne ait bireyler tarafından kabul edilebilmesi bu etkene paralel olarak kolay olmaktadır. Sonuçlar değerlendirildiğinde özellikle birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin reddetme oranlarının daha yüksek, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin ise kabul etme oranlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

11. Büyüklerin yanında bacak bacak üstüne atılmaz, rahat bir biçimde oturulmaz.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	3	3	4	-	3	3	4	1
2	2	5	1	-	2	2	1	3
3	3	2	4	1	-	-	-	1
4	2	2	1	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo-34 11. Soru Cevap Dağılımı

Daha önce 5 ve 7 numaralı sorularda da işlenmiş olan, büyüklere saygı esasını ele alan kültür unsurlarından birisi olan, büyüklerin yanında bacak bacak üstüne atılarak oturulmaması gerektiğini belirten kültür unsuru Türk kültüründe de tamamen aynı biçimiyle yer almaktadır. Buna bağlı olarak öğrencilerin bu unsuru tamamen göz ardı etmeleri mümkün olmayacaktır. Günümüz anlayışı ile biraz değişerek daha esnek hale gelmiş olan bu saygı kuralının Türk kültüründe geçerliliğini halen koruyor olması nedeniyle, öğrencilerin cevaplarının genelinde bu unsurun tamamen yadsınmadığı ve kabul edilebilir olduğu gözlemlenmiştir.

12. Bayramlarda aile büyüklerini ziyaret etmek gerekmektedir.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	6	7	5	-	4	2	5	3
2	2	3	5	1	1	3	-	2
3	2	2	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablo-35 12. Soru Cevap Dağılımı

Kore kültüründe yer alan bayramlarda aile büyüklerini ziyaret etme geleneği, Türk kültürünün de vazgeçilmez unsurlarından birisidir. Yukarıda tabloda da görüldüğü üzere tüm öğrencilerin belirtilen unsuru kabul edilebilir olarak değerlendikleri saptanmıştır. İki kültür arasındaki bu benzerlik, öğrencilere kültüre uyum sağlama ve farklı kültürü kabullenmede olumlu katkılar sağlamaktadır.

13. Başkasının evine boş elle gitmek hoş bir davranış olarak karşılanmaz.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	3	5	3	-	2	1	1	-
2	7	3	6	-	3	2	4	3
3	3	1	2	1	-	2	-	2
4	-	1	-	-	-	-	-	-
5	-	1	-	-	-	-	-	-

Tablo-36 13. Soru Cevap Dağılımı

Türk kültürü ile karşılaştırıldığında benzer özelliklerden birisi de yukarıda belirtilen unsurdur. Başka birinin evine boş elle gitmek genellikle doğru bir davranış olarak kabul görmemektedir. Bununla birlikte bireysel farklılıkların da göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Tüm bu açıklamalara paralel olarak, öğrencilerin verdikleri cevaplarda genel olarak kesin bir reddetme durumu olmadığı gözlemlenmektedir. Yine bu soruda da en fazla kabul edilebilirlik oranına sahip olan sınıfın dördüncü sınıflar olduğu saptanmıştır.

14. Koreliler yeni eve taşınan birini ziyarete giderken tuvalet kağıdı ya da sabun götürürler.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	-	-	-	-	2	2	2	1
2	-	-	-	-	2	-	2	3
3	2	3	3	1	1	2	1	1
4	4	5	6	-	-	1	-	-
5	4	4	1	-	-	-	-	-

Tablo-37 14. Soru Cevap Dağılımı

Türk kültüründe yer almayan bu unsurun özellikle birinci ve ikinci sınıf öğrencileri tarafından anlaşılması ve kabul edilmesinin zor olacağı düşünülmektedir. İlk bakışta anlamlandırılması zor olan bu alışkanlığın asıl sebebinin bilinmesi durumunda kabul edilebilmesi ve anlaşılmasının daha kolay olacağı öngörülmektedir. Birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin bu davranışın nedenini bilmedikleri göz önünde bulundurularak hazırlanan ankette söz konusu öğrencilerin bu davranışı kabullenme eğilimi gösterdikleri saptanmıştır. Üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri bu davranışın nedenini bildikleri için, kendi kültürlerine yabancı olduğu halde reddetme eğilimi göstermedikleri saptanmıştır.

15. Koreliler köpek eti yerler.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	-	-	-	-	3	2	3	1
2	-	-	-	-	-	1	1	2
3	2	4	3	1	1	1	-	3
4	8	3	2	-	1	1	1	-
5	-	5	5	-	-	-	-	-

Tablo-38 15. Soru Cevap Dağılımı

Korelilerin köpek eti yemeleri Korece öğrenmekte olan Türk öğrenciler tarafından kabul edilmesi zor bir durum olarak değerlendirilmektedir. Batı kültüründe sevimli bir ev hayvanı ya da koruyucu bir arkadaş olarak nitelendirilen “köpek” olgusu Uzakdoğu kültüründe daha farklı olarak da değerlendirilebilmektedir. Birinci ve ikinci sınıflarda bu unsuru tamamen reddeden ve kabul etmeyen öğrencilerin sayısının daha fazla olduğu gözlemlenmiştir. Korelilerin köpek eti yemelerinin nedenini aldıkları dersler aracılığı ile öğrenmiş olan üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin cevaplarının daha olumlu olduğu gözlemlenmektedir.

16. Koreliler yemeği aynı kaptan ve hep beraber yerler.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	1	-	2	-	1	1	1	-
2	-	1	3	1	1	1	1	1
3	4	6	1	-	2	1	3	3
4	3	4	1	-	1	2	-	1
5	2	1	3	-	-	-	-	-

Tablo-39 16. Soru Cevap Dağılımı

Aynı kaptan yemek yeme alışkanlığı Türk kültüründe özellikle geleneksel köy kültüründe yer alan bir unsurdur. Günümüzde çok yaygın olmamakla birlikte bu geleneği halen sürdüren kimi bireyler bulunmaktadır. Cevaplar incelendiğinde çok farklı bir dağılım sergilendiği gözlemlenmektedir. Bireysel farklılıkların ve yaşam alışkanlıklarının cevaplarda etkili olduğu bu soruda, tüm öğrenciler genelinde tam anlamıyla reddetme ya da tam olarak kabullenme eğiliminin gösterilmediği saptanmıştır. Genelleme yapılacak olursa birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin kabullenme oranlarının üçüncü ve dördüncü sınıflara göre daha düşük olduğu söylenebilmektedir.

17. Korelilerde bebelere ileride ne meslek seşebileceğini tahmin etmek için bebeğin önüne kalem, para vb. Şeyler koyarak seşebmesi istenir. Buna göre bebeğin ileride hangi mesleği seşebileceği tahmin edilmeye çalışılır.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren ğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	2	1	1	-	3	2	2	2
2	4	2	2	1	-	2	2	3
3	4	3	7	-	2	1	1	-
4	-	4	-	-	-	-	-	-
5	-	2	-	-	-	-	-	-

Tablo-40 17. Soru Cevap Dağılımı

Bebeklerin doğum günlerinde yapılan bu ufak seremoninin bir benzeri de Türk kültüründe yer almaktadır. Bu etkene paralel olarak tüm sınıflar genelinde öğrencilerin bu soru karşısında verdikleri cevapların birbirine yakın olduğu gözlemlenmektedir. Bununla birlikte diğer sorularda da olduğu gibi birinci ve ikinci sınıf ğrencilerinin tamamen kabul etmeme, karşı çıkma eğilimlerinin bu soruda da yüksek olduğu saptanmıştır.

18. Konuşurken karşıdaki kişinin gözlerinin içine bakarak konuşmak doğru değildir.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	1	2
3	-		-	-	3	4	3	2
4	4	7	2	-	2	1	1	1
5	6	5	8	1	-	-	-	-

Tablo-41 18. Soru Cevap Dağılımı

Türk kültüründe ve batı kültüründe konuşurken karşıdaki kişinin gözlerinin içine bakarak konuşmak gerekmektedir. Karşıdaki kişinin gözlerinin içine bakarak konuşmak güven vermek anlamına gelmektedir. Kore kültüründe ise bu durum daha farklıdır. Karşıdaki kişinin gözlerinin içine bakarak konuşmak yerine bakmadan konuşmak gerekmektedir. Yukarıdaki tabloda yer alan veriler değerlendirildiğinde, öğrencilerin genelinde bir reddetme eğiliminin olduğu gözlemlenmiştir. En uzlaşımçı cevapların verildiği dördüncü sınıflarda bile bir reddetme eğiliminin gözlemlendiği bu maddede birinci ve ikinci sınıfların bu unsuru kabul etmedikleri gözlemlenmiştir. Bu maddede kültürel farklılığın verilen cevaplara yansımaları açıkça gözler önüne serilmektedir.

19. Koreliler tokalaşmadan ve öpüşmeden selamlaşırlar.

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	2	2	3	-	4	2	3	1
2	3	5	-	-	1	1	-	1
3	2	3	5	-	-	2	2	3
4	1	1	-	-	-	-	-	-
5	2	1	2	1	-	-	-	-

Tablo-42 19. Soru Cevap Dağılımı

Öpüşmeden ve tokalaşmadan selamlaşmak Türk kültüründe kabul edilemeyecek bir davranış olarak değerlendirilmektedir. Yakınlık ve samimiyet göstergesi olarak kabul edilen öpüşerek selamlaşma Kore kültüründe var olmadığından, bu farklı selamlaşma tarzı öğrenciler için kabul edilmesi zor bir durum olarak değerlendirilmektedir. Her ne kadar Uzakdoğu kültüründe selamlaşma tarzının farklı olduğu bilinse de anketin uygulandığı birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin içinde reddetme eğilimi olan öğrencilerin bulunduğu görülmektedir.

20. Koreli kadınlar evlendikten sonra kendi isimleri ile çağrılmazlar. (Kadınlar ----nın annesi ya da ----nın eşi olarak anılırlar.)

Cevap Seçenekleri	Ankete Cevap Veren Öğrenci Sayısı							
	I. Sınıflar		II. Sınıflar		III. Sınıflar		IV. Sınıflar	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	-	-	-	2	1	2
3	-	2	3	-	1	2	1	1
4	8	4	2	1	3	-	-	-
5	2	5	5	-	1	1	2	2

Tablo-43 20. Soru Cevap Dağılımı

Cinsiyet ayrımının göz önünde bulundurularak hazırlandığı bu soruda tüm sınıflar genelinde en yüksek reddetme oranı elde edilmiştir. Bu soruda özellikle kız öğrencilerden reddetme eğiliminin geleceği öngörülmüş, öngörüldüğü gibi de en fazla reddetme eğilimi kız öğrencilerden elde edilmiştir. Anketin genelinde de üçüncü ve dördüncü sınıflardan da reddetme eğiliminin alınmış olmasının nedeni bu kültürel ögenin Türk kültüründe yar almamasıdır şeklinde açıklanabilmektedir.

SONUÇ

Bu çalışmada, Bennett'in geliştirdiği model çerçevesinde Koreceyi yabancı dil olarak öğrenen Türk öğrencilerin kendi kültürleri ile Kore kültürünü hangi ölçüde bağdaştırabildiklerini saptayabilmek ve iki kültür arasındaki farklılıkların ve benzerliklerin Korece öğrenimine olumlu ya da olumsuz etkileri betimlenmeye çalışılmak hedeflenmiştir. Bilgi ölçmeye ve kültür karşılaştırmaya yönelik yapılan anketler sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır

Bilgi ölçmeye dayalı olan anketlerin değerlendirmesinden elde edilen en önemli sonuçlar aşağıdaki gibidir:

- Öğrencilerin yabancı dil seviyelerinin, öğrenim sürecinde o dilin kültürünü anlamaya ve yorumlamaya kimi olumlu ya da olumsuz etkilerinin var olduğu saptanmıştır. Yabancı dil seviyesinin, o dilin kültürünü anlamada ve yorumlamada belirleyici bir rol oynadığı ve buna bağlı olarak da uyum aşamasında öğrencilerin o kültüre bakış açısını oluşturmasında ve düşüncelerini şekillendirmesinde önemli rol oynadığı saptanmıştır.
- Yukarıdaki saptamalar doğrultusunda, herhangi bir yabancı dil hakkında belirli ölçüde dilbilgisine sahip bir öğrencinin buna paralel olarak o dilin kültürü hakkında da o ölçüde bilgi sahibi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.
- Tüm bu saptamalara ek olarak, öğrencilerin bireysel farklılıklarının da farklı kültürlerle olan ilişkilerinde belirleyici bir unsur olduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin bilgi birikimleri ve dünya görüşleri bireysel farklılıklarını belirginleştirmekte ve buna bağlı olarak da farklı bir kültürü öğrenmede ve yorumlamada öğrenciler arasında farklılıklar olabilmektedir.

Öğrencilerin kendi kültürü ile Kore kültürünü karşılaştırdıkları yirmi soruluk kültür anketinden elde edilen sonuçlar, Bennet (1998)'in geliştirdiği etnosentrik ve etnorelatif uyum aşamaları bazında değerlendirilmiştir. Anketlerin incelenmesi aşamasında Gökmen (2006)'da da uygulanan anketler ve bu anketlerden elde edilen analiz verileri de göz önünde bulundurulmuş ve bu verilerle benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Bu model çerçevesinde, özellikle Kore kültürü hakkında çok fazla bilgiye sahip olmayan birinci sınıf ve ikinci sınıf öğrencilerinin etnosentrik aşamada oldukları saptanmıştır. Burada belirtilmesi gereken en önemli nokta, bu öğrencilerin farklı bir kültürü tamamen reddetme eğiliminde olmadıklarının bilinmesi gerektiğidir. Daha önce farklı bir yabancı dil öğrenmiş olan öğrencilerin en azından farklı bir dil ve kültürü öğrenmeyi deneyimlemiş olmaları nedeniyle tamamen reddetme eğiliminde olmadıkları fakat savunma psikolojisi içinde oldukları saptanmıştır. Gökmen (2006)'da da gözlemlenen, kendi kültürünü doğru olarak kabullenme ve farklı kültüre karşı olan savunma durumu belirgin olarak gözlemlenmiştir. Etnosentrik aşamada oldukları saptanan bu öğrenciler için asıl merkez kültür kendi kültürleridir ve diğer kültürleri yorumlarken kendi kültürlerini esas alarak yorumlama yapmaktadırlar. Yapılan anketler sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda bu aşamadaki öğrencilerin, kendi kültürleri ile benzer olan unsurları kolaylıkla anlayabildikleri ve kabul edebildikleri diğer taraftan kendi kültürlerinden farklı bir unsur ile karşılaştıklarında ise reddetme ya da küçümseme eğilimi içinde oldukları gözlemlenmiştir. Daha önce yabancı dil eğitimi almış olan bu öğrencilerin farklı kültüre bakış açıları daha önce de belirtildiği gibi tamamen reddetme eğilimi olmamakla birlikte verilen cevaplarda saptanan güçlü bir savunma

eğilimi bulunmaktadır. Öğrenciler söz konusu kültürü öğrenmeyi amaç edindiklerinin bilincinde olmaları nedeniyle tam bir reddetme eğilimi sergilememekte fakat kültüre yaklaşım konusunda da temkinli davranmaktadırlar. Burada belirtilmesi gereken diğer bir unsur, ikinci sınıf öğrencilerinin Kore kültüründeki değer yargılarına ya da geleneklere kabul etmedikleri halde birinci sınıf öğrencilerine göre daha uzlaşımçı bir eğilim içinde olduklarıdır. Buradan öğrencilerin dil seviyelerinin arttıkça kültüre daha uzlaşımçı ve daha hoşgörülü bir tutum içerisinde yaklaştıkları gözlemlenmiştir. Daha önce kesin olarak kabul edilemeyen kimi unsurlar bu süreçte yine tam olarak kabul edilmemekle birlikte savunma psikolojisi içinde anlaşılmaya çalışılmaktadır. Öğrencilerin eğilimlerindeki bu farklılığın en önemli nedeni sahip oldukları dil seviyeleridir.

Hem dil hem de kültür hakkında belirli ölçüde bilgi sahibi olan üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin etnorelatif aşamada oldukları saptanmıştır. Bu aşamada bulunan öğrenciler, farklı kültürlerle karşı merak duymakta hem de daha uzlaşımçı ve uyumlu tavırlar sergilemektedirler. Öğrencilerin sahip oldukları bilgi birikimi sayesinde iki kültür arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları daha sağlıklı bir biçimde algılayarak Kore kültüründeki değer yargılarına daha olumlu bir gözle bakabilecek aşamaya geldikleri saptanmıştır. Bu evrede öğrenciler esas merkez olarak tek bir kültürün var olmadığının farkına varabilmiş ve bilgi birikimleri sayesinde dünya görüşlerini biraz daha genişletebilmişlerdir. Farklı kültürlerin var olduğunu ve yeterli bir iletişim için kimi unsurları belirli ölçülerde kabul etmek gerektiğini kavramış olan öğrenciler iki kültür arasında denge kurabilecek aşamaya gelmişlerdir. Kendi kültürleri ile benzer olan unsurları ilk aşamada kabul etmiş olan üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri farklı unsurları da kabul etme eğilimi sergilemektedirler. Bu

aşamada kendi kültürlerinden farklı ve kendi kültürlerine uzak olan kimi unsurlar kabul edilebilir ve uyum sağlanabilir olarak görülmektedir. Burada öğrencilerin, Koreceyi ve Kore kültürünü öğrenme amacı içinde olmaları, sahip oldukları bilgi birikimini de etkisiyle farklı kültürü kabul etmelerinde güdüleyici bir rol oynadığı çıkarımı yapılabilmektedir. Öğrencilerin sahip oldukları bilgi birikimi ve sınırlı deneyimlemeleri sonucunda kabul etme eğilimi içinde oldukları fakat Kore’de yaşamamış olmaları ve esas kültür çevresinde bulunmamaları nedeniyle tam bir uyum ya da tamamlık evresine erişemedikleri saptanmıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, etnosentrik aşamadaki öğrencilerin farklı bir kültürün olduğunun farkında oldukları fakat esas merkezin kendi kültürleri olduğunun kabul edilmesi nedeniyle farklı kültüre karşı bir savunma eğilimi içinde oldukları ve o kültürü küçümseme ve reddetme eğiliminden kurtulamadıkları saptanmıştır. Farklı bir kültürün varlığı ve bu kültürün unsurlarına saygı gösterme ve belirli ölçülerde kabul etme eğilimi bu aşamada gözlemlenememektedir. Etnorelatif aşamadaki öğrenciler ise farklı bir kültürün varlığını ve farklı kültüre ya da kültürlere daha uzlaşımçı yaklaşılması gerektiğini kavrayabilmişlerdir. Bu aşamadaki öğrenciler için kendi kültüründen farklı bir kültürün unsurları ne kadar yabancı ya da farklı olursa olsun saygı duyulmalı ve belirli ölçülerde kabul edilebilmelidir. Bu eğilimi göstermeyi başarmış olan üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin henüz tam bir uyum ve tamamlık aşamasına gelebilmeleri için Kore’ye giderek kültür ortamı içinde bulunmaları gerektiği öngörülmektedir.

Türkiye ve Kore’nin kültürel özellikleri karşılaştırıldığında ise, mesafe olarak birbirine uzak olan iki ülkenin kültürel bakımdan ortak yönlerin bulunduğu ve bu benzerliklerin dil öğrenimine olumlu etkileri olduğu saptanmıştır. Benzer olan

unsurların fazlalığı o kültürün anlaşılmasını daha da kolaylaştırmakta ve uyum sürecini daha da hızlandırmaktadır. Uygulanan anketler ve yapılan değerlendirmeler sonucunda, elde edilen veriler de göz önünde bulundurularak; etkili ve kalıcı bir yabancı dil öğretimi gerçekleştirebilmek için, öğrencilere o dilin kültürünü sevdirecek ve o kültüre karşı merak uyandıracak ve öğrencileri güdüleyecek şekilde eğitim verilmesi gerektiği öngörülmektedir.

KAYNAKÇA

Arglye, M.

- (1991) "Intercultural Communication", *Intercultural Communication: A Reader*, (Der: Samovar, L., Porter, E. R.) Wadsworth Pub., Belmont, California.

Bae, C. Y.

- (2005) "Cultural Education Model For Korean Language Education as A Foreign Language), Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Seonmun Üniversitesi.

Bennett, M.J,

- (1986) "A Developmental Approach to Training for Intercultural Sensitivity": *International Journal of Intecultural Relations 10 (2), 179-195*

Bennett, M.J.

- (1993) "Towards Ethnorelativism: A Developmental Model of Intercultural Sensitivity", (Der Paige,M.) *Education for the Intercultural Experience*, Intercultural Press, Yarmouth.

Bhawuk, D.P.S. & Brislin, R.

- (1992) "The Measurement of Intercultural Sensitivity Using the Concepts of Individualism and Collectivisim", *International Journal of Intercultural relations 16(4), 413-436*

Byram, M,

- (1997) "*Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*". Clevedon, Multilingual Matters.

Brooks, P.

(2004) “*Cultural Intelligence: A Guide to Working with People from Other Cultures*”, Intercultural Perss, Inc. USA.

Demirel, Ö.

(1990) “*Yabancı Dil Öğretimi: İlkeler Yöntemler ve Teknikler*” Usem Yay.,
Ankara

Fantini, A.E., A,

(1994) “Central Concern: Developing Intercultural Competence, “Report by
the Intercultural Communicative Competence Task Force,” *World
Learning*, Brattleboro, VT, USA.

Gökmen, M. E.,

(2005) “*Yabancı Dil Öğretiminde Kültürlerarası İletişimsel Edinç*”,
Dil Dergisi-128, 69-77

(2006) “*The Intercultural Communicative Competence in Korean Language
Teaching: A Case of Turkish Learners*, 15th International Conference
on Korean Linguistics, 10-14th of July 2006, Guadalajara.

(2006) “Hangugo Geoyugesoe Munhwagang Iysaseotong Ningryog ICC”
(Korece Eğitiminde ve Kore’de Yabancı Dil Öğretiminde Kültürlerarası
Uzmanlık), Cheongju Univ, Cheongju.

Greenholtz, J.

(2000) “*Assesing Cross-Cultural Competnce in Transnational Education:
The Intercultural Development Inventory*”, Higher Education in
Europe, Vol. XXV, No:3

Güvenç, B.

(1999) “*İnsan ve Kültür*”, Remzi Kitabevi, İstanbul

Hammer, M. R., & Bennett, M. J.

(1999) “*The Intercultural Development Inventory (IDI) manual*”. Portland,
OR: Intercultural Communication Institute

Hammer, M.R. et al,

(2003) “Measuring intercultural sensitivity: The intercultural development inventory” *International Journal of Intercultural Relations*, 27 421–443

Heong, Y. H.

(2004) “*Hangugo Haegsipcae Geoşil Munhwa Iyşik Chae*” (Korece Öğrenen Yabancılarda Kültür Farklılıkları”, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Yonsei Üniversitesi.

Hymes, D.

(1998) “On Communicative Competence”, *Linguistic Antropology: A Reader*,
(Der: Duranti, A.), Blackwell Publishing.

İmer, K.

(1990) “*Dil ve Toplum*”, Gündoğan Yay. Ankara

Kaikkonen, P.

(1997) “*Learning a Culture and Foreign Language at School-Aspects of Intercultural Learning*”, *Language Learning Journal*, No:15, s:47-51

Kim, Y. Y.

- (2001) “*Becoming Intercultural: An Integrative Theory of Communication and Cross Cultural Adaption*, Sage Publications, California.

Kim, C.S.

- (2004) “*Munhwagan Iysaseotong Ninryog Hyansangıl Wihean Hangug Eono-Munhwa Geoyug Pirogırem Gaebal Yeongu*” (Kültürlerarası İletişimsel Yeteneği Geliştirmek İçin Korece Dil-Kültür Eğitim Programı, Geliştirme Yöntemleri Üzerine Araştırma), Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Yonsei Üniversitesi

Knight, M., Kohls, L.R.

- (1994) “Developing Intercultural Awareness (A Cross-Cultural Training Handbook)”, Intercultural Pres, America.

Koester, J. et al,

- (1991) “Multiple Perspectives Of Intercultural Communicative Competence”, *Intercultural Communicative Competence (International and Intercultural Communication Annual Vol: XVII)*, (Der: Wiseman, R., Jolene, K.), Sage Pub.

Kramsch, C.

- (1993) “*Context and Culture in Language Teaching*”, Oxford Univ. Press.
- (2003) “From Practice to Theory and Back Again” *Context and Culture in Language Teaching and Learning* (Der: Byram, M. ve Gundy, P.), Multilingual Matters.

Martin, N. J.

- (1992) "Intercultural Communicative Competence: A Review",
Intercultural Communicative Competence (International and Intercultural Communication Annual Vol: XVII), (Der: Wiseman, R., Jolene, K.), Sage Pub.

Matveev, A. V., Mitler, R. G.

- (2004) "The value of intercultural competence for performance of multicultural teams", *Team Performance Management*, Volume: 10, Issue: 5/6, s:104-111

Randlesome, C, Myers, A.

- (1995) "*Cultural fluency: the results of a UK survey*" *Journal of Management Development*; Volume: 14 Issue: 8; 1995.

Sercu, L.

- (2004) "*Assesing Interrcultural Competence: A Framework for Systematic Test Development in Foreign Language and Beyond*" *Intercultural Education*, Vol. 15, No.1

Samovar, L., Porter, E. R.,

- (1991) "Basic Principles of Intercultural Communication" *Intercultural Communication: A Reader*, (Der: Samovar, L., Porter, E. R.) Wadsworth Pub., Belmont, California.

Seon, E. G.,

- (2002) "*Intercultural Sensitizer for Japanese Who Learns Korean*", Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Yonsei Üniversitesi.

Spitzberg, H.B.

- (1991) “Intercultural Communicative Competence”, *Intercultural Communication: A Reader*, (Der: Samovar, L., Porter, E. R.) Wadsworth Pub., Belmont, California.

Türközü, G.

- (2003) “Eono-Munhuwa Cirmaeyongeso Hangugo Geoyug yeongu” (Dil-Kültür Yönünden Korece Eğitimi), Gugo Geoyug Haghwae, Vol.16

Vardar, B.

- (2002) “Dilbilim Terimleri Sözlüğü”, Multilingual Yabancı Dil Yay., İstanbul.

Woodin, J.

- (2001) “Tandem Learning as an Intercultural Activity”: *Developing Intercultural Competence in Practice* (Languages For Intercultural Communication and Education:1), (Der: Byram,M., Nichols, A. ve Stevens, D.), Multilingual Matters, s:189-202

Yataname, Y.,

- (2002) “*Ilbonin Hangugo Haegsıpcae Munhwa Ceoginge Gwanghan Yeongu*” (Korece Öğrenen Japon Öğrencilerde Kültürel Uyuma Yönelik Çalışma), Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Yonsei Üniversitesi.

Yoshida, T., Brislin, R.

- (1995) “*Intercultural Communication Training: An Introduction*”, Int. J. Intercultural Rel., Vol. 19, No:4, s: 555-559

EKLER

UYGULANAN ANKETLER

ANKET SORULARI

Kişisel Sorular:

Yaş:

Cinsiyet:

Sınıf:

DİL ANKETİ

		Katılıyorum	Bilmiyorum	Katılmıyorum
1.	Kore Alfabesinin adı Hangıdır.			
2.	Korece sondan eklemeli bir dildir.			
3.	Korece yazıldığı gibi okunur.			
4.	Korece ile Türkçe aynı dil ailesinde yer almaktadır.			
5.	Korecede toplam 32 harf bulunmaktadır.			
6.	Korece'de Çince kökenli kelimeler yer almaktadır.			
7.	Korece bilen bir kişi Çince ve Japonca'yı da anlayabilmektedir.			
8.	Kore alfabesi Hangıl Japon alfabesi Hiragana ve Katagana ile büyük benzerlikler göstermektedir.			
9.	Korecede farklı konuşma seviyeleri bulunmaktadır.			
10.	Kore alfabesi 1443 yılında Kral Secong tarafından hazırlanmış ve 1446 yılında halka tanıtılmıştır.			

11.	Kore Alfabesi kullanılmadan önce tamamen yazılı dilde Çince karakterler kullanılıyordu.			
12.	Korecede lehçe farklılıkları yoktur.			
13.	Kore alfabesinde harfler yeryüzü-gökyüzü-insan üçgeninden etkilenilerek yapılmıştır.			
14.	Korece yatay olarak yazıldığı zaman soldan sağa, dikey olarak yazıldığı zaman ise sağdan sola doğru yazılabilmektedir.			
15.	Korecede noktalama işaretleri kullanılmamaktadır.			

COĞRAFI KONUM ANKETİ

		Katılıyorum	Bilmiyorum	Katılmıyorum
1.	Kore coğrafi olarak 9 eyaletten oluşmaktadır.			
2.	Kore Asya'nın en doğusunda yer almaktadır.			
3.	Kore Yarımadası'nın yüzölçümü 175.000 km ² 'dir.			
4.	Kore Yarımadası'nın Rusya ile sınırı vardır.			
5.	Kore dağlık bir ülkedir.			
6.	Kuzey Kore ve Güney Kore'nin sınırı 38. paraleldir.			
7.	Korede dört mevsim yaşanmaktadır.			
8.	Korede yazları yağmur yağar.			
9.	Güney Kore'nin başkenti Seul'dur.			
10.	Seul'un eski adı Hanyang'dır.			
11.	Kore'de halk geçiminin büyük bölümünü tarımcılıktan sağlar.			
12.	Jeju Adasında yarı tropikal iklim görülmektedir.			
13.	Kore'nin en yüksek dağı Sorak Dağı'dır.			
14.	Dokdo Kore'ye ait bir adadır.			
15.	Kuzey Kore'nin başkenti Pyongyang'dır.			

TARİH ANKETİ

		Katılıyorum	Bilmiyorum	Katılmıyorum
1.	Korelilerin yaratılış efsanesi Dangun Efsanesidir.			
2.	Dangun efsanesine göre Korelilerin atası kaplan ve ayıdır.			
3.	“Samgug Yusa” ve “Samgug Sagi” Kore tarihinde Üç Krallık dönemini anlatan en önemli kitaplardır.			
4.	Kore Cumhuriyeti kurulmadan önce Coson Hanedanlığı vardı.			
5.	Kore’de resmi din Budizm olarak kabul edilmektedir.			
6.	Kore tarih boyunca siyasi ve kültürel alanlarda yoğun bir biçimde Çinden etkilenmiştir.			
7.	1894-1904 yılları Coson Hanedanlığının en parlak dönemi olarak kabul edilmektedir.			
8.	Kore 1894 yılından itibaren Japonya’nın sömürgesi olmuştur.			
9.	Japon Sömürgeciliği dönemi Kore Savaşı’nın başlamasıyla sona ermiştir.			
10.	1 Mart 1919 Hareketi bağımsızlık için yapılan bir harekettir.			
11.	Kuzey ve Güney Kore’yi ikiye ayıran paralel 37. paraleldir.			
12.	1948 yılında iki farklı Kore Devleti kurulmuştur.			
13.	Kore Savaşı 1950-1953 yılları arasında olmuştur.			
14.	Kore’de savaş durumu resmi olarak halen devam etmektedir.			
15.	Türkiye Kore Savaşı’na en çok asker gönderen ülkedir.			
16.	Kore’de krallık rejimi hüküm sürmektedir.			
17.	Kore Cumhuriyeti’nde 1961-1963 yılları arasında sıkı yönetim ilan edilmiştir.			
18.	Kuzey ve Güney Kore arasında giriş çıkış serbest olarak yapılabilmektedir.			
19.	Kore şu andaki Cumhurbaşkanı’nın adı Roh Moo-hyun’dur.			
20.	Kore’de Cumhurbaşkanı’nı halk seçer.			

GENEL KÜLTÜR ANKETİ

		Katılıyorum	Bilmiyorum	Katılmıyorum
1.	Kore'nin milli marşı "Egugga"dır.			
2.	Kore'nin resmi çiçeğinin adı "Mugunghua"dır.			
3.	Kore'nin bayrağının adı "Taegiggi"dır.			
4.	Kore yemekleri genellikle acı ve bol sarımsaklıdır.			
5.	Kore'nin para birimi "Won"dur.			
6.	Kore'nin geleneksel kıyafeti Hanbok'tur.			
7.	"Ginseng" bitkisi Korede yetişen bir bitkidir.			
8.	Korede ısınma sistemi "Ondol" adı verilen yerden ısıtma sistemidir.			
9.	Kore'de ölmüş olan aile büyükleri ve atalar için düzenli olarak tören düzenlenir.			
10.	Kore'nin geleneksel bayramları "Sollal" ve "Çusok" olmak üzere iki tanedir.			
11.	Koreceden dilimize çevrilmiş herhangi bir edebi eser bulunmamaktadır.			
12.	Kore'nin geleneksel içkisi "soju"dur.			
13.	2006 yılında Seul en pahalı başkent seçilmiştir.			
14.	Korede bulunan en eski Budist tapınağı "Bulgugsa Tapınağı"dır.			
15.	Korede zorunlu eğitim 5 yıldır.			
16.	Kore'de üniversite giriş sınavı yoktur.			
17.	Kore'de farklı yaz ve kış saat uygulaması yoktur.			
18.	Kimchi en ünlü Kore yemeklerinden bir tanesidir.			

19.	2002 Dünya Kupası yalnızca Kore’de yapılmıştır.			
20.	Kore’de din faaliyetlerinde resmi bir kısıtlama yoktur.			
21.	Kore internet kullanımı konusunda dünyada birinci sıradadır.			
22.	Kore’de üniversite eğitimi görme oranı dünyada birinci sıradadır.			
23.	Hyundai, Lg ve Samsung Kore firmalarıdır.			
24.	Kore ekonomisi dünya sıralamasında 11. sıradadır.			
25.	Zorunlu askerlik bulunmaktadır.			
26.	Bebeklerin ilk yaş kutlamaları doğduktan sonra 100. günde yapılır.			
27.	Old Boy çağdaş Kore sinemasının önde gelen filmlerinden biridir ve 2004 yılında Cannes Film Festivalinde “Büyük Jüri Ödülü” kazanmıştır.			
28.	1992 Barcelona Olimpiyatlarında Maraton’da bir Koreli atlet birinci olmuştur.			
29.	“Ssirim” geleneksel Kore güreşidir.			
30.	Taekwondo bir savunma sporudur ve Kore’nin geleneksel sporudur.			

KÜLTÜR TESTİ

- Aşağıda verilen ankette size verilen maddelerin kabul edilebilirliklerini düşünerek cevap veriniz.

1. Kesinlikle katılıyorum
2. Katılıyorum
3. Olabilir.
4. Katılmıyorum
5. Kesinlikle Katılmıyorum

		1	2	3	4	5
1.	Koreliler yemek yerken ağızlarını şapırdatırlar.	1	2	3	4	5
2.	Koreliler cenazelerde beyaz giyinirler.	1	2	3	4	5
3.	Kore'de genç kızlar evlendikten sonra genellikle eşinin ailesiyle birlikte yaşarlar.	1	2	3	4	5
4.	En büyük erkek evlat ileride anne ve babasına bakmakla yükümlüdür.	1	2	3	4	5
5.	Kendinden yaş ya da mevki olarak büyük birine her zaman saygılı dil kullanmak gerekmektedir.	1	2	3	4	5
6.	Koreliler yabancılara kişisel sorular sormayı, yakınlık göstergesi olarak kabul etmektedirler.	1	2	3	4	5
7.	Bayanlar evlendikten sonra eşinin akrabalarına yaşı kendinden küçük olsa bile saygılı dil kullanmak zorundadırlar.	1	2	3	4	5
8.	Koreli bayanlar iyi eğitim almış olsalar bile evlendikten sonra yalnızca eşlerine ve çocuklarına bakmakla yükümlü oldukları için çalışmazlar.	1	2	3	4	5
9.	Kadınlar evlendiklerinde soyadları değişmez.	1	2	3	4	5
10.	Ailenin soyunun devam etmesi için erkek çocuk doğurmak gereklidir.	1	2	3	4	5
11.	Büyüklerin yanında bacak bacak üstüne atılmaz, rahat bir biçimde oturulmaz.	1	2	3	4	5

12.	Bayramlarda aile büyüklerini ziyaret etmek gerekmektedir.	1	2	3	4	5
13.	Başkasının evine boş elle gitmek hoş bir davranış olarak karşılanmaz.	1	2	3	4	5
14.	Koreliler yeni eve taşınan birini ziyarete giderken tuvalet kağıdı ya da sabun götürürler.	1	2	3	4	5
15.	Koreliler köpek eti yerler.	1	2	3	4	5
16.	Koreliler yemeği aynı kaptan ve hep beraber yerler.	1	2	3	4	5
17.	Korelilerde bebelere ileride ne meslek seçebileceğini tahmin etmek için bebeğin önüne kalem, para vb. şeyler koyarak seçmesi istenir. Buna göre bebeğin ileride hangi mesleği seçebileceği tahmin edilmeye çalışılır.	1	2	3	4	5
18.	Konuşurken karşıdaki kişinin gözlerinin içine bakarak konuşmak doğru değildir.	1	2	3	4	5
19.	Koreliler tokalaşmadan ve öpüşmeden selamlaşırlar.	1	2	3	4	5
20.	Koreli kadınlar evlendikten sonra kendi isimleri ile çağrılmazlar. (Kadınlar ----nın annesi ya da ----nın eşi olarak anılırlar.)	1	2	3	4	5

ÖZET

Bu tezde kültürlerarası yeterlilik ve kültürlerarası iletişimsel yeterlilik açısından yabancı dil olarak Korece öğrenen üniversite öğrencilerinin kültürel yeterlilik seviyeleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda tezde Türk ve Kore kültürü yapılan anketler aracılığı ile karşılaştırılarak öğrencilerde Kore dili ve kültürü hakkında merak uyandırmak ve onları bu dili ve kültürü öğrenmeye teşvik etmeye çalışılmıştır.

Tezde uygulanan iki farklı anket Milton Bennet'in Kültürlerarası Duyarlılık Gelişme Modeli çerçevesinde incelenmiş ve analiz edilmiştir.

Anket sonuçları analizleri ile öğrencilerin Korece öğrenimi sırasındaki kültürel yeterlilik dereceleri betimlenmiş ve öğrencilerin kültürlerarası yeterlilik profilleri betimlenmeye çalışılmıştır.

SUMMARY

This thesis deals with the intercultural communicative competence and mainly within the ICC perspective to make an assessment of Turkish college students' ICC level who are learning Korean as a second language. In this regard thesis will show the cultural similarities and differences between Turkey and Korea via surveys to make Korean learners to concern about Korean culture and to induce them to have an interest in learning Korean.

Two different kinds of survey has been done on Korean learners. These surveys has been analyzed and interpreted according to Milton Bennett's Developmental Model of Intercultural Sensitivity.

According to the results of the analyses, some strands of the intercultural competence of the Korean Language learners like awareness, openness and knowledge level has been defined in order to interpret these students' intercultural competency profile.